

TABLA DE ERROS

Lugar do erro	Descrición
Apartado de titulación '1. A FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPOR'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8507]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=24&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '1. A FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPOR'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8507]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=24&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '1. A FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPOR'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8513]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=24&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '1. A FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPOR'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8513]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=24&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '1. A FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPOR'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8507]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=25&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '1. A FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPOR'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8507]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=25&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '1. A FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPOR'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8513]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=25&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '1. A FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPOR'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8513]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=25&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '2. ÓRGANOS DE GOBERNO'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8507]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=23&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '2. ÓRGANOS DE GOBERNO'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8507]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=23&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '2. ÓRGANOS DE GOBERNO'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8513]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=23&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '2. ÓRGANOS DE GOBERNO'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8513]: fopen(https://seix.uvigo.es/docnet_2.2/docencia/admin/fitxer.php?carpeta=fotos_centres&fitxer=23&nom_any_academic=2009_10): failed to open stream: HTTP request failed! HTTP/1.1 404 Not Found
Apartado de titulación '7. INFORMACIÓN DAS TITULACIÓNS'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8507]: fopen(file:///C:/DOCUME%7E1/Chema/CONFIG%7E1/Temp/msohtmlclip1/01/clip_image001.png): failed to open stream: No such file or directory
Apartado de titulación '7. INFORMACIÓN DAS TITULACIÓNS'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8507]: fopen(file:///C:/DOCUME%7E1/Chema/CONFIG%7E1/Temp/msohtmlclip1/01/clip_image001.png): failed to open stream: No such file or directory
Apartado de titulación '7. INFORMACIÓN DAS TITULACIÓNS'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8513]: fopen(file:///C:/DOCUME%7E1/Chema/CONFIG%7E1/Temp/msohtmlclip1/01/clip_image001.png): failed to open stream: No such file or directory
Apartado de titulación '7. INFORMACIÓN DAS TITULACIÓNS'	Erro de PHP [Warning, script: /var/www/seix/docnet_2.2b/lib/mpdf/mpdf.php, liña: 8513]: fopen(file:///C:/DOCUME%7E1/Chema/CONFIG%7E1/Temp/msohtmlclip1/01/clip_image001.png): failed to open stream: No such file or directory

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

1. A FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPOR

1.1. Historia

Cando a comezos da década dos noventa a Universidade de Vigo se beneficiou da expropiación dos terreos de A Xunqueira para novas instalacións universitarias, xa que con anterioridade xustificara a necesidade de ditas actuacións, cerrábase un ciclo e á vez abríase unha nova etapa marcada pola consolidación e proxección de futuro dun novo espazo educativo universitario, conformado coa denominación de Campus de Pontevedra.

Así, desta maneira, centros como a Escola Universitaria do Profesorado de EXB de Pontevedra, ata esta data integrada na Universidade de Santiago, empezaría este novo rumbo caracterizado por manter as mesmas estruturas que xa posuían, e implementando un novo plan de estudos no curso 1993-1994, composto polas especialidades de Educación Física, Educación Musical, Educación Primaria e Educación Infantil, que viñan a reafirmar o compromiso que por parte da Escola de Maxisterio tomara de cara a unha formación do alumnado cada vez máis integral e acomodada ás novas esixencias que a sociedade e o mercado laboral demandaba.

Coa consolidación deste novo plan de estudos emerxe a oportunidade e a conveniencia da creación da Facultade de Ciencias da Educación, integrada polas Diplomaturas de Maxisterio (con catro especialidades) e a Licenciatura de Ciencias da Actividade Física e o Deporte. Esta nova etapa, xa como Facultade, iníciase no ano 1998, sendo decano comisario por esta época Pedro Figueroa Dorrego, e que ata a data viu confirmar a relevancia deste novo centro dentro do entramado social, cultural e académico de Pontevedra, integrado por aproximadamente 1400 alumnos e arredor de 90 profesores.

Posteriormente e unha vez consolidadas as bases da Facultade, créase o órgano directivo da mesma, que estaría formado por Dª Mª Luisa Alonso Escontrela, como Decana do Centro, por Dª Antonia Blanco Pesqueira como Vicedecana de Organización Académica, D. Jorge Figueroa Dorrego como Vicedecano de Docencia, D. Leonardo Fuentes Blanco como Vicedecano de Practicum e por Dª Maria del Carmen Sánchez Rey como secretaria do equipo decanal. Posteriormente, no ano 2000 accedeu ó cargo D. José Mª Cancela Carral como Vicedecano de Docencia, quedando desta forma representado no equipo decanal todas as titulacións que se imparten na Facultade de Ciencias da Educación de Pontevedra.

O 26 de Febreiro de 2006, foi publicado no Diario Oficial de Galicia a ampliación do nome da Facultade, que ata este momento se denominaba Facultade de Ciencias da Educación, pasando a denominarse Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.

O 15 de Decembro de 2006, tiveron lugar as eleccións a Decano na nova localización da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte (Campus A Xunqueira), sendo elixido o Prof. D. José Mª Cancela Carral como decano da Facultade para un período de tres anos.

1.2. Localización da Facultade de Cc. da Educación e do Deporte na cidade de Pontevedra

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Campus A Xunqueira. S/N

36005 Pontevedra Galicia- España

Teléf: + 34 986 801 700; Fax: + 34 986 801 701

Web: <http://webs.uvigo.es/feduc/>

2. ÓRGANOS DE GOBERNO

1.1. Equipo de Goberno da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

EQUIPO DE GOBERNO

DECANO

D. José Mª Cancela Carral

VICEDECANOS

Infraestructuras e Organización Docente

D. Alfonso Gutiérrez Santiago

Converxencia Europea e Relacións Institucionais

D. Óscar García García

Practicum

D. Leonardo Fuentes Blanco

SECRETARIO DA FACULTADE

D. José Lillo Beviá

1.2. Organigrama de funcionamento de xestión

3. ORGANIZACIÓN ACADÉMICA DAS TITULACIÓNS

3.1. Calendario Académico curso 2009-2010 (Aprobado no Consello de Goberno do día 20-04-2009)

1.- O período lectivo do curso académico comprenderá do día **21** de setembro de 2009 ao **30** de xullo de 2010. O mes de agosto non será lectivo.

2.- As actividades académicas comezarán e rematarán nas datas seguintes:

Primeiro cuadrimestre inicio: **21** de setembro de 2009.

remate: **3** de febreiro de 2010.

Segundo cuadrimestre inicio: **4** de febreiro de 2010.

remate: **7** de xuño de 2010.

3.- Cando estea previsto a realización de probas de avaliación os/as estudantes en cada curso académico terán dereito a dúas

oportunidades quedando o calendario recomendado de probas de avaliación organizado en tres períodos:

Denominación	Datas das probas de avaliación	Data límite de rexistro das cualificacións en xescampus
Primeiro cuadrimestre	entre o 21 de xaneiro e o 3 de febreiro de 2010.	18 de febreiro de 2010
Segundo cuadrimestre	entre o 25 de maio ao 7 de xuño de 2010.	25 de xuño de 2010
Xullo	entre os días 1 ao 15 de xullo de 2010.	26 de xullo de 2010

4.- As clases interromperanse dende o día **21** de decembro de 2009 ata o día **8** de xaneiro de 2010

(ambos os dous incluídos), os días **15** e **16** de febreiro e dende o día **27** de marzo ao **5** de abril de 2010 (ambos os dous incluídos).

5.- Terá carácter festivo o día **28** de xaneiro de 2010 (celebración do patrón da Universidade). Posuirán o mesmo carácter os días das festas oficiais do Estado, da Comunidade Autónoma e, en cada Campus, os días das festas locais.

6.- Así mesmo, en cada Centro terán carácter festivo a data da festa do Centro. Todas as que non coincidan en luns ou venres, pasaranse a eses días.

Fac. Historia//Filoxía e Tradución//Fac. CC. da Educación//Fac. CC.Educ. e Dep.	26-04-10, luns
---	----------------

3.2 Grao en Ed. Infantil

A proposta de implantación para o curso 2009-2010 deste plan de estudos de grao é asegurar unha formación pedagóxica, psicolóxica, lingüística, sociolóxica, científica, tecnolóxica e artística do futuro profesorado de Educación Infantil (0-6 anos) coherente cos principios de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con discapacidade; igualdade efectiva de mulleres e homes; de fomento da educación e da cultura da paz, de maneira que poidan desempeñar con eficiencia, eficacia e calidade a súa función docente, titorial e xestora.

DISTRIBUCIÓN DOS CRÉDITOS A CURSAR POLO ALUMNO			
TIPO DE ASIGNATURA	CRÉDITOS		
Formación básica	60		
Obrigatorias	102		
Optativas	MENCIÓN EDUCACIÓN FÍSICA Fac. CC Educación e Deporte Campus Pontevedra	MENCIÓN PROFUNDIZACIÓN CURRICULAR Fac. CC Educación e Deporte Campus Pontevedra Fac. CC Educación Campus Ourense	MENCIÓN EDUCACIÓN ESPECIAL Fac. CC Educación Campus Ourense
	24		
Prácticum	48		
Traballo fin de Grao	6		
TOTAL	240		

3.2.1. Horarios

No enlace web expóñense os horarios do 1º e 2º cuadrimestre do Grao en Educación Infantil.

<http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=149,528,0,0,1,0>

3.3. Implantación do Grao en Ed. Primaria

A proposta de implantación para o curso 2009-2010 deste plan de estudos de grao presenta como

obxectivos fundamentais a formación psicopedagóxica, lingüística, sociolóxica, científica, tecnolóxica, artística e axiolóxica do futuro profesorado de Educación Primaria, titulación con longa tradición e interese tanto no noso entorno (Universidade de Vigo) como no conxunto do Estado.

DISTRIBUCIÓN DOS CRÉDITOS A CURSAR POLO ALUMNO			
TIPO DE ASIGNATURA	CRÉDITOS		
Formación básica	102		
Obrigatorias	60		
Optativas	MENCIÓN ED. MUSICAL Fac. CC Educación e Deporte Campus Pontevedra	MENCIÓN PROFUNDIZACIÓN CURRICULAR Fac. CC Educación e Deporte Campus Pontevedra Fac. CC Educación Campus Ourense	MENCIÓN L. EXTRANXEIRA Fac. CC Educación Campus Ourense
	24		
Practicum	48		
Traballo fin de Grao	6		
TOTAL	240		

3.3.1. Horarios

No enlace web expóñense os horarios do 1º e 2º cuadrimestre do Grao en Educación Primaria.

<http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=149,528,0,0,1,0>

3.4. Implantación do Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte

O novo grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte responde á conversión do sistema deportivo nun produto de mercado significativo nas sociedades contemporáneas, así como á actual promoción de estilos de vida activos e saudables, a través da formación en eidos como o coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte, dos factores comportamentais e sociais que condicionan a súa práctica, ou os efectos da mesma sobre a estrutura e función do corpo humano, entre outros.

Tipo de materia	Créditos	
Formación básica	60	
Obrigatorias	126	
Optativas	30	66 Se ofertan
Practicum	18	
Traballo fin de Grao	6	
Total	240 (276)	
Recoñecemento Académico	6	

3.4.1. Horarios

No enlace web expóñense os horarios do 1º e 2º cuatrimestre do Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte.

<http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=149,528,0,0,1,0>

3.5. Data de exámes.

As datas de Examens encontrase publicadas na web no apartado Organización académica o una dirección: <http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=149,529,0,0,1,0>

[CONVOCATORIA DE DECEMBRO 2009](#)

[CONVOCATORIA DE FEBREIRO 2010](#)

[CONVOCATORIA DE XUÑO 2010](#)

[CONVOCATORIA DE XULLO 2010](#)

4. PLANO DE ESTUDOS DAS TITULACIÓNS

4.1. Grao en Ed. Infantil

No presente apartado recóllense as distintas materias impartidas no Grao de Educación Infantil.

CURSO	CUATRIMESTRE	ASIGNATURA	CRÉDITOS	Obligatoria/Optativa
PRIMERO	PRIMERO	Comunicación. Lengua española	6	Formación Básica
PRIMERO	PRIMERO	Educación. Diseño y desarrollo del currículo de la educación infantil	6	Formación Básica
PRIMERO	PRIMERO	Psicología. Psicología del desarrollo de 0-6 años	6	Formación Básica
PRIMERO	PRIMERO	Sociología. Sociología de la educación	6	Formación Básica
PRIMERO	PRIMERO	Educación. Nuevas Tecnologías aplicadas a la educación infantil	6	Formación Básica
PRIMERO	SEGUNDO	Educación. Desarrollo Motor	6	Formación Básica
PRIMERO	SEGUNDO	Psicología. Psicología de la educación: procesos de aprendizaje infantil	6	Formación Básica
PRIMERO	SEGUNDO	Educación. Teoría e instituciones contemporáneas de la educación	6	Formación Básica
PRIMERO	SEGUNDO	Comunicación. Lengua Gallega	6	Formación Básica
PRIMERO	SEGUNDO	Educación. Organización del centro escolar	6	Formación Básica
SEGUNDO	PRIMERO	Educación. Escuela inclusiva y atención a la diversidad	6	Formación Básica
SEGUNDO	PRIMERO	Psicología. Prevención y tratamiento de las dificultades en el aprendizaje infantil	6	Formación Básica

SEGUNDO	PRIMERO	Educación. Educación para la salud y su didáctica	6	Formación Básica
SEGUNDO	PRIMERO	Educación. Tutoría y Orientación con la familia	6	Formación Básica
SEGUNDO	PRIMERO	Psicología. Fundamentos psicológicos de la intervención temprana	6	Formación Básica
SEGUNDO	SEGUNDO	Antropología. Pensamiento y Cultura	6	Formación Básica
SEGUNDO	SEGUNDO	Psicología. Identificación, prevención y tratamiento de los trastornos del desarrollo y de la conducta.	6	Formación Básica
SEGUNDO	SEGUNDO	Idioma extranjero: Frances/Inglés	6	Obligatoria
SEGUNDO	SEGUNDO	Aprendizaje de las ciencias de la naturaleza	6	Obligatoria
SEGUNDO	SEGUNDO	Didáctica de la Lengua y literatura Infantil	6	Obligatoria
TERCERO	PRIMERO	Lengua y Literatura: Gallego/Español	6	Obligatoria
TERCERO	PRIMERO	Aprendizaje de la Lengua extranjera: Ingles/Frances	6	Obligatoria
TERCERO	PRIMERO	Didáctica de la expresión plástica y visual	6	Obligatoria
TERCERO	PRIMERO	Expresión musical y su Didáctica	6	Obligatoria
TERCERO	PRIMERO	Educación Física y su didáctica en la Edad Infantil	6	Obligatoria
TERCERO	SEGUNDO	Aprendizaje de las ciencias sociales	6	Obligatoria
TERCERO	SEGUNDO	Matemáticas para maestros: educación infantil	6	Obligatoria
TERCERO	SEGUNDO	Ética y deontología profesional	6	Optativa. Mención Curricular
TERCERO	SEGUNDO	Taller de creatividad artística	6	Optativa. Mención Curricular
TERCERO	SEGUNDO	Conocimiento del medio natural	6	Optativa. Mención Curricular
TERCERO	SEGUNDO	Geografía para maestros	6	Optativa. Mención Curricular
TERCERO	SEGUNDO	Conocimiento del entorno a través de la actividad física en la educación infantil	6	Optativa. Pontevedra: Mención Ed. Física
TERCERO	SEGUNDO	La educación física como medio de interdisciplinariedad	6	Optativa. Pontevedra: Mención Ed. Física
TERCERO	SEGUNDO	Seguridad y hábitos saludables a través de la educación física.	6	Optativa. Pontevedra: Mención Ed. Física
TERCERO	SEGUNDO	Prevención y tratamiento de las dificultades en el aprendizaje del lenguaje Oral	6	Optativa. Ourense: Mención Ed. Especial
TERCERO	SEGUNDO	Prevención y tratamiento de las dificultades en el aprendizaje de la lectura, escritura, y Calculo	6	Optativa. Ourense: Mención Ed. Especial
TERCERO	SEGUNDO	Necesidades educativas especiales asociadas a la discapacidad intelectual	6	Optativa. Ourense: Mención Ed. Especial
CUARTO	PRIMERO	Didáctica de la Religión Católica	6	Optativa
CUARTO	PRIMERO	Didáctica de las matemáticas para la educación Infantil	6	Optativa. Mención Curricular
CUARTO	PRIMERO	Juego en la educación infantil	6	Optativa. Mención Curricular
CUARTO	PRIMERO	El lenguaje corporal	6	Optativa. Pontevedra: Mención Ed. Física
CUARTO	PRIMERO	Actividad Física y diversidad en la educación infantil	6	Optativa. Pontevedra: Mención Ed. Física
CUARTO	PRIMERO	Bases pedagógicas de la educación especial	6	Optativa. Ourense: Mención Ed. Especial
CUARTO	PRIMERO	Aspectos didácticos y organizativos de la educación especial	6	Optativa. Ourense: Mención Ed. Especial

CUARTO	PRIMERO	Practicum	24	Practicum
CUARTO	SEGUNDO	Practicum	24	Practicum
CUARTO	SEGUNDO	Trabajo fin de Grado	6	Practicum

3.2. Grao en Ed. Primaria.

No presente apartado recóllense as distintas materias impartidas no Grao de Educación Primaria.

CURSO	CUATRIMESTRE	ASIGNATURA	CRÉDITOS	MODULO
PRIMERO	PRIMERO	Psicología. Psicología del desarrollo de 6 a 12 años	6	Formación Básica
PRIMERO	PRIMERO	Educación. Teoría e historia de la educación.	6	Formación Básica
PRIMERO	PRIMERO	Educación. Fundamentos didácticos y organizativos de la enseñanza	6	Formación Básica
PRIMERO	PRIMERO	Sociología. Sociología de la educación	6	Formación Básica
PRIMERO	PRIMERO	Sociología. Sociedad, cultura y pensamiento	6	Formación Básica
PRIMERO	SEGUNDO	Psicología. Psicología de la educación: procesos de aprendizaje escolar.	6	Formación Básica
PRIMERO	SEGUNDO	Educación. Diseño y desarrollo del currículo de la educación primaria	6	Formación Básica
PRIMERO	SEGUNDO	Psicología. Prevención y tratamiento de las dificultades de aprendizaje y los trastornos del desarrollo	6	Formación Básica
PRIMERO	SEGUNDO	Historia. Historia del presente	6	Formación Básica
PRIMERO	SEGUNDO	Educación. Nuevas tecnologías aplicadas a la educación primaria	6	Formación Básica
SEGUNDO	PRIMERO	Lengua española	6	Didáctico y Disciplinar
SEGUNDO	PRIMERO	Matemáticas y su didáctica I	6	Didáctico Disciplinar
SEGUNDO	PRIMERO	Ciencias experimentales	6	Didáctico Disciplinar
SEGUNDO	PRIMERO	Aprendizaje y desarrollo de la motricidad en la educación primaria	6	Didáctico Disciplinar
SEGUNDO	PRIMERO	Geografía	6	Didáctico Disciplinar
SEGUNDO	SEGUNDO	Lengua gallega	6	Didáctico Disciplinar
SEGUNDO	SEGUNDO	Didáctica de las ciencias experimentales I	6	Didáctico Disciplinar
SEGUNDO	SEGUNDO	Matemáticas y su didáctica II	6	Didáctico Disciplinar
SEGUNDO	SEGUNDO	Expresión y lenguaje musical	6	Didáctico Disciplinar
SEGUNDO	SEGUNDO	Didáctica de las artes plásticas y visuales	6	Didáctico Disciplinar
TERCERO	PRIMERO	Didáctica de las ciencias sociales	6	Didáctico Disciplinar
TERCERO	PRIMERO	Didáctica de la lengua y literatura: gallego/ español	6	Didáctico Disciplinar
TERCERO	PRIMERO	Didáctica de las ciencias experimentales II	6	Didáctico Disciplinar
TERCERO	PRIMERO	Lengua francesa/inglesa y su didáctica	6	Didáctico Disciplinar
TERCERO	PRIMERO	Innovación e investigación didáctica	6	Didáctico Disciplinar
TERCERO	SEGUNDO	Educación física y su didáctica en ed. Primaria	6	Didáctico Disciplinar
TERCERO	SEGUNDO	Lengua y literatura: gallego/ español	6	Didáctico Disciplinar

TERCERO SEGUNDO	Ética y deontología profesional	6	Optativa. Profundización Curricular
TERCERO SEGUNDO	Educación ambiental para el desarrollo	6	Optativa. Profundización Curricular
TERCERO SEGUNDO	Educación artística	6	Optativa. Profundización Curricular
TERCERO SEGUNDO	Técnica vocal y práctica coral	6	Optativa. Pontevedra: Mención Musical
TERCERO SEGUNDO	Agrupaciones instrumentales para la escuela primaria	6	Optativa. Pontevedra: Mención Musical
TERCERO SEGUNDO	Nuevas tecnología para la educación musical en primaria	6	Optativa. Pontevedra: Mención Musical
TERCERO SEGUNDO	Lengua extranjera a través de las nuevas tecnologías	6	Optativa. Orense: Mención Lengua extranjera
TERCERO SEGUNDO	Situaciones de comunicación en lengua extranjera	6	Optativa. Orense: Mención Lengua extranjera
TERCERO SEGUNDO	Idioma extranjero	6	Optativa. Orense: Mención Lengua extranjera
CUARTO PRIMERO	Literatura infantil y juvenil	6	Optativa. Profundización Curricular
CUARTO PRIMERO	Recursos para la enseñanza de las matemáticas	6	Optativa. Profundización Curricular
CUARTO PRIMERO	Música en las culturas	6	Optativa. Pontevedra: Mención Musical
CUARTO PRIMERO	Expresión corporal y danza	6	Optativa. Pontevedra: Mención Musical
CUARTO PRIMERO	Lengua extranjera a través de la literatura infantil.	6	Optativa. Orense: Mención Lengua extranjera
CUARTO PRIMERO	Didáctica de la lengua extranjera.	6	Optativa. Orense: Mención Lengua extranjera
CUARTO PRIMERO	Introducción al hecho religioso y al cristiano	6	Optativa. Profundización Curricular
CUARTO PRIMERO Y SEGUNDO	Practicum	48 (incluidos 6 específicos de mención)	Obligatoria
CUARTO SEGUNDO	Trabajo fin de grado vinculado al practicum	6	Obligatoria

3.3. Grao en Ciencias de la Actividad Física e do Deporte

No presente apartado recóllense as distintas materias impartidas no Grao de Ciencias da Actividade Física e do Deporte:

CURSO	CUATRIMESTRE	ASIGNATURA	CRÉDITOS	Formación Básica Obligatoria/Optativa
PRIMERO	PRIMERO	EDUCACIÓN. APRENDIZAJE Y CONTROL MOTOR EN LA EDUCACIÓN FÍSICA Y EL DEPORTE	6	FORMACIÓN BÁSICA
PRIMERO	PRIMERO	ANATOMÍA HUMANA PARA EL MOVIMIENTO	6	FORMACIÓN BÁSICA
PRIMERO	PRIMERO	JUEGO MOTOR	6	OBLIGATORIA
PRIMERO	PRIMERO	FISIOLOGÍA DEL EJERCICIO I	6	FORMACIÓN BÁSICA
PRIMERO	SEGUNDO	PSICOLOGÍA DE LA ACTIVIDAD FÍSICA Y EL DEPORTE	6	FORMACIÓN BÁSICA
PRIMERO	SEGUNDO	SOCIOLOGÍA E HISTORIA DE LA ACTIVIDAD FÍSICA Y EL DEPORTE	6	FORMACIÓN BÁSICA
PRIMERO	SEGUNDO	ANATOMÍA HUMANA Y KINESIOLOGÍA	6	FORMACIÓN BÁSICA

CURSO	CUATRIMESTRE	ASIGNATURA	CRÉDITOS	Formación Básica
				Obligatoria/Optativa
PRIMERO	SEGUNDO	FUNDAMENTOS DE LAS ACTIVIDADES DE LUCHA	6	OBLIGATORIA
PRIMERO	SEGUNDO	FUNDAMENTOS DE LA MOTRICIDAD	6	OBLIGATORIA
SEGUNDO	PRIMERO	FUNDAMENTOS DE LOS DEPORTES COLECTIVOS I	9	OBLIGATORIA
SEGUNDO	PRIMERO	FUNDAMENTOS DE LOS DEPORTES INDIVIDUALES	9	OBLIGATORIA
SEGUNDO	PRIMERO	EDUCACIÓN. EPISTEMOLOGÍA DE LAS CIENCIAS DE LA ACTIVIDAD FÍSICA, EL DEPORTE Y LA EDUCACIÓN FÍSICA	6	FORMACIÓN BÁSICA
SEGUNDO	PRIMERO	ESTADÍSTICA.METODOLOGÍA DE LA INVESTIGACIÓN Y ESTADÍSTICA EN LA ACTIVIDAD FÍSICA Y EL DEPORTE	6	FORMACIÓN BÁSICA
SEGUNDO	SEGUNDO	FUNDAMENTOS DE LOS DEPORTES COLECTIVOS II	9	OBLIGATORIA
SEGUNDO	SEGUNDO	FUNDAMENTOS DE LOS DEPORTES GIMNASTICOS	9	OBLIGATORIA

5. SERVICIOS, DIRECCIONES E TELÉFONOS DE INTERESE

3. SERVICIOS, DIRECCIONES E TELÉFONOS DE INTERESE

5.1 Universidade de Vigo

Reitoría da Universidade de Vigo

Edificio Reitoría

Campus Lagoas Marcosende s/n. 36310 Vigo

Teléfono: 986 812000

Vicerreitoría de Extensión Cultural e Estudantes

Edificio Miralles - Campus Lagoas Marcosende s/n. 36310 Vigo

Teléfono: 986 813603 - 986 813817 - 986 813626 Fax: 986 814032

Dirección electrónica: xsvicext@uvigo.es

xnvincext@uvigo.es

S.I.O.P.E. Información ó Estudante Universitario

Edificio Miralles - Campus Lagoas Marcosende s/n. 36310 Vigo

Teléfono: 986 813 630 - 986 813 755 Fax: 986 813 639

Dirección electrónica : siope@uvigo.es

Oficina de Medio Ambiente

Universidade de Vigo

Edificio Isaac Newton - Campus Universitario

36310 - Vigo

Teléfono: 986 813883 Fax: 986 812562

Dirección electrónica: oma3@uvigo.es

Oficina de Relacións Internacionais

Universidade de Vigo

Edificio Miralles - Campus Universitario

36310 - Vigo

Teléfono: 986 813550

Dirección electrónica: ori@uvigo.es

ori1@uvigo.es

5.2. Campus de Pontevedra (Xunqueira)

Área de Servizos á Comunidade

Facultade de Ciencias Sociais- Campus da Xunqueira, s/n. 36005- Pontevedra

Teléfono: 986 801949 Fax: 986 801997

Dirección electrónica: sipe-po@uvigo.es

Área de Deporte e Saúde

Facultade de Ciencias Sociais- Campus da Xunqueira, s/n. 36005- Pontevedra

Teléfono: 986 801917 Fax: 986 801917

Dirección electrónica: podepor@uvigo.es

Oficina de Orientación ó Emprego

Escola Universitaria de Enxeñería Forestal

Campus da Xunqueira, s/n. 36005- Pontevedra

Dirección electrónica: foe-po@uvigo.es

Oficina de Información á Xuventude Universitaria

Facultade de Ciencias Sociais- Campus da Xunqueira, s/n. 36005- Pontevedra

Teléfono: 986 801917 Fax: 986 801917

Dirección electrónica: osix-po@uvigo.es

Bibliotecas

	HORARIO ORDINARIO (luns a venres)	HORARIO VACACIÓNS (luns a venres)	HORARIOS NOCTURNOS (en exames)
Biblioteca Central do Campus de Pontevedra Campus A Xunqueira 36005 - Pontevedra Tlf: 986 80 20 0 1/02/06 986 80 19 96	8:30 - 21:00	9:00 - 19:00	ata as 3:00

Biblioteca da Facultad e de Belas Artes R/ Maestranza, 2 36002- Pontevedra Tel: 986 80 18 36	8:30 - 20:30	9:00 - 19:00 (*)	
		(*) En agosto, pechado tardes	

Reprografía

Situación.- Facultade de Ciencias Sociais

Horario.- Mañanas: 9h - 14 h

Tardes: 16h - 20h

Tlf.- 986802059

3.2. Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

5.3.1 Xeral

Secretaría do Decanato

Situación.- Primeira planta

Horario.-9h - 14h

Tlf.- 986801713

Negociado de Alumnos

Situación.- Planta baixa

Horario.- 9 h - 14h

Tlf.- 986801702

Xefe de Negociado

Situación.- Planta baixa

Horario.- 9 h - 14h

Tlf.- 986801704

Conserxería

Situación.- Planta baixa

Horario.- 8h - 22h

Tlf.- 986801700

Aula informática

Situación.- 2ª planta (Seminario 3)

Delegación de Alumnos

Situación.- 1ª Planta **INFORMACIÓN DA INSTITUCIÓN**

HORARIO DE ATENCIÓN Ó ALUMNADO	
Luns	10:00-13:00
	16:00-19:00
Martes	10:00-13:00
	16:00-19:00

Mércores	10:00-13:00 16:00-19:00
Xoves	10:00-13:00 16:00-19:00
Venres	- -
Teléfono de atención ó alumnado:	986.801.722
Email:	dafacede@uvigo.es

5.3.2 Persoal Docente

Apellido1	Apellido2	Nome	Despacho Nº	Telf. Despacho	Email
Acuña	Trabazo	Ana	120	986801791	ganime@uvigo.es
Alonso	Escontrela	María Luisa	106	986801725	malonso@uvigo.es
Alonso	Núñez	Aquilino Santiago	119	986801790	aalonso@uvigo.es
Álvarez	Lires	María Mercedes	121	986801792	lires@uvigo.es
Álvarez	Rodríguez	Sergio	230	986801738	salvarez@uvigo.es
Alvariñas	Villaverde	Myriam	204	986802051	myalva@uvigo.es
Ayán	Pérez	Carlos	201	986801799	cayan@edu.xunta.es
Barcala	Furelos	Roberto Jesús	214	986802056	roberto.barcala@edu.xunta.es
Bermúdez	Montes	Teresa	236	986801739	bermudezteresa@uvigo.es
Blanco	Pesqueira	Antonia	221	986801781	ablancop@uvigo.es
Calvo	Maquieira	Gerino Castor	101	986801716	gerino@uvigo.es
Canales	La Cruz	Inma	210	986801718	bromato@uvigo.es
Cancela	Carral	José María	201	986801799	chemacc@uvigo.es
Carballo	Afonso	Rocio	210	986801718	rociocarballo@mundo-r.com
Carregal	Raño	Alfonso	3	986801759	acarregal@uvigo.es
Carril	Comesaña	Joaquín	216	986802058	jcarril@uvigo.es
Carro	Martínez	José Luis	236	986801739	jlcarrom@uvigo.es
Casáis	Martínez	Luis	223	986801743	luisca@uvigo.es
Cid	Sánchez	Eduardo	129	986801729	eduardocidsanchez@edu.xunta.es
Cifuentes	García	Ángel	102	986801782	acifu@uvigo.es
Comendador	Rey	Beatriz	220	986801747	beacomendador@uvigo.es
Costa	Vázquez	Luis	236	986801739	luiscosta@uvigo.es
Crespo	Salgado	Juan José	225	986801749	crespo_salgado@uvigo.es
De la Fuente	Fernández	María Adoración	104	986801783	delafuente@uvigo.es
Díaz	Pereira	María del Pino	211	986802054	pinod@uvigo.es
Dieguez	Ruibal	José Luis	101	986801716	ruibal@uvigo.es
Diz	Gómez	José Carlos	3	986801750	jcdiz@uvigo.es
Domínguez	Lago	Eduardo	224	986801748	edidomin@uvigo.es
Dosil	Díaz	Joaquín	114	986801788	jdosil@uvigo.es
Duncan	Barlow	Karen Joan	22	986801956	barlow@uvigo.es
Fariña	Rivera	Francisca	232	986801708	francisca@uvigo.es
Fernández	Agra	Marta	233	986801736	fernandezagra@uvigo.es
Fernández	Álvarez	Antón	229	986801721	afa@uvigo.es
Fernández	Fraga	Fernando	225	986801749	fraga@uvigo.es
Fernández	González	María Reyes	113	986801787	ofoe-to@uvigo.es

Apellido1	Apellido2	Nome	Despacho Telf. Nº	Despacho Email
Fernández	Rodríguez	Rosana	212	986801734 larosi.rosana@gmail.es
Fernández	Villarino	María de los Ángeles	211	986802054 marianfv@uvigo.es
Filgueira	García	Marta	230	986801747 mfilgueira@uvigo.es
Francisco	García	José Manuel	217	986801742 jmfgsbc@ono.com
Fuentes	Blanco	Leonardo	107	986801728 leonardo@uvigo.es
García	Freire	Manuel	212	986801734 manugarcia@uvigo.es
García	García	Óscar	203	986801798 oscargarcia@uvigo.es
García	Soidán	José Luis	209	986802052 jlsoidan@uvigo.es
Gil	Villanueva	José María	122	986801710 jmgil@uvigo.es
Gómez	Gude	Jorge Juan	115	986801727 jgude@uvigo.es
González	Fernández	Pio Manuel	214	986802056 pglez@uvigo.es
González	González	Salvador Guillermo	116	986801789 salva@uvigo.es
González	Hernández	María Isabel	103	986801717 mabel@uvigo.es
González	Matias	Lucas Carmelo	128	986801796 lucascgm@uvigo.es
Guevara	Junquera	Santiago	123	986801711 guevara@uvigo.es
Gutiérrez	Sánchez	Águeda	207	986801744 agyra@uvigo.es
Gutiérrez	Santiago	Alfonso	206	986802053 ags@uvigo.es
Herrera	Ruiz	María Jesús	235	986801735 herrera@uvigo.es
Iglesias	Álvarez	Ana María	120	986801791 anaiglesias@uvigo.es
Iglesias	Díaz	E. Guillermo	213	986802055 egid1@uvigo.es
Iglesias	Pérez	M ^a del Carmen	23	986801933 mcigles@uvigo.es
Iglesias	Santos	Rosa	14	986801771 rosa.iglesias@wanadoo.es
Isorna	Folgar	Manuel	224	986801748 isorna.catoira@gmail.com
Lago	Filgueira	José Ángel	224	986801748 joseangel.lago@vigo.org
Lago	Peñas	Carlos	222	986801724 clagop@uvigo.es
Lillo	Beviá	José	226	986801726 jlillo@uvigo.es
López				

6. REGULAMENTO DE RÉXIME INTERNO

<?xml:namespace prefix = "o" ns = "urn:schemas-microsoft-com:office:office" />

3. REGULAMENTO DE RÉXIME INTERNO

TÍTULO PRELIMINAR

Artigo 1:

1.- A Facultade de Ciencias da Educación de Pontevedra, pertencente á Universidade de Vigo, inspírase nos principios de igualdade, solidariedade, democracia e liberdade. É deber de todos os integrantes da súa comunidade universitaria, e en particular dos seus órganos de goberno, dar plena efectividade a estes principios e impedir calquera tipo de discriminación e o incumprimento do expresado nos Estatutos da Universidade e no presente Regulamento.

2.- A Facultade de Ciencias da Educación de Pontevedra, como centro público que é, está ó servizo da sociedade, e ten como fins prioritarios:

- a) A consecución das máximas cotas de calidade de docencia e investigación.
- b) A impartición de formación axeitada, presencial ou non, para facilitar a aprendizaxe dos estudantes, a preparación para o exercicio de actividades profesionais ou artísticas e a obtención dos títulos académicos correspondentes.
- c) O fomento da procura de novos coñecementos, a creación artística e o desenvolvemento científico e tecnolóxico e avaliación dos resultados destes, tanto no que atinxe á investigación básica coma á aplicada.
- d) Difusión do coñecemento e a cultura a través da extensión universitaria e a formación ao longo de toda a vida.
- e) Facilitade, estimulación e acollida das actividades intelectuais e críticas en todos os campos da cultura e do coñecemento.
- f) Afondamento na cooperación universitaria no ámbito internacional, e integración no espazo europeo de educación superior.

3.- A Facultade de Ciencias da Educación de Pontevedra procurará que os fins e as tarefas universitarias queden á marxe das determinacións e da vontade de calquera entidade social, política, económica, relixiosa ou ideolóxica.

Artigo 2:

1.- O galego, como lingua propia da Universidade de Vigo, serao tamén da Facultade de Ciencias da Educación de Pontevedra, sendo a lingua de uso normal nas súas actividades.

2.- Ademais da lingua propia de Galicia, o castelán é lingua oficial de uso nesta Institución, tal como recoñecen o Estatuto de Galicia, a Constitución Española e os Estatutos da Universidade de Vigo.

3.- A Facultade de Educación de Pontevedra desenvolverá un labor de fomento da lingua galega en tódolos eidos da súa competencia. Para tal efecto utilizará o galego nas súas relacións coa cidadanía galega, coas entidades territoriais e locais galegas, así como coas institucións e comunidade universitaria.

Artigo 3:

A Facultade de Educación de Pontevedra baseará a súa actuación nos principios de liberdade de cátedra, de investigación e de estudo, así como nos de interdisciplinidade, pluralismo ideolóxico e participación, tal e como se regulamenta

no Art. 5 dos Estatutos da Universidade de Vigo.

Artigo 4:

Son funcións da Facultade de Educación:

- a) A custodia das actas de cualificación e os expedientes dos estudantes.
- b) A expedición das certificacións académicas solicitadas polos estudantes ao centro.
- c) A elaboración de propostas dos seus plans de estudos e a formulación aos departamentos de suxestións en materia da súa aplicación e desenvolvemento.
- d) A organización da docencia e a súa coordinación, supervisión e control, así como a realización dos encargos de docencia aos departamentos, de conformidade cos plans de estudos e aquelas ensinanzas que dean dereito a títulos propios.
- e) A organización das relacións entre departamentos e con outros centros, co fin de garantir a coordinación das ensinanzas e a racionalización da xestión académica e administrativa.
- f) A aplicación das directrices da Universidade de Vigo sobre a normalización lingüística.
- g) O fomento, apoio e achega de medios materiais existentes no centro para realizar actividades de formación e complementarias do persoal vinculado a el.
- h) A realización das actividades de colaboración da Universidade de Vigo con organismos públicos ou privados en todo o que afecte ao centro.
- i) A administración dos servizos e mailos equipamentos asignados ao centro.
- j) A realización da xestión administrativa necesaria para que as anteriores funcións poidan levarse a cabo.
- k) A participación nos procesos de avaliación da calidade e promoción activa da mellora da calidade da súa oferta académica.
- l) A proposición ao órgano competente da implantación de novas titulacións.
- m) Calquera outra que lle poidan atribuír os Estatutos da Universidade de Vigo e demais disposicións vixentes.

Artigo 5:

1.- A Facultade de Educación rexerese polo presente Regulamento para o cumprimento das funcións que lle atribúen a L.O.U. e mailos Estatutos da Universidade de Vigo, polo que este Regulamento debe ser interpretado no marco dos devanditos Estatutos e demais lexislación sobre ensino universitario.

2.- Para todas aquelas cuestións non previstas neste Regulamento, nos Estatutos da Universidade de Vigo, nin na lexislación sobre ensino universitario, actuarase conforme o previsto na Lei de Procedemento Administrativo.

TÍTULO PRIMEIRO DO GOBERNO DA FACULTADE

Artigo 6:

O réxime de goberno da Facultade de Ciencias da Educación de Pontevedra fundaméntase no principio de representación de todos os sectores da comunidade universitaria nos seus órganos colexiados, así como no de designación por elección das persoas que van ocupar os cargos académicos, agás as excepcións establecidas explicitamente nos Estatutos da Universidade de Vigo.

Artigo 7:

O goberno da Facultade de Ciencias da Educación articúlase a través dos seguintes órganos:

- a) Colexiados: A Xunta de Facultade e Xuntas de Titulación.
- b) Unipersoais: O decano/a, os Vicedecano/as e o Secretario/a.

Artigo 8:

1.- As decisións dos órganos colexiados da Facultade adoptarán a forma de acordos, e as dos órganos unipersoais, a de resolucións.

2.- As decisións dos órganos colexiados e unipersoais da Facultade son susceptibles de recurso perante o Consello de Goberno, ou diante do reitor, respectivamente, esgotando a vía administrativa. A interposición do recurso poderá suspender a execución do acto ou disposición impugnados cando, do contrario, poidan producirse danos de imposible ou difícil reparación, sempre que o interese público non se vexa prexudicado pola falta de execución.

CAPITULO 1: DOS ÓRGANOS COLEXIADOS DE GOBERNO

Artigo 9:

Poderán ser invitados ás súas reunións, con voz pero sen voto, todos aqueles membros da comunidade universitaria que estean interesados en asuntos específicos e que poidan resultar afectados por eles. En todo caso, as sesións dos órganos colexiados estarán abertas aos membros da comunidade universitaria que forman parte da Facultade, podendo estes asistir ás súas sesións, dentro das dispoñibilidades do local, sen voz e sen voto.

Artigo 10:

Os membros dos órganos colexiados, agás os que o sexan por razón do seu cargo ou por designación de acordo co disposto nestes Estatutos, deben ser elixidos por sufraxio universal, libre, igual, directo e secreto. Non se admitirá a delegación de voto, o voto anticipado nin o voto por correo.

Artigo 11:

Perderase a condición de membro dun órgano colexiado por finalización legal do mandato, por petición propia ou por perda das condicións necesarias para ser elixido.

SECCIÓN I: DA XUNTA DE FACULTADE

COMPOSICIÓN E FUNCÍONS

Artigo 12:

1.- De acordo co artigo 42 dos Estatutos da Universidade de Vigo a Xunta de Facultade é o órgano colexiado de representación e decisión do centro. Está composta polo decano/a , que a preside, e polo seguinte conxunto de membros:

- a) Equipo decanal.
- b) Todo o profesorado funcionario, que constituirá alomenos o 51% da xunta de centro.
- c) Unha representación do persoal docente e investigador non funcionario, que corresponderá ao 9% da xunta de centro. En calquera caso, polo menos o 80% corresponderá ao persoal docente e investigador con dedicación a tempo completo.
- d) Unha representación dos estudantes que constituirá o 30% da xunta.

e) Unha representación do persoal de administración e servizos que constituirá o 10% da xunta.

2.- Os membros electos da Xunta de Facultade serán renovados cada dous anos. Cando un representante elixido cause baixa por renuncia expresa ou por outra circunstancia, será substituído, de ser posible, polo seguinte candidato máis votado. De non haber substituído, procederase a unha nova elección para cubrir as vacantes ata o período que reste de representación.

Artigo 13:

De acordo co artigo 43 dos Estatutos da Universidade de Vigo, son funcións da Xunta de Facultade:

- a) Elaboración, aprobación e modificación da proposta do seu regulamento de réxime interno.
- b) Elección e revogación do decano/a.
- c) Aprobación da distribución da asignación orzamentaria do centro.
- d) Establecemento dos obxectivos educativos das titulacións ao seu cargo e elaboración e aprobación das propostas dos correspondentes plans de estudo, agás nos casos previstos para as Xuntas de Titulación.
- e) Coidado do bo funcionamento de todos os órganos e servizos do centro.
- f) Resolución de conflitos que se poidan producir no seo do centro.
- g) Promoción e ordenamento da realización de proxectos de fin de carreira, teses de licenciatura e de ensinanzas e actividades complementarias esixidas para a obtención de títulos.
- h) Proposición e aplicación das normas de selección de estudantes e a valoración do seu rendemento e aproveitamento.
- i) Preparación e coordinación, de modo eficaz e adecuado, do horario das distintas materias, cursos monográficos, cursos de especialización, probas parciais e finais, distribución de aulas e servizos e ensinanzas complementarias, así como habilitación de medidas de control do cumprimento das obrigas docentes.
- j) Coordinación con outros centros para facilitar a elección por parte dos estudantes das materias de libre configuración do seu currículo.
- k) Aprobación anual dos programas de cada materia presentados polos departamentos respectivos.
- l) Distribución dos espazos que lle sexan asignados.
- m) Elixir, e de se-lo caso revogar, ós membros non-natos das distintas comisións delegadas da Xunta.
- n) Aprobación da memoria anual.
- o) Decidir sobre a conveniencia ou non de limitar o número de prazas para as distintas titulacións e, de ser o caso, determinar o dito límite.

p) Calquera outra atribuída pola lexislación vixente, os Estatutos da Universidade de Vigo e o presente Regulamento, non atribuídas expresamente ó Decano/a.

Artigo 14:

A Xunta de Facultade disporá dunha Comisión Delegada Permanente que estará presidida polo Decano/a.

DA CONVOCATORIA E FUNCIONAMENTO

Artigo 15:

1.- A Xunta de Facultade reunirse como mínimo dúas veces ó ano en sesión ordinaria, e con carácter extraordinario a iniciativa de:

- a) O Decano/a.
- b) Cando o soliciten un cuarto dos membros da Xunta de Facultade.
- c) A pedimento da maioría dos membros da Comisión Delegada Permanente.

2.- A instancia para a convocatoria dunha reunión extraordinaria da Xunta de Facultade hase dirixir por escrito ó Decano/a, coas firmas correspondentes e coa proposta dunha orde do día determinada. O Decano/a ven obrigado a convocar a Xunta para unha data non superior ós 10 días hábiles contados dende a entrada da solicitude no Rexistro da Facultade.

INFORMACIÓN DA INSTITUCIÓN

Artigo 16:

1.- Na convocatoria da Xunta de Facultade deberá constar a orde do día, data, hora e lugar da reunión. A convocatoria deberá ser entregada, cando menos, con 72 horas de antelación, salvo no caso de Xunta extraordinaria, que será de 48 horas.

2.- A convocatoria entregarase onde cada quen desenvolva o seu traballo na Facultade, e, no caso dos estudantes, nas dependencias asignadas ós seus representantes, e durante os períodos non lectivos nos seus domicilios particulares por correo certificado. Así mesmo, colocarse copia no taboleiro habilitado ó efecto.

3.- A orde do día será elaborada polo Decano/a incluíndo, de ser o caso, as peticións presentadas por

escrito antes da convocatoria, sempre que veñan asinadas por alomenos un dez por cento dos membros da Xunta, ou pola maioría dos membros da Comisión Delegada Permanente.

4.- Na orde do día figurarán inescusablemente as mencións de aprobación da acta da sesión anterior, o informe do Decano/a e rogos e preguntas. Cando a Xunta teña carácter extraordinario para debater un só tema, proceder á elección do Decano/a ou ó seu revogamento, este figurará como o único punto do día.

5.- A Xunta de Facultade constituirase en 1ª convocatoria coa asistencia da maioría absoluta dos seus membros, e media hora despois en 2ª convocatorias, sempre que asistan alomenos un tercio dos membros.

6.- Se non se acadase o quórum necesario na segunda convocatoria, o Decano/a volverá a convocar á Xunta nun prazo de 48 horas. De non acadarse o quórum na 2ª convocatoria, os puntos da orde do día que non sexan competencia exclusiva da Xunta, ou os que afecten soamente aos membros dun sector da mesma, pasarán a formar parte da orde do día da seguinte reunión da Comisión permanente. No caso de que se trate de algún punto que sexa competencia exclusiva da Xunta de Facultade, deberase proceder a unha nova convocatoria da Xunta de Facultade nun prazo de seis días.

7.- O Decano/a, ou Vicedecano/a en quen delegue, preside a Xunta de Facultade, dirixe e regula o desenvolvemento dos debates, e vela polo mantemento da orde no desenvolvemento da sesión. O Secretario levantará acta e certificación dela.

8.- A documentación necesaria para o desenvolvemento das sesións da Xunta de Facultade estará a disposición dos membros no Decanato ou Biblioteca do Centro.

Artigo 17:

Os membros da Xunta de Facultade terán dereito ó uso da palabra sobre todas aquelas cuestións que encaixen cos contidos de calquera dos puntos da Orde do día.

a) Ningún membro da Xunta de Facultade poderá facer uso da palabra senón o solicita e obtén permiso da Presidencia da Xunta.

b) Non se poderá interromper a ningún membro da Xunta de Facultade cando está no seu uso debido da palabra, agás pola Presidencia, e ós efectos de advertirlle que esgotou o tempo do que dispoñía, para chamalo á cuestión ou á orde e, de ser o caso, para retirarlle o uso da palabra.

c) Os membros da Xunta de Facultade poderán ser chamados á orde cando con interrupcións, ou de calquera outro xeito, alteren a orde das sesións ou cando pretendan seguir facendo uso da palabra

unha vez que lles fose retirada.

d) En calquera momento da sesión un membro da Xunta poderá pedirlle á Presidencia a observancia do Regulamento, citando expresamente o artigo ou artigos para os que reclama a súa aplicación.

e) Ningunha intervención dun membro da Xunta poderá ter limitación de tempo inferior a cinco minutos. O interpelante poderá dispoñer dunha quenda de réplica por un tempo non superior a tres minutos.

Artigo 18:

As votacións na Xunta de Facultade poderán ser por asentimento coas propostas que se fagan, ou en votación por maioría simple dos presentes, a man alzada ou secretas. En todo caso serán secretas cando afecten a persoas concretas ou cando así o solicite algún membro da Xunta de Facultade. A votacións realizarase a continuación dos correspondentes debates. No caso de que a natureza dos asuntos o requira, a Presidencia abrirá un prazo de presentación de propostas, finalizado o cal procederase á votación.

INFORMACIÓN DA INSTITUCIÓN

Artigo 19:

Serán nulos os acordos sobre asuntos que non figuren incluídos na Orde do día, sen prexuízo do previsto no Art. 26.3 da Lei de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo.

Artigo 20:

As sesións do pleno poderanse desenvolver en unha ou máis reunións. Entenderase por sesión o tempo preciso para esgotar tódolos puntos da orde do día. A duración de cada reunión non poderá exceder de 4 horas agás que a maioría dos presentes decidan continuar.

Artigo 21:

1.- O Secretario/a da Xunta, que será o Secretario/a da Facultade, levantará acta de tódalas sesións. No caso de que non puidera asistir, o Decano/a designará quen faga as súas veces.

2.- En cada acta figurará inescusablemente as seguintes mencións:

a) Membros da Xunta de Facultade asistentes á sesión, salientando as ausencias

xustificadas.

b) Orde do día.

c) Acordos e recomendacións, especificando se foron adoptados por asentimento ou votación e, de

ser o caso, se o foron por maioría ou unanimidade, facéndose constar o número exacto de votos emitidos, o sentido de cada un deles e as abstencións.

3.- Na acta téñense que incluír os textos literais dos acordos, así como calquera

mención que os membros da Xunta, individual ou colectivamente, desexen que figure expresamente.

4.- Cada acta será asinada polo Secretario/a, ou quen fixera as súas veces, co visto e praxe do Decano/a ou Presidente efectivo da sesión que se reflecta.

5.- As Actas aprobaranse na sesión ordinaria seguinte da Xunta de Facultade, incorporando as modificacións que resulten aprobadas.

Artigo 22:

1.- Na Facultade levarase un Libro de Actas no que se transcribirán os acordos e debates habidos en cada sesión da Xunta de Facultade. O libro de Actas poderá ser de follas movibles. Neste Caso, deberá ter o primeiro folio en branco e os demais numerados correlativamente e pola orde cronolóxica que corresponda ás actas transcritas, ó mesmo tempo cada un deles será rubricado polo Decano/a, selada co carimbo do centro. Os espazos en branco deberán estar convenientemente anulados.

2.-Aprobada a acta, o Secretario/a faraa transcribir mecanográficamente por impresora de ordenador ou o medio mecánico que se empregue, sen emendas nin riscaduras ou salvando ó final as que involuntariamente se producisen, ás follas correlativas seguindo rigorosamente a súa orde e facendo constar, ó final de cada acta por dilixencia, o número e numeración de todos e cada un dos folios do papel numerado en que quedou estendida. Como garantía e seguridade de todas e cada unha das follas soltas, ata a encadernación, prohíbese alterar a orde numérica dos folios descritos na dilixencia de apertura, debendo anularse por dilixencia nos casos de erro na orde de transcripción ou no seu contido.

3.- O Libro de Actas estará baixo a custodia do Secretario/a da Facultade, que permitirá a súa consulta a calquera membro da Xunta de Facultade.

4.- Só farán fe dos acordos e recomendacións da Xunta as certificacións expedidas de orde do Decano/a, polo Secretario/a da Facultade.

5.- As certificacións poderanse expedir:

a) De oficio, por requirimento dos órganos das Administracións

Públicas, incluída a propia Universidade de Vigo, ou por órganos xudiciais no exercicio da súa competencia.

b) A instancia dos membros da Xunta de Facultade.

c) A instancia de calquera interesado.

Nestes dous últimos casos, o contido das certificacións versará só sobre a parte decisoria dos acordos ou recomendacións.

SECCIÓN 2: DAS XUNTAS DE TITULACIÓN

Artigo 23:

Na Facultade de Ciencias da Educación de Pontevedra constitúense unha Xunta de Titulación de Maxisterio e un Xunta de Titulación da Licenciatura en Ciencias da Actividade Física e o Deporte. Mentres que non se acade a porcentaxe de persoal docente e investigador que determina a normativa da Universidade de Vigo para a constitución dunha Xunta de Titulación na Licenciatura en Ciencias da Actividade Física e o Deporte, funcionará un Consello de Titulación da Licenciatura en Ciencias da

Actividade Física e o Deporte.

COMPOSICIÓN E FUNCÍONS

Artigo 24:

1.- As Xuntas de Titulacións estarán compostas de forma análoga en proporcións

á Xunta de Centro:

a) O equipo Decanal ou Directivo

b) Tódolos docentes funcionarios pertencentes á Xunta de Facultade, que impartan a maior parte de docencia na Titulación. En caso de igualdade poderán optar. Constituirán alomenos o 51% da Xunta de Titulación.

c) Unha representación do persoal docente e investigador non funcionario, que corresponderá o 9% da Xunta de Titulación.

d) Unha representación dos estudantes da Titulación igual ó 30 % da composición total da Xunta de Titulación, dos que, de ser posible unha sexta parte serán estudantes de 3º ciclo.

e) Unha representación do persoal de administración e servizos igual ó 10% da composición total da Xunta de Titulación.

2.- O Consello de Titulación da Licenciatura estará composto por:

- a) Todo o profesorado a tempo completo.
- b) O 20% do profesorado a tempo parcial que alcanzará como máximo o 10% do Consello de Titulación.
- c) Unha representación do alumnado igual á da Xunta de Facultade.
- d) Unha representación do persoal de administración e servizos igual á da xunta de Facultade.

Artigo 25:

As Xuntas ou Consello de Titulación, de acordo co disposto no artigo 44 dos Estatutos da Universidade de Vigo teñen as seguintes competencias:

- a) Elaborar, aprobar e modificar para cada titulación as propostas do plan de estudos.
- b) Elixir ás Comisións de avaliación da Titulación.
- c) Terán, ademais, todas as competencias que lle atribúa a Xunta de Facultade de entre as súas propias.

Artigo 26:

As Xuntas de Titulación e/ou Consello de Titulación, funcionarán segundo o seu propio regulamento.

CAPÍTULO 2: DAS COMISIÓNS DELEGADAS

SECCIÓN 1: DA COMISIÓN DELEGADA PERMANENTE

Artigo 27:

A Comisión Delegada Permanente é un órgano ordinario de goberno da Xunta de Facultade, con capacidade decisoria nas competencias que lle sexan delegadas pola Xunta de Facultade. Así mesmo, gardará polo cumprimento das decisións da Xunta de Facultade.

Artigo 28:

1.- A Comisión Delegada Permanente é o órgano ordinario de goberno e administración da Facultade, e está composta por:

- a) O Decano, Vicedecanos e Secretario da Facultade.

- b) Seis membros electos en representación dos profesores.
- c) Cinco membros electos en representación dos estudantes.
- d) Dous membros electos en representación do Persoal de Administración e Servizos. Garantindo, de ser posible, a presenza de representantes de tódalas titulacións que se impartan no Centro.

Artigo 29:

Os membros da Comisión Delegada Permanente teñen que selo da Xunta de Facultade. Unha vez escoitada a proposta do Decano, se a houbese, a elección para ocupar os postos da comisión realizarase polos membros de cada sector no seo da Xunta de Facultade.

Artigo 30:

Os membros da Comisión Delegada Permanente cesarán a pedimento propio, no momento no que perdan a súa condición de membros da Xunta de Facultade, cesen no cargo académico que concede esta condición, ou se produza a elección dun novo Decano. No caso de baixa dalgún membro da Comisión Delegada Permanente, procederase á elección dentro do sector correspondente no máis breve prazo posible.

Artigo 31:

Por delegación da Xunta de Facultade, a Comisión Delegada Permanente exercerá as seguintes competencias:

- a) Formular os pedimentos do persoal necesario para levar a cabo a administración e os servizos do Centro.
- b) Formular as necesidades económicas e elaborar a distribución das asignacións orzamentarias da Facultade.
- c) Promover e ordenar a realización de proxectos fin de carreira, e de ensinantes e actividades complementarias esixidas para a obtención de títulos.
- d) Estudar e propoñer solucións ós conflitos que se poidan producir no seo do Centro.
- e) Organizar os servizos do Centro.
- f) Decidir sobre a conveniencia ou non de limitar o número de prazas para as distintas titulacións e, de ser o caso, determinar o dito límite.
- g) Solicitalle ó Decano a convocatoria da Xunta de Facultade.
- h) Determinar a inclusión de puntos concretos na Orde do día das sesións da Xunta de Facultade.
- i) Preparar e coordinar de xeito eficaz e adecuado o horario das distintas materias, cursos monográficos, cursos de especializacións, probas parciais e finais.

j) Habilitar medidas de control no cumprimento das obrigas docentes.

k) Coordinarse con outros Centros de cara á elaboración por parte dos estudantes das materias de libre elección do seu currículo.

l) Resolver as propostas remitidas pola Comisión de Docencia e Validacións.

m) Resolver sobre os puntos da orde do día que por razón de non consecución do quórum na 2ª convocatoria da Xunta da Facultade sexan delegados na Comisión permanente (segundo o establecido no artigo 16, apartado 6 do presente regulamento).

n) Exercerá tamén aquelas outras competencias que, no seu momento, delegue nela a Xunta de Facultade.

Artigo 32:

1.-A Comisión Delegada Permanente reunirse como mínimo 1 vez ó trimestre en sesión ordinaria, e con carácter extraordinario a iniciativa de:

a) O Decano/a

b) A Cuarta parte dos seus membros, como mínimo

2.-Para a válida constitución da Comisión será precisa a asistencia da maioría absoluta dos seus membros en 1ª convocatoria, e a asistencia dun terzo en 2ª convocatoria, que terá lugar media hora despois da inicialmente sinalada.

Artigo 33:

A convocatoria e orde do día da Comisión rexerese polo establecido nos artigos 15 e 16, referidos á Xunta de Facultade, sendo publicados no taboleiro correspondente.

Artigo 34:

1.- Os acordos da Comisión adoptaranse por asentimento a proposta do Decano/a, ou en votación por maioría simple dos presentes.

2.- Non poderán adoptarse acordos validamente se no momento da votación non estivesen presentes polo menos un terzo dos membros da Comisión.

3.- As votacións realizaranse segundo o procedemento establecido neste regulamento para a Xunta de Facultade.

Artigo 35:

1.-O Secretario da Comisión, que será o da Facultade, levantará acta de tódalas sesións.

2.- Para o contido das Actas, levanza a expedición de certificacións do libro de Actas da Comisión Delegada Permanente, observarase o que dispoñen os artigos 21 e 22.

As reunións da Comisión Delegada Permanente serán presididas polo Decano/a ou Vicedecano/a no que delegue, que á súa vez dirixirá e moderará os debates.

Artigo 36:

As sesións da Comisión Delegada Permanente poderá asistir calquera membro da Facultade que non pertenza á Xunta sen voz e sen voto, agás que se lle autorice no uso da palabra.

SECCIÓN 2. DAS COMISIÓNS ASESORAS: COMISIÓN DE ORGANIZACIÓN ACADÉMICA E VALIDACIÓNS, COMISIÓN ECONÓMICA E COMISIÓN DE ACTIVIDADES CULTURAIS E DEPORTIVAS

Artigo 37:

1.- As Comisións Asesoras defínense como instancias para realizar tarefas de estudo, asesoramento ou proposta de solucións a temas concretos obxecto de consideración pola Xunta de Facultade, Xunta de Titulación ou Comisión Delegada Permanente.

2.- Pola súa propia natureza, as Comisións Asesoras non toman decisións, agás mandato expreso ou delegación da Xunta de Facultade, Xunta de Titulación ou da Comisión Delegada Permanente, informando dos seus traballos e resolución a esta última.

3.- As Comisións Asesoras poden ser Estables ou Conxunturais. As Comisións Estables responden a cometidos fixos; as Conxunturais constitúense para resolver asuntos concretos e deixan de existir ó rematar estes.

4.- Na creación das Comisións Conxunturais deberá especificarse a súa finalidade, composición e normas de funcionamento.

Artigo 38:

1.- As Comisións serán presididas polo Decano/a ou calquera membro do equipo decanal en quen delegue, que dirixirá e moderará os debates.

2.- Os membros das Comisións teñen que selo da Xunta de Facultade. O Decano/a pode invitar a participar nelas, con voz e sen voto, a outros membros da Facultade.

3.- Así mesmo, cada sector poderá elixir membros suplentes en modo similar ós titulares, e actuarán en ausencia destes coas mesmas funcións e poderes.

4.- As reunións das Comisións terán que se celebrar nos locais da Facultade en días hábiles. Serán convocadas por escrito cunha antelación mínima de 48 horas, e no caso de urxencia apreciada polo seu Presidente, de forma verbal.

5.- As convocatorias a alumnos realizadas fora do período de clases deberán ser enviadas ó domicilio particular.

Artigo 39:

1.- O funcionamento interno das Comisións Estables será determinado por elas mesmas, caso de non haber regulamento de instancias superiores.

2.- As Comisións Estables elixirán entre os seus membros un Secretario, que terá por función levantar acta sucinta das reunións da Comisión na que recolla os acordos adoptados, as opinións contrarias e o resultado das votacións.

3.- Na acta, que será exposta nun taboleiro habilitado a tal fin, deberá figurar unha relación dos membros presentes en cada votación.

Artigo 40:

1.-A Comisión Delegada de Organización Académica e Validacións estará constituída do xeito que sigue:

- a) O Vicedecano/a que o Decano/a designe, e que será quen a convoque e a presida.
- b) Catro membros elixidos representantes do sector do P.D.I. na Xunta de Facultade, elixidos polo sector.
- c) Dous membros representantes do sector do alumnado na Xunta de Facultade elixidos polo sector.
- d) Un membro representante do sector P.A.S. na Xunta de Facultade, elixido polo sector.

2.- Son funcións da devandita comisión:

- a) Informe á Comisión Delegada Permanente e á Xunta de Facultade sobre a planificación e desenvolvemento da actividade docente, cumprimento do profesorado, e os asuntos de organización de espazos físicos, calendarios, exames e outras cuestións relacionadas coas devanditas actividades.
- b) Coordinación con outros centros de cara a elaboración da oferta de libre configuración dos alumnos.
- c) Decisión sobre as solicitudes de ampliación do número de convocatorias, que establece a lei de permanencia na Universidade, presentadas polo alumnos.
- d) Proposición das resolucións que considere pertinentes en materia de validación para a súa remisión á Comisión Delegada Permanente.
- e) Todas aquelas outras que lle encomende a Xunta de Facultade

3.- Así mesmo, a Comisión de Organización Académica e Validacións, velará polo cumprimento efectivo do dereito a revisión de exame que establece o artigo 101 dos Estatutos de Universidade.

Artigo 41:

1.- A Comisión Económica, que será presidida polo Decano/a, terá a mesma composición da Comisión Delegada de Organización Académica e Validacións.

2.- Son funcións da Comisión Económica:

- a) Elaboración da proposta de distribución dos orzamentos, así como das modificacións que nos mesmos teñan que introducirse ó longo de exercicio económico.
- b) Estudio e elaboración de propostas de funcionamento dos diferentes servizos da Facultade.

c) Todas aquelas outras que lle encomende a Xunta de Facultade.

Artigo 42:

1.- A Comisión de Actividades Culturais e Deportivas, que será presidida polo Decano/a ou Vicedecano/a no que delegue, estará constituída por:

- a) Dous membros de P.D.I.
- b) Catro representantes do sector de Alumnado na Xunta de Facultade, elixidos polo sector.
- c) Un membro representante do sector P.A.S. na Xunta de Facultade, elixido polo sector.

2.- Son funcións da devandita comisión:

- a) Proposición e programación de actividades culturais de carácter xeral e recreativas.
- b) Coordinación da oferta de actividades culturais da Facultade.
- c) Xestión do orzamento do centro asignado as actividades Culturais, se o houbera, e solicitude en nome da Facultade de axudas para a realización das súas actividades así como a xestión das mesmas.

CAPÍTULO 3. DOS ÓRGANOS UNIPERSOAIS DE GOBERNO

SECCIÓN 1: DO DECANO/A

Artigo 43:

1.- O decano/a ostenta a representación do centro e exerce as funcións de dirección e xestión ordinaria deste.

2.- O decano/a será elixido pola Xunta de Facultade, e nomeado polo Reitor/a, entre o profesorado doutor pertencente aos corpos docentes universitarios adscritos ao centro, por un período de tres anos e podendo presentarse a unha soa reelección consecutiva. Transcorridos tres anos calquera persoa poderá volver a presentarse para o mesmo cargo.

3.- O Decano/a cesará nas súas funcións ó remate do seu mandato, a pedimento propio, perda das condicións necesarias para ser elixido ou polos procedementos de revogación establecidos nos Estatutos da Universidade de Vigo e nos regulamentos que os desenvolvan.

Artigo 44:

1.- O Decano/a designará de entre todo os membros do Centro ó Vicedecano/a ou Vicedecanos/as, que serán nomeados polo Reitor/a.

2.- O Decano/a designará un Secretario/a de entre os profesores, axudantes e persoal de Administración e Servizos do Centro, que será nomeado polo Reitor/a

Artigo 45:

O Vicedecano/a ou Vice-decanos/as e o Secretario/a cesarán no seu cargo por finalización do seu mandato, por pedimento propio, perda das condicións necesarias para desempeñar o cargo ou por decisión do Reitor/a, a proposta do Decano/a.

FUNCIÓNS DO DECANO/A

Artigo 46:

O Decano/a do Centro, asistido polo seu equipo de goberno, é o responsable da dirección e xestión do Centro e ten as seguintes funcións:

- a) Exercicio da representación do centro.
- b) Convocatoria e presidencia da Xunta de Facultade e das Xunta ou Consello de titulación.
- c) Execución dos acordos da Xunta de Facultade.
- d) Supervisión do funcionamento dos servizos do centro.
- e) Dirección da xestión ordinaria do centro.
- f) Proposición, oída a Xunta de Facultade, de apertura de informe previo por parte do reitor, a calquera membro do Centro. No caso de ser un profesor/a, a proposta dirixirase ó Departamento correspondente.
- g) Proposición ó Reitor/a o nomeamento e, de ser o caso, cesamento do Vicedecano/a ou Vicedecanos/as e do Secretario/a da Facultade.
- h) Ter conta do cumprimento dos horarios docentes e de titorías, así como os horarios do resto do persoal da Facultade ó seu cargo.
- i) Dirección da política académica da Facultade.

j) Disposición dunha cantidade de xestión autónoma nos termos que establece o artigo 158 dos Estatutos da Universidade de Vigo.

k) Elaborar a Memoria Anual sobre as actividades do Centro que incluírá como mínimo:

-Grao de cumprimento do plano de estudos.

-Resultado do proceso de admisión de estudantes.

-Valoración e análise dos resultados dos estudantes.

-Utilización da súa estrutura e proposta de necesidades.

-Análise da actividade docente dos departamentos na Facultade.

l) Todas aquelas que lle atribúa a lexislación vixente, os estatutos da Universidade e o presente Regulamento.

Artigo 47:

O Decano/a presentará anualmente unha memoria da súa xestión que será sometida a debate na Xunta de Facultade.

Artigo 48:

O Decano/a será substituído nas súas ausencias polo Vicedecano/a no que delegue.

ELECCIÓN DO DECANO/A

Artigo 49:

De conformidade co disposto nos artigos 50, 51, 52, 55, 56 e 65 dos Estatutos da Universidade de Vigo, a presente normativa regulará a elección de Decano/as de Facultade.

Artigo 50:

Concluído o mandato electoral do Decano/a ou producido o seu cesamento a pedimento propio, por perda das condicións necesarias para ser elixido, ou por aprobación dunha moción de censura, abrírase o proceso electoral correspondente para o cal o Reitor/a:

a) Confirmará ó Decano/a, en funcións, ata que se produza o nomeamento do que resulte elixido.

b) Autorizará ó Decano/a en funcións para que convoque eleccións cunha antelación mínima de 15

días á data de celebración da votación, convocatoria que será publicada nos taboleiros electorais do Centro.

Artigo 51:

Serán elixibles como Decano/as os profesores doutores dos corpos docentes universitarios con dedicación a tempo completo e pertencentes a Xunta de Centro.

Artigo 52:

Os elixibles obterán a condición de candidatos mediante a presentación no Rexistro do Centro, da correspondente solicitude onde, ademais dos seus datos persoais, sinalarán as persoas que ocuparán os cargos de Vicedecano/a.

Artigo 53:

O número de membros dos equipos directivos dos centros establecerase en función do número de estudantes como segue:

de 1 a 500 estudantes	1 vicedecano/a
de 501 a 1500 estudantes	2 vicedecanos/as
de 1501 a 2500 estudantes	3 vicedecanos/as
máis de 2500 estudantes	4 vicedecanos/as

Cando o centro teña máis titulacións que membros do equipo, se incrementará o número de vicedecanos/as de tal xeito que o número de membros do equipo directivo sexa igual ao número de titulacións. En ningún caso o equipo directivo terá máis de 6 membros.

INFORMACIÓN DA INSTITUCIÓN

Artigo 54:

Na Facultade haberá unha Xunta Electoral que fará a proclamación de candidatos e resolverá tódalas cuestións que se deriven do proceso electoral. A sede da Xunta Electoral será a Facultade de Ciencias de Educación de Pontevedra.

Artigo 55:

A Xunta Electoral do Centro estará integrada por:

- a) O Decano/a que a preside.
- b) O Secretario/a do Centro, que actuará como Secretario da mesma.

c) Un membro do PDI, do PAS e un/unha estudante designados por sorteo público así como os seus suplentes.

Artigo 56:

No caso de que o Decano/a en funcións sexa candidato/a, cesará na súa condición de residente da Xunta Electoral e será substituído polo profesor/a máis antigo segundo relación de corpos.

Artigo 57:

1.-A convocatoria de eleccións á que se refire esta normativa será feita pública, previa autorización, polo Decano/a en funcións.

2.- A convocatoria de eleccións conterá:

- a) Constitución da Xunta Electoral
- b) Exposición de censos provisionais.
- c) Prazo de reclamacións ós censos provisionais.
- d) Exposición de censos definitivos.
- e) Prazo de presentación de candidaturas.
- f) Data de proclamación provisional de candidatos.
- g) Prazo de presentación de reclamacións.
- h) Data de proclamación definitiva de candidatos.
- i) Data de votación.

3.- A convocatoria farase pública no Taboleiro Electoral do Centro.

Artigo 58:

1.- As solicitudes, ás que se refire o artigo 4º desta Normativa dirixiranse ó Presidente da Xunta Electoral e deberán presentarse no prazo que figure na convocatoria, nunca inferior a tres días hábiles.

2.- No día seguinte á finalización do prazo, ó que se refire o apartado anterior, a Xunta Electoral publicará a lista provisional de candidatos contra a que se poderán presentar reclamacións no prazo

de dous días hábiles, que serán resoltas no día hábil seguinte, coa publicación da relación definitiva de candidatos.

Artigo 59:

A Xunta de Facultade reunirse en sesión extraordinaria na data sinalada na convocatoria, sendo presidida polo decano ou director en funcións, quen outorgará un espazo de 15 minutos a cada un dos candidatos para que expoñan o seu programa e de seguido, noutros 15 minutos respondan ás preguntas que se lles formulen. No caso de que o decano/a sexa candidato/a, a xunta de centro será presidida polo profesor/a mais antigo segundo prelación de corpos. Rematadas as intervencións procederase á votación que será nominal e secreta.

Artigo 60:

Rematado o escrutinio, resultará elixido aquel dos candidato/as que obteña a maioría absoluta dos votos dos asistentes. No caso de non ser acadada a devandita maioría, celebrarase un

7. INFORMACIÓN DAS TITULACIÓNS

3. INFORMACIÓN DAS TITULACIÓNS

7.1 Procedemento e Requisitos de Admisión

7.1.1 Vías de Acceso

O acceso á Universidade pódese realizar dende os seguintes estudos ou condicións previas:

- Bacharelato
- Curso de Orientación Universitaria (COU)
- Bacharelato Experimental (REM)
- Formación Profesional de 2º grao (FP II)
- Módulo Profesional de Nivel III

- Formación Específica de Grao Superior
- Titulados Universitarios ou equivalentes
- Estudos Preuniversitarios de Sistemas Educativos
- Extranxeiros, previa homologación.
- Probas de acceso para maiores de 25 anos

Cada unha das vías ten un cupo de acceso e pode requirir, no seu caso, a superación das correspondentes probas de acceso:

7.1.1.1 Dende Bacharelato e COU

Selectividade do Bacharelato

1. Científico-Técnico (Matemáticas e Física).
2. Ciencias da saúde (Biología e Química).
3. Humanidades (Latín e Historia da Filosofía).
4. Ciencias Sociais (Matemáticas Aplicadas ás Ciencias Sociais e Xeografía).
5. Artes (Debuxo Artístico e Historia da Arte).

Selectividade de COU

1. Científico-Tecnolóxica.
2. Biosanitaria.
3. Ciencias Sociais.
4. Humanidades.

7.1.1.2 Dende a Formación Profesional

A Comisión do Distrito Único fixou como porcentaxes de reserva para esta vía de acceso un 30% das

prazas nas titulacións de só primeiro ciclo (Diplomado, Arquitecto Técnico, Enxeñeiro Técnico ou Mestre) e un 7% nas titulacións de primeiro e segundo ciclo (Licenciado, Arquitecto ou Enxeñeiro).

7.1.1.3 Dende os Ciclos Formativos de Formación Profesional Específica de Grao Superior

Aqueles que superasen un Ciclo Formativo de Grao Superior poden concorrer nos cupos de F.P., podendo acceder a aquelas titulacións relacionadas con ditos ciclos formativos en aqueles centros e titulacións nos que obteñan praza mediante preinscrición.

1. Actividades físicas e deportivas.
2. Administración.
3. Comercio e mercadotecnia.
4. Informática.
5. Sanidade: anatomía patolóxica e citoloxía, dietética; documentación sanitaria; hixiene bucodental; imaxe para o diagnóstico; laboratorio de diagnóstico clínico; próteses dentais; radioterapia; saúde ambiental.
6. Sanidade: ortoprotésica.
7. Servizos socioculturais e á comunidade: animación sociocultural.
8. Servizos socioculturais e á comunidade: educación infantil; integración social.
9. Servizos socioculturais e á comunidade: interpretación da linguaxe de signos.

7.1.1.4 Dende a Formación Profesional de Segundo Grao

Quen posúa un título de Formación Profesional de 2º Grao, atenderanse en igualdade de condicións que quenes superasen o correspondente Ciclo Formativo de Formación Profesional Específica de Grao Superior, xa que a normativa vixente establece a equivalencia entre os estudos de FP de 2º Grao e os Ciclos Formativos de Grao Superior a efectos das ensinanzas universitarias ás que se ten acceso.

1. Administrativa e comercial: administración de empresas; administrativa; almacéns; comercial;

comercio exterior e transportes; contabilidade; entidades de aforro; informática empresarial, inmobiliario; mercadotecnia; programador de aplicacións de xestión; publicidade; relacións públicas, secretariado bilingüe de dirección; secretariado; secretariado executivo de dirección; secretariado bilingüe e comercial.

2. Sanitaria: anatomía patolóxica; dietética e nutrición; hixienista dental; laboratorio; medicina nuclear; prótese dental; radiodiagnóstico; radioterapia.

3. Sanitaria: educador de diminuídos psíquicos.

4. Servizos á comunidade: todas as especialidades.

7.1.1.5 Dende os Módulos Profesionais Experimentais de Nivel III

Os alumnos en posesión dun título dalgún Módulo Profesional de Nivel III, serán atendidos exactamente igual que os de Formación Profesional de Segundo Grao na rama correspondente á que esté adscrito o respectivo módulo profesional.

7.1.1.6 Dende Estudos Universitarios

Quen se atope en posesión de calquera dos distintos títulos universitarios españois, ou equivalentes, con validez en todo o territorio nacional, poderán cursar ensinanzas universitarias, tanto de grao coma de postgrao, naqueles centros e titulacións nos que obteñan a correspondente praza según o procedemento de preinscrición:

- Diplomado
- Arquitecto Técnico
- Enxeñeiro Técnico
- Licenciado
- Arquitecto
- Enxeñeiro

7.1.1.7 Acceso para Maiores de 25 anos

Pode acceder á Universidade por medio desta modalidade quen cumprira os 25 anos e quen cumpra dita idade antes do 1 de outubro do ano en que se presente a esta proba, sempre que careza dos requisitos necesarios previstos na lexislación vixente para o acceso ás posibles titulacións que desexe cursar. O R.D. 69/2000 establece unha reserva de prazas para quen desexe acceder ás ensinanzas universitarias e superase a citada proba.

7.2. Áreas Profesionais

DOCENCIA	☒ Formación en centros educativos
☒ Docentes en centros penitenciais
☒ Docentes en hospitais
☒ Docentes en ONGs, fundacións, etc.
ACTIVIDADES SOCIOCULTURAS	☒ Servizos educativos de soporte á escola: museos, concellos, campos de traballo, etc.
☒ Educación no tempo libre
☒ Intervención en programas de atención á Infancia
☒ Planificación, deseño e desenvolvemento de actividades extraescolares
☒ Planificación, deseño e desenvolvemento de actividades lúdico - festivas
ASESORÍA	☒ Asesoramento na planificación e deseño de xogos educativos
☒ Asesoramento na elaboración de materiais Didácticos

3.2. Saídas Profesionais

Sector privado

·
·
·
·	Colexios privados e concertados
Editoriais
Cooperativas de ensino
Campamentos de verán
Exercicio libre	
·	Actividades extraescolares
Investigación, Desenvolvemento e Innovación (+I+D+I)	
·
·
·	Centros públicos e privados de I+D.
Centros de Investigación e Documentación Educativa (CIDE)
Centros de alto rendemento deportivo.
Docencia pública/privada	
·
·	Non Universitaria (Infantil, Primaria, FPE, FPO,...)
Universitaria
Administración Pública	
·
·
o
·
o
·
o	Unión Europea
Estatal
Ministerio de Educación, Cultura e Deporte.
Autonómica
Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.
Local
Concellos, mancomunidades, deputacións, etc.

3.3. Perfil do Alumnado

7.4.1 Ingresado en Grao de Ed. Infantil

O estudante da titulación de Grao soe ter un perfil, por norma xeral, de carácter vocacional; trátase de persoas interesadas pola docencia en Educación Infantil. Neste caso, como é evidente, estaremos a falar de estudantes que teñen especial interés nos sistemas de ensino-aprendizaxe con nenos ata 6 anos ou cos de idades comprendidas entre os 6 e os 12. Sen embargo, co fin de coñecer o perfil real do ingresado elaborouse a enquisa que se presenta a continuación, na que se lle pregunta ó estudante de Grao sobre diferentes cuestións que axudan a comprender cales son as razóns reais polas que estudan esta carreira e algunha especialidade en concreto, que esperan aprender, etc.

7.4.1.1 Enquisa para os ingresados

Agradécemo-la túa colaboración nesta enquisa, que persegue coñecer cal é o perfil do alumnado que accede á titulación de Grao en Ed. Infantil. A información que aquí se recolla tratarase coa máxima confidencialidade.

No caso de preguntas con máis dunha resposta, escolle as 3 máis importantes.

-

DATOS DE CODIFICACIÓN:

-

Titulación: _____

Ano de nacemento : _____

Sexo:

Home 1. ?

Muller 2. ?

Estudos de procedencia:

Ciclo Medio 1. ?

Ciclo Superior 2. ?

Bacharelato 3. ?

Outros 4. ?

Traballaba antes de comenza -la carreira:

Si 1. ?

Non 2. ?

Lugar de procedencia : _____

1. Sobre a Carreira	
1.1 ¿Que sabes da carreira que estudas?	☐ Moito
☐ Bastante
☐ Pouco
☐ Nada
1.2 ¿Por que elixiches estudar esta carreira?	☐ Porque é a miña vocación
☐ Porque ten un amplo campo laboral
☐ Porque me influenciaron para elixila
☐ Non teño certeza, porque estou aínda moi desorientado
☐ Outros _____
1.3 ¿É o que realmente querías estudar?	☐ Si, é o que realmente quería estudar.
☐ Non, pero a miña puntuación en Selectividade non alcanzou para a carreira que prefería
☐ Non, pero non podo financia -la carreira da miña preferencia
☐ Non, por non haber prazas suficientes na carreira que quería
☐ Non, por outro motivo.(Indicar cal).....
.....
.....
1.4 ¿Como te informaches da existencia desta carreira?	DA TITULACIÓN
☐ Polos folletos
☐ A través dos campus
☐ Polo orientador do meu instituto
☐ Grazas á Xornada de Portas Abertas
☐ Pola páxina web da Facultade
☐ Por influencia de amigos, familiares ou profesionais da carreira
☐ Por noticias que aparecen nos medios de comunicación
☐ Non tiña coñecemento previo da carreira
1.5 ¿Realizas ou realizaches outros estudos universitarios?	☐ Si, antes de entrar nesta titulación
☐ Si, os compatibilizo con esta titulación
☐ Non
2. Sobre a Universidade	

2.1 ¿Por que elixiches esta universidade?	?
? Polo seu prestixio
? Porque a carreira que me gusta só se imparte aquí
? Porque está preto de onde vivo
? Porque é unha universidade pública
? Pola facilidade de conseguir axudas (créditos, bolsas.)
? Por ter amigos, parentes ou coñecidos que estudaron nela
? Pola miña situación socioeconómica
? Outros _____
2.2 ¿Cando te preocupaches máis de informarte do proceso de ingreso na universidade?	? Ó inicio do curso
? A mediados de curso
? A finais de curso
2.3 ¿Como foi a túa chegada á Universidade?	? Moi boa
? Aceptable
? Mala
3. Sobre a Mención da Titulación	
3.1. Coñeces a existencia de Mencions nesta titulación	? Si
? Non
3.2. A titulación de Grado de Ed. Infantil presenta 3 mención.¿ Cál estás interesado en cursar?	? Profundización Curricular
? Ed. Física

7.4.2 Egresado en Ed. Infantil

O Graduado en Ed. Infantil é un profesional que posúe unha formación dirixida á actividade docente nos primeiros niveis do sistema educativo, integrando unha formación xeral cunha formación específica no caso das mencións.

Está capacitado para contribuír ao desenvolvemento das habilidades e capacidades que favorecen a progresión persoal dos nenos e a orientación das prácticas de iniciación das materias que se imparten nestes niveis básicos do ensino. A eles lles corresponde ensinar a pensar e axudar a reconstruír criticamente os coñecementos e experiencias que adquiren os alumnos no seu día a día.

O obxectivo da titulación é o de formar futuros egresados na área das Ciencias da Educación en xeral, preparados para obte-lo máximo rendemento e proveito das oportunidades que atopen nos

ámbitos profesional e intelectual e que poidan adaptarse á sociedade global.

Preténdese que os egresados posúan fortes habilidades nos terreos da expresión oral e escrita, que teñan unha capacidade analítica e crítica e que posúan uns sólidos coñecementos teóricos adquiridos dende unha perspectiva interdisciplinar que lles permitan identificar, analizar e propoñer solucións ós problemas que atopen.

Estamos a falar duns profesionais que se enfrontan ás exixencias que hoxe lle plantea a sociedade, con contra modelos, cun mundo cargado de agresividade e, en moitos casos, bastante superficial. Por iso, necesítanse “educadores” que teñan capacidade de reflexión e de adaptación, independentemente da parcela que ocupen a nivel profesional (traballo en centros docentes, en campamentos, en museos, en concellos...).

7.4.2.1 Enquisa para os egresados

Agradécemo-la túa colaboración nesta enquisa, que persegue coñecer cal é o perfil do alumnado que remata os estudos nas titulacións de Grao en Ed. Infantil. A información que aquí se recolla tratarase coa máxima confidencialidade.

-

DATOS DE CODIFICACIÓN :

Titulación: _____

Ano de nacemento : _____

Sexo:

Home 1. ?

Muller 2. ?

Estudos de procedencia:

Ciclo Medio 1. ?

Ciclo Superior 2. ?

Bacharelato 3. ?

Outros 4. ?

Traballaba antes de comenza -la carreira:

Si 1. ?

Non 2. ?

Ano no que rematáche -la carreira: _____**Valora de 1 a 5 o grao en que estás de acordo cos seguintes ítems.**

1. Coñecementos básicos 1 2 3 4 5	1	2	3	4
1.1 En xeral, os coñecementos adquiridos adecúanse ás funcións que se demandan no mundo laboral.	?	?	?	?
1.2 Os coñecementos teóricos adquiridos facilitáronme unha boa base para a formación permanente	?	?	?	?
1.3 As actividades prácticas desenvolvidas nos estudos reflicten a realidade dos principios e procedementos usados na profesión	?	?	?	?
1.4 Os coñecementos adquiridos tiñan un adecuado equilibrio entre teoría e práctica	?	?	?	?
1.5 Os coñecementos adquiridos servíronme para desenrolar competencias e asumir responsabilidades no traballo	?	?	?	?
2. Valoración de coñecementos básicos.	?	?	?	?
3. Habilidades desenvolvidas	1	2	3	4
3.1 En xeral, as habilidades desenvolvidas adecúanse ás funcións que se demandan no mundo laboral	?	?	?	?
3.2 A habilidade desenvolvida para integrarme en equipos multidisciplinares foime moi útil	?	?	?	?
3.3 A habilidade desenvolvida para comunicar de forma efectiva foime moi útil	?	?	?	?
3.4 A habilidade desenvolvida para a organización, planificación do proceso de ensino e toma de decisión foime moi útil.	?	?	?	?
4. Valoración de habilidades desenvolvidas	?	?	?	?
5. Desenvolvemento profesional	?	?	?	?

5.1 Continúa estudos noutras titulacións Si Non	SI		NO		
	?		?		
5.2 En caso afirmativo, indicar a titulación					
5.3 No caso de traballar na actualidade, ten este relación coa súa profesión	SI		NO		
	?		?		
5.4 En caso de estudar oposicións, indicar grupo	A	B	C	D	E
	?	?	?	?	?

8. INFORMACIÓN XERAL PARA OS ESTUDANTES

8. INFORMACIÓN XERAL PARA OS ESTUDANTES

8.1. Aloxamento

Residencia Concertada A Peregrina

No centro urbano da cidade, nas inmediacións das estacións de tren e autobuses. A Residencia dispón de cuartos individuais, dobres e triples, con baño completo e teléfono.

A residencia conta cos seguintes servizos comúns:

Cafetería

Comedor

Sala de TV

Sala de estudio

Sala de lectura

Sala de ordenadores

Sala de xogos

Lavandería

Enderezo: Avda. Eduardo Pondal, 76 (36003-Pontevedra)

Teléfono:986-850145 F a x : 986-858512

Email: peregrina@inicia.es

Residencia de Estudiantes Caixanova

Enderezo: Avda. de Vigo, 21

Teléfono:986 85 69 08 Fax: 986 86 30 31

Cafetería

Comedor

Sala de vídeo

Sala de estudo

Aula de informática

Sala de xogos
Salón de Actos
Lavandería
Ximnasio

8.2. Restauración

O Campus da Xunqueira oferta un bo servizo de comidas nas facultades de CC Sociais e Forestais, a un prezo medio de 4,40 €. Ademais existen outros sitios económicos e agradábeis onde poder xantar:

1) Bugs Bunny
Av Buenos Aires, 20
Prezo medio : 5,00€
Tlf: 986 865 651

3) Tio Gilito
Pr Ourense s/n
Prezo medio : 6,00 €
Tlf: 986 864 199

5) Oxemon
Santa Clara, 37
Prezo Medio: 6,00€
Tlf: 986 843 309 2) Bun Burgers
Peregrina, 40
Prezo medio : 5,00€
Tlf: 986 841 704

4) San Remo
Fray Juan Navarrete, 10
Prezo medio : 6,00€
Tlf: 986 856 092

6) Che Buenos Aires
Padre Fernando Olmedo, 2
Prezo Medio: 7,00€
Tlf: 986 102 885

8.3 Transporte

PONTEVEDRA
Autobuses:
Estación de Autobuses 986 85 24 08
986 85 25 30
Empresa Castromil 986 27 81 12 Vigo

Ferrocarril:
RENFE 986 85 13 13 Pza. Calvo Sotelo, s/n.

Información 902 24 02 02

Vialia 986 35 76 02

Servizos:

Tele-Rutas Estado das Estradas 986 85 67 50 Pontevedra

Xefatura de Tráfico 986 85 15 97 Joaquín Costa, 54

VIGO

Autobuses:

VITRASA (Autobuses Urbanos) 986 29 16 00 Estrada de Baiona, 36

Servizo de atención ó viaxeiro 986 20 74 74

Estación de Autobuses 986 37 34 11 Avda. de Madrid s/n

Autobuses Rías Baixas 986 85 92 89 Pontevedra

Autobuses Cuíña 986 84 05 91 Pontevedra

Autobuses Auto Industrial 988 22 05 08

988 22 05 37 Ourense

Ferrocarril:

RENFE 986 43 11 14 Praza da Estación s/n

Información 902 24 02 02

Paquete Express 986 43 60 29

Taxis:

Central RadioTaxi 986 47 00 00

Radio Taxi Servizo 986 27 28 29

Radio Taxi Vigo 986 25 27 00

Servizos:

Tele-Rutas Estado das Estradas 986 85 67 50 Pontevedra

Xefatura de Tráfico 986 85 15 97 Pontevedra

OURENSE

Autobuses:

Ourense de Transportes

(Autobuses Urbanos) 988 21 71 61

Estación de Autobuses 988 21 60 27

Ferrocarril:

RENFE 988 21 02 02 C/ Eulogio Gómez

Franqueira s/n

Información 902 24 02 02

Servizos:

Xefatura de Tráfico 988 23 43 11 Curros Enríquez 8-2

8.4. Seguros

8.4.1. Descrición

O seguro escolar, incluído entre os conceptos da matrícula, permite ao universitario/a contar ao longo do curso con asistencia gratuíta en caso de accidente en todos os hospitais e centros da rede sanitaria pública, así como en centros concertados.

8.4.2. Persoas protexidas

Están incluídos no campo de aplicación do seguro escolar todos os estudantes españois menores de 28 anos que cursen, en España, no noso caso, os seguintes estudos: estudos universitarios de grao medio, grao superior e de doutoramento, proxecto fin de carreira e os estudantes universitarios que realicen prácticas tuteladas en empresas do territorio nacional.

Quedan, así mesmo, incluídos no ámbito protector deste seguro, os estudantes nacionais dos estados membros da Unión Europea e do Espazo Económico Europeo, e, en xeral, todos os estudantes estranxeiros residentes nas mesmas condicións que os españois, sempre que cursen os citados estudos en España e ata idade de 28 anos.

8.4.3. Requisitos

- Ter menos de 28 anos, se ben o seguro escolar cubrirá todo o ano no que o estudante cumpra dita idade.
- Ser español/a ou estranxeiro/a que resida legalmente en España.
- Estar matriculado/a en España nalgún dos estudos citados no aparta do anterior.
- Ter abonado a cota correspondente do seguro escolar.

8.4.4. Prestacións

Accidente escolar: considérase accidente escolar toda lesión corporal que sufra o asegurado con ocasión de actividades directa ou indirectamente relacionadas coa súa condición de estudante, incluídas as deportivas, as asembleas, as viaxes de estudos, de prácticas ou de " fin de carreira" e semellantes, sempre que estas actividades fosen organizadas polos centros de ensinanza.

Infortunio familiar: é a situación sobrevida no fogar do estudante, que lle impide continuar os estudos xa iniciados e que pode estar ocasionada polo falecemento do cabeza de familia ou por ruína ou quebra familiar.

Enfermidade: asistencia médico-farmacéutica e hospitalización e indemnización en caso de falecemento.

8.4.5. Solicitudes

A solicitude de prestación pode presentarse en calquera das Axencias ou CAISS da Dirección Provincial do INSS no ámbito territorial onde o alumno/a realice os estudos ou no que residan él ou a súa familia.

Documentos que deben acompañar á solicitude

En tódolos casos:

o Documento Nacional de Identidade ou Libro de Familia.

o Se se trata de estranxeiros/as, pasaporte, carta de identidade, permiso ou tarxeta de residencia.

o Para os estudantes universitarios, resguardo do impreso de matrícula onde conste o curso, as materias e o abono da cota do seguro escolar.

o Resguardo do abono de cotas do seguro escolar do curso anterior, a efectos de xustificar a cotización dun ano, excepto no caso de accidente escolar, prestación e infortunio familiar por falecemento e tocoloxía (quedan exentos deste requisito os estudantes que, durante o ano académico anterior, realizasen estudos non incluídos no seguro escolar).

8.4.6. Seguro escolar para os estudantes que están a realizar o proxecto de fin de carreira Tamén teñen dereito, pero a duración é distinta xa que vai dende que se efectúa a matrícula do proxecto ata o momento da súa defensa. En ningún caso a cobertura excederá un período equivalente a un curso académico, e é obrigatorio o abono do seguro para tódolos alumnos/as que se matriculen no proxecto, agás os maiores de 28 anos.

8.4.7. A onde dirixirse en caso de accidente

A calquera hospital ou centro da rede sanitaria pública. Se se acude a un centro privado abónase primeiro o custo e logo devólvense os cartos ata un límite establecido. Por iso é conveniente ir a un centro público. Isto é válido para os tres campus: Vigo, Ourense e Pontevedra.

Campus de Vigo:

Centros da Seguridade Social a onde é posible dirixirse:

Complexo hospitalario Xeral Cíes. Rúa de Pizarro, 22.

Teléfono: 986 816016.

Hospital do Meixoeiro. Meixoeiro, s/n.

Teléfono: 986 811111.

Relación de centros concertados co I.N.S.S. a onde é posible dirixirse:

Sanatorio Concheiro. Avenida de Madrid, 4.

Teléfono: 986 413444 / 3244.

Sanatorio El Castro. Rúa Manuel Olivié, 11.

Teléfono: 986 411466.

Campus de Pontevedra:

Hospital de Montecelo. Mourente-Montecelo.

Teléfono: 986 800000/01.

Tamén podes ver a páxina web do seguro escolar en: www.seg-social.es

8.4.8. Seguro Escolar da Universidade de Vigo

A Universidade de Vigo, en colaboración cunha entidade aseguradora, ten contratado un seguro escolar voluntario para os universitarios/as. Este seguro consta de dúas partes:

? Primeira parte (gratuíta para o estudante): dálles cobertura a todos os estudantes da Universidade de Vigo, polo feito de facer a matrícula nun centro a universidade, sen máis trámites. Ten unha cobertura moito maior có seguro escolar obrigatorio e complementase con el.

? Segunda parte: esta é a parte voluntaria, xa que hai que facer unha pequena achega económica para subscribilo. Ao subscribir esta parte do seguro, increméntase moito a cobertura que ten e, polo tanto, aumenta a contía que se percibiría en caso de accidente e doutras axudas.

NOTA IMPORTANTE: a subscripción deste seguro voluntario é totalmente independentemente da obrigaón de subscribir o seguro escolar obrigatorio, xa que este é obrigatorio ata a idade de 28 anos.

8.5. Bolsas e subvencións

A continuación descríbense as bolsas, axudas e subvencións que se convocan de xeito habitual ano tras ano, distinguidas por organismos convocantes.

8.5.1 Xerais

8.5.1.1 Propias da universidade

Consultar sección de bolsa da web na dirección:

http://www.uvigo.es/servicios/bolsas_formacion.gl.htm

8.5.1.2 Xunta de Galicia

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

3 bolsas de colaboración nas actividades programadas pola UIMP no Campus de Pontevedra.

Alumnado matriculado no curso 2005/06 na U.

de Vigo en 1º, 2º ou 3º ciclo.

40 bolsas para árbitros das ligas e torneos

Universitarios organizados pola U. de Vigo nos campus de Pontevedra e Vigo Matricularse na U. de Vigo ou ben ser alumnos de 3º ciclo; non simultanear con calquera outra convocada polo Campus de Pontevedra e Servizo de Deportes

14 bolsas para colaboradores deportivos no ámbito dunha Facultade, Escola ou Centro dos campus de Pontevedra e Vigo Estar matriculado na U. de Vigo ou ben ser alumno de 3º ciclo. Non simultanear esta bolsa con calquera outra do Servizo de Deportes

57 bolsas para árbitros das ligas universitarias

organizadas pola Universidade de Vigo Ser alumno da U. de Vigo ou ben ser alumno de 3º ciclo. Non simultanear esta bolsa con calquera outra do

Servizo de Deportes

Convócanse prazas e bolsas de aloxamento para

estudantes nos distintos campus da Universidade de Vigo Destinadas ós estudantes da Univ. De Vigo que estean matriculados no curso.

Bolsas Comedor - Axudas financiamento gastos

indirectos Alumnos da Universidade de Vigo matriculados en 1º,2º ciclo ou PFC(proxecto de fin de carreira)

Convócanse prazas de colaboradores para residencias xuvenís dependentes da vicepresidencia da igualdade e benestar. Cursar estudos universitarios de 1º,2ºou 3ºciclo;ser español, membro da U.E. ou residente; 18 anos mínimo e máximo 30; non ter perdida a condición de colaborador; residente ou colaborador , etc.

Axudas a asociación de estudantes das

universidades galegas Asociacións de estudantes, que estean legalmente recoñecidas, das tres universidades galegas para

potenciar actividades de carácter formativo e científico que as mesmas organicen.

Anexo 1.- Axudas a estudantes das universidades galegas para a realización de viaxes culturais de carácter pedagóxico Alumnos matriculados no derradeiro ou no penúltimo curso dos seus estudos universitarios. Ter programada a realización como grupo dunha viaxe. Estar constituído o grupo, alomenos, por 10 estudantes

Bolsas para asistir a congresos ou similares e cursos de verán. Alumnos universitarios de segundo e terceiro ciclo ou recentemente titulado s no SUG

ANEXO III. Financiamento de viaxes para estudos nalgún membro da U.E. co obxecto de coñecer o idioma do país Estudiantes universitarios que estean matriculados no SUG ou nos centros asociados da UNED en Galicia. Ter superados 60 ou 120 créditos en diplomaturas ou licenciaturas, e estar matriculado

Estudiantes residentes en Galicia

estuden en universidades de fóra

de Galicia oficial en Galicia que cursen estudos presenciais de 1º e/ou 2º ciclo no curso 2005/06 nunha titulación que non se imparta ou impartira no momento de inicio dos estudos na C. A.

Bolsas de carácter especial para casos de necesidade urxente de recursos motivada por causas sobrevidas e non previstas Estudiantes galegos, descendentes de galegos, residentes en Galicia.

Cursar estudos universitarios 1º/2º ciclo. Xustificar que as condicións económicas actuais se deben a causas sobrevidas e non previstas

Bolsas residencia para galegos ou descendentes de galegos en liña directa, con residencia no territorio nacional fora de Galicia Para cursar estudos universitarios de 1º, 2º e 3º ciclo , en centros do SUG.

8.5.1.3 MEC

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

Axudas a asociación xuvenil e a federacións e confeder. de estudantes no ámbito universitario, para financiar gastos derivados do desenvolvemento de actividades formativas, culturais e científicas. Asociacións xuvenil e federacións e confederacións de estudantes de ámbito nacional cuxo eido de actuación sexa a Universidade e a súa finalidade participar na vida universitaria.

Axudas para participar na actividade de recuperación e utilización educativa de pobos abandonados en Huesca (Búbal), Cáceres (Granada)e Guadalajara (Umbralexo). Alumnos en centros docentes españois que cursen: 3º ou 4º de ESO, Bacharelato, FP de grado medio ou superior, iniciación profesional, escolar taller ou alumnos universitarios.

Bolsas para estudos universitarios de 1º e 2º ciclo de mobilidade. Estudiantes das Universidades Españolas. Que cumpran os requisitos académicos e económicos establecidos na convocatoria, e estuden fóra da

comunidade autónoma de residencia

Bolsas para alumnos que vaian iniciar estudos universitarios Alumnos que inicien, por 1ª vez 1º ciclo de estudos universitarios conducentes ó título oficial de diplomado, licenciado, arquitecto, etc

Bolsas de estudos de carácter xeral para alumnos que cursen os seus estudos na súa comunidade autónoma Estudiantes das Universidades españolas. Que cumpran os requisitos da convocatoria, e estuden

na mesma comunidade autónoma na que residan

8.5.1.4 Outras

CONVOCA DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

Universidade de Santiago 10 bolsas de axudas ó estudo "Nicolas Peña Martínez" Alumnos que se matriculen en estudos que teñan una proxección técnica que inflúa no nivel sanitario e nas condicións de vida dos cidadáns. Naturais de Vigo e bisbarra preferentemente.

Universidade Internacional Menéndez Pelayo Bolsa completa ou de matrícula para asistir a cursos ou seminarios da U.I.M.P. para alumnos que presente una brillante traxectoria académica. Estudiantes universitarios e

post-graduados que deberán presentar certificación académica persoal ou documentación acreditativa do grao de Doutor ou de estar cursando estudos de 3º ciclo; 2 fotos e DNI.

8.5.2 No Estranxeiro

8.5.2.1 Propias da universidade

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

EEUU a través do ISEP durante un semestre americano ou todo o ano

Estudantes da Universidade de Vigo nos segundos ciclos ou nun programa de doutoramento ou postgrao oficial. Estar en posesión do TOEFL.

Bolsas SÓCRATES - ERASMUS para o curso

2006-2007 Estar matriculado, como mínimo, en segundo curso de carreira durante o curso

2005/2006 e non ter sido beneficiario dunha bolsa Erasmus con anterioridade; coñecemento do idioma; non ter sido beneficiario

Bolsas para realizar estudos durante 1 semestre na Univ. Of Western Sidney (Australia) Estudantes da Facultade de Filoloxía e traducción do Campus de Vigo. Estar matriculados .Ter un bo nivel de lingua inglesa e estar en posesión do TOEFL

Bolsas de intercambio propias da U. Vigo coa

University of South Dakota (USA) Estudantes da Universidade de Vigo matriculados no curso 2004/05; bo nivel de lingua inglesa

8.5.2.2 Xunta de Galicia

8.5.2.3 MEC

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

Axudas complementarias do programa de acción da Unión Europea de mobilidade de estudantes (Sócrates-Erasmus) e Suíza Bolseiros Sócrates- Erasmus ou G. Suízo. Matrícula en universidades galegas ou centros asociados UNED en Galicia no 1º ou 1º e 2º ciclos, sen ter gozado anteriormente desta bolsa.

Anexo 1.-Financiamento de viaxes para estadias nalgún estado membro da Unión Europea co obxectivo de coñecer a lingua dese país Matrícula no curso 2005/06 en calquera univ. galega, dun mínimo de 50 créditos ou dos que resten para rematar estudos de 1º, 2º ou 3º ciclo. Ter una nota media simple de 1 punto. Curso de idiomas, etc

Axudas do programa Sócrates da Unión Europea: Bolsas individuais para axudantías lingüísticas, Comenius 2.2.B Titulados, estudantes de Universidades galegas de

Filoloxía e Maxisterio. Ter cursado mínimo dous anos. Españois, europeos residentes en España. Non traballar como profesor. Non gozado de axudas Sócrates

Axudas do programa Sócrates da Unión Europea: Bolsas individuais para a formación do profesorado, Comenius 2.2.A Estudantes de Maxisterio, Ciencias de Educación, Psicoloxía ou CAP

Axudas do programa Sócrates da Unión Europea para a cooperación transnacional no ámbito da educación mediante a cooperación entre os Estados membros Estudantes de Maxisterio, Ciencias da Educación, (...)

Auxiliares de Conversación de Lingua Española para diferentes países europeos, Estados Unidos, Canadá e Nova Celandia Españois que non gozaran anteriormente dunha estancia como auxiliar de conversación na mesma lingua, licenciados e estudantes do último curso de Filoloxía, Tradución, Mestre... (segundo o país)...

1000 axudas para cursos de lingua inglesa, francesa ou alemana no estranxeiro durante o verán Alumnos bolseiros MECD/G.V. , que tiveran un mín. de 7 de nota media titulacións non técnicas, nas técnicas multiplícase por 1,25. Ter superado 40% da carga lectiva estudos universitarios

8.5.2.4 Outras

CONVOCA DESCRICIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

Axencia Española de Cooperación Internacional Axudas de intercambio para estudantes de prepostgraao matriculados en universidades españolas para efectuar actividades en universidades estranxeiras Ser español ou membro da UE.

Estar matriculado no último curso da carreira ou estar realizando o 3º ciclo.Os alumnos de medicina poden ser do penúltimo curso.

Consellería de Educación e

Ordenación Universitaria 2 bolsas para realización de estudos relacionados coa U.Europea no Colexio de Europa (Bruxas e Natolín) no curso Ser estudante galego: ter realizados os estudos nos últimos 5 anos ou estar cursando o derradeiro curso da carreira en Galicia/fóra de Galicia

Ministerio de Asuntos Exteriores e Cooperación Bolsas para realizar estudos no Colexio de Europa de Brujas(Béxica) e Natolín(Polonia) ata 10 meses Estudantes españois de menos de 30 anos do último curso de carreira de segundo ciclo e titulados superiores en áreas afíns ós programas ofertados

Ministerio de Asuntos Exteriores e Cooperación Bolsas TANDEM para Españois e Franceses de Xestión cultural en países iberoamericanos, cunha duración de 3 meses dende o 1 de Xullo de 2007 Menores de 30 anos, Titulados e estudantes dos dous últimos cursos de carreira, e áreas afíns (Historia, Historia do Arte, Arqueoloxía e Arquitectura ou Especialidades semellantes)

8.5.3 Para Fillos de Inmigrantes

CONVOCA DESCRICIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

Fundación Pedro Barrié de la

Maza- Banco Pastor 20 Bolsas para estudos universitarios de 1º, 2º e 3º ciclo a realizar en centros das universidades galegas Fillos de emigrantes galegos no estranxeiro nados a partir do 73. Non iniciar estudos destinados a obter unha 2ª licenciatura ou diplomatura

Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais Axudas correspondentes ós programas de actuación a favor dos emigrantes españois. Axudas para a promoción social dos emigrantes e das súas familias con economía non favorecida; estudos universitarios Emigrantes españois que acrediten una actividade laboral dun ano como mínimo, cónxuxe e fillos ou orfos, que teñan nacionalidade española e residencia no exterior.

Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais Axudas correspondentes ós programas de actuación a favor dos emigrantes españois. Axudas de promoción educativa, cultura e social (Bolsas Reina Sofía para

Estudos universitarios) Emigrantes españois que acrediten una actividade laboral

dun ano como mínimo, cónxuge e fillos ou orfos, que teñan nacionalidade española e residencia no exterior. Tamén hai de renovación XUNTA de Galicia Consellería de Educación e Consellería de Emigración Bolsas para a realización de estudos Universitarios de 1º, 2º e 3º ciclo, no curso 2005-2006 destinadas ós galegos e ós seus descendentes Ser galego, fillo ou neto de galego; que os pais ou titores legais carezan de medios económicos; con residencia familiar fixada no estranxeiro; e desexa cursar estudos de 1º, 2º e 3º ciclo no SUG

8.5.4. Proxecto Fin de Carreira

CONVOCA DESCRICION DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

Universidade de Vigo

U. de Vigo en convenio coa Consellería de Educación e O. Universitaria da Xunta, co obxecto de que a lingua galega sexa de uso normal na redacción e defensa de teses e de proxectos Estudantes que realicen a redacción e defensa da Tese de Doutoramento, Tese de Licenciatura ou Proxecto Fin de carreira en lingua galega durante o ano.

8.5.5. Investigación

8.5.5.1 Propias da Universidade

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

Catro bolsas de colaboración na Área de Innovación Académica da Universidade de Vigo Licenciados e estudantes de Filoloxía Galega ou Hispánica; Ciencias da Educación; Belas Artes; e Telecomunicacións e Informática

24 bolsas para colaboradores de Facultade ou Escola coa Vicerreitoría de Extensión Universitaria e Estudantes e a Vicerreitoría de

Planificac. e Desenvolv. do Campus de Ourense Estudantes da U. de Vigo matriculados no curso, no 1º, 2º ou 3º ciclo. Preferencia os que non gocen doutra bolsa de colaboración. Os de 1º e 2º ciclo só poderán colaborar no centro da matrícula

Bolsas de colaboración na realización das enquisas de avaliación docente Estudantes da U. de Vigo seleccionados: 1) nota media máis alta; 2) no caso de empate o que fose bolseiro o ano pasado ou precedentes (colaboración axeitada); se persiste o empate outros criterios

6 bolsas para a formación complementaria dos

estudantes da U. Vigo nos sistemas informáticos e 4 para a aplicación das tecnoloxías da información e as comunicacións. No campus de Pontevedra. Alumnos da Universidade de Vigo que estean matriculados na mesma, no proxecto fin de carreira ou tese de licenciatura

1 Bolsa de Colaboración a tempo completo para titulados e estudantes na área de coordinación do campus de Pontevedra Titulados e estudantes da U.Vigo que teñan os coñecementos precisos que lles permitan colaborar activamente no desenvolvemento de aplicacións para dita implantación.

5 bolsas para a formación complementaria dos

alumnos da U. Vigo na aplicación das tecnoloxías da comunicación e información Estudantes da Universidade de Vigo que estean matriculados nalgún curso, tese de licenciatura, ou proxecto fin de carreira

2 bolsas para colaboradores na sala de exposicións d a Facultade de Belas Artes de

Pontevedra Estudantes de Belas Artes; coñecementos básicos de equipos electrónicos e informáticos; Terán preferencia os que non gocen doutra bolsa de colaboración

9 bolsas para a formación complementaria dos/as alumnos/as da Universidade de Vigo nos sistemas informáticos Estudantes da U. Vigo que estean matriculados na mesma, realizando o proxecto ou a

tese de licenciatura, e atendendo a criterios académicos en función das materias superadas e relevantes ó perfil

Colaborar con este Vicerreitorado no desenvolvemento e difusión das actividades no eido da cultura, voluntariado. Estar matriculado na U. Vigo no curso 2003/04.

Non simultanear o gozo desta bolsa con calquera outra bolsa de colaboración

8.5.5.2 Xunta de Galicia

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

Bolsas de colaboración nos departamentos das Universidades do Sistema Universitario de Galicia

Alumnos do último curso de ensinanzas universitarias que estean matriculados na mesma, no proxecto fin de carreira ou tese de licenciatura

8.5.5.3 MEC

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

64 bolsas de colaboración cos departamentos para a Universidade de Vigo no curso Matriculados nas últimas materias/cdts. Para rematar a tit. Todo 1º ciclo aprobado e o 45% ou o 1º curso (1º e 2º se máis de 2 cursos) do 2º ciclo. Proxecto colab. avalado por Consello Dpto. Bo expdte.

V certame universitario "Arquímedes" de introdución á investigación científica Os estudantes que se atopen cursando ou teñan finalizado estudos de licenciado, enxeñeiro, arquitecto (superior ou técnicos) ou diplomado, nalgún centro das universidades españolas

8.5.5.4 Outras

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

1 bolsa de carácter especial denominada beca de colaboración cos departamentos para a Universidade de Vigo Alumnos último curso 2º ciclo con proxecto de colaboración avalado poolo Dpto., ter superado o 48 / 63,5 % ensinanzas renovadas ou 1º/os dous primeiros cursos de ensinanzas non renovadas. Estar matriculado todas materias para rematar

100 bolsas para a introdución á investigación en centros e institutos propios ou mixtos do CSIC.

Para alumnos de PENÚLTIMO curso

de carreira Alumnos de Fac. ou ETS que teñan superado 1º ciclo, matrícula 50 créditos do 2º ciclo, nota media superior a 1,5 en ETS e 2 para Fac, e non padecer enfermidade que impida o desenvolvemento da bolsa.

150 bolsas para a introdución á investigación en centros do CSIC, para alumnos de grado superior que estén no ÚLTIMO curso co 1º ciclo superado e 50 créditos do 2º e matriculados de todo.

Alumnos de FAC ou ETS sen materias pendentes e materias nas últimas para rematar. Nota media igual ou superior a 1,5 (alumnos de ETS) e de 2 para o resto; e non estar incapacitado para desenvolver a bolsa.

8.5.6 Posgrao

8.5.6.1 Propias da Universidade

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

Axudas para favorecer a mobilidade de estudantes de másters oficiais, no curso

2006-2007 Alumnos matriculados nos másters oficiais e con

actividade docente en outra provincia.

8.5.6.2 MEC

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

Convoca 2000 bolsas para cursar estudos de másters oficiais no curso

Estudantes das Universidades españolas que cumpran os requisitos económicos, se matriculen de 60 créditos e teñan unha nota media mínima de 7, na carreira (multiplicada por 1,17 para as técnicas)

8.5.6.3 Consellería de Ordenación Universitaria

DESCRIPCIÓN DA CONVOCATORIA SOLICITANTES

25 axudas para a realización de estudos oficiais de posgrao nas universidades do sistema universitario de Galicia conducentes ao título de máster. Duración 1 ano

Titulados con 180 créditos ECTS cursados ou estudantes con 3 anos de estudo e mínimo de 180 cdtos superados (comprenderán toda a troncalidade do 1º ciclo). Nota media = ou > 1,5 (Técnicas = ou > 1), etc.

8.6. Asociacións

Acción Solidaria de Estudantes (A.S.E.S.)

Rúa de Penis, 36, 36215 Cabral-Vigo

Asociación de Actividades Familiares y Culturais

r/Pi y Margall, 72, 2ºE, 36202 Vigo

Asociación Cultural de Inxeñería Técnica (A.C.I.T.)

E.U.E.T.Industrial, r/Torrecedeira, 86, Vigo

Asociación de Estudantes Europeos (A.E.G.E.E.)

Plaza Independencia, 1, 1ºA, 36211 Vigo

Asociación Grupo de Teatro "Xerigonza"

E.T.S.E.Telecomunicación, Campus universitario Lagoas Marcosende, Vigo

Asociación para Intercambio Internacional de Estudantes (A.P.I.I.E.Q.)

Facultade de Ciencias, Campus universitario Lagoas Marcosende, Vigo

Asociación de P.A.S. da Universidade de Vigo

E.U.E.T.Forestal, Pontevedra

Asociación Progresista Independiente

r/Camiño do Cruceiro, nº16, 36213 Vigo

Asociación Taller de Música de Peritos

E.U.E.T.Industrial, r/Torrecedeira, 86, Vigo

Asociación de Teatro de Peritos

E.U.E.T.Industrial, r/Torrecedeira, 86, Vigo

Asociación Xuvenil Aficionados á Informática (INFOMAT)

E.T.S.E.Telecomunicación, Campus universitario Lagoas Marcosende, Vigo

Asociación Xuvenil Convergencia Universitaria Viguesa (A.X.C.U.V.)
Facultade de Dereito, Campus universitario Lagoas Marcosende, Vigo

Asociación Xuvenil universitaria de Estudos Sociais (A.X.U.E.S.)
Apartado de Correos 599, Vigo

Clube Deportivo Telecomunicacións
E.T.S.E.Telecomunicación, Campus universitario Lagoas Marcosende, Vigo

Clube Universitario de Deportes Aéreos
E.U.E.T.Industrial, r/Torrecedeira, 86, Vigo

Comités Abertos de Facultade (C.A.F.)
Facultade de CC.EE., Campus universitario Lagoas Marcosende, Vigo

Comité Universitario de Solidaridade con Cuba (C.U.S.C)
Facultade de Ciencias, Campus universitario Lagoas Marcosende, Vigo

Fundación Axuda a la Infancia (F.U.N.D.A.I.)
r/Sagunto 54, 1º, 36205 Vigo

Grupos Bíblicos Universitarios (G.B.U.)
Edificio Miralles, local 5, Campus universitario Lagoas Marcosende, Vigo

Grupo Ecoloxista dos universitarios de Vigo (G.A.B.I.T.A.)
Facultade de Ciencias, Campus universitario Lagoas Marcosende, Vigo

Organización universitarios superiores (A.U.T.S.)
r/García Barbón, 39, 6º, 36201 Vigo

Solidarios para o desenrolo
E.T.S.E.Industriais, Campus universitario Lagoas Marcosende, Vigo

8.7. Teléfonos de Interese

8.7.1 Seguridade Cidadá

Bombeiros:
986 87 22 20 / 986 43 41 33
Emerxencias:
112

Garda Civil:
981 16 78 00

Gardia Civil (Emerxencias):
062

Gardia Civil de Tráfico:
986 80 43 25

Policía Autonómica:
986 85 13 68

Policía Local:
986 85 19 72

Protección Civil:
986 86 30 36 / 981 22 01 02

8.7.2 Sanidade

Ambulancias:
986 85 08 23

Centro de Transfusións de Galicia:
981 59 44 22

Cruz Vermella:
1003 / 986 85 20 77

Hospital Provincial:
986 85 55 00

Información Toxicolóxica:
91 562 04 20

Urxencias:
061

8.7.3 Outros

Alcohólicos Rehabilitados:
986 84 13 30

Asociación Española Contra o Cancro:
900 10 00 36

Axuda ó menor, S.O.S. Galicia:
900 44 42 22

Cancelación de Tarxetas Bancarias: American Express:
91 572 03 03

Cancelación de Tarxetas Bancarias: 4B:
91 362 62 00

Cancelación Tarxeta: VISA:

91 519 60 00

Concello

986 80 43 00

Consumidor:

981 54 45 12

Deputación Provincial:

986 84 73 19

D.N.I. e Pasaporte:

986 85 24 08

Información sobre Drogodependencias:

986 86 54 03

Información sobre o VIH:

900 11 10 00

Inerso:

900 21 11 12

Xunta de Galicia:

986 80 54 15

Xulgados:

986 86 28 46

Mulleres maltratadas:

902 19 71 97

Persoas Discapacitadas:

986 86 55 38

Rexistro Civil:

986 83 30 18

Repsol Butano:

900 50 60 70

8.8. Infraestruturas

Antes de comezar cómpre dicir que a falta de datos máis obxectivos, á hora de comentar opinións nos baseamos no sentir xeral dos usuarios deste edificio, manifestado en conversas informais e suxestións presentadas polos usuarios.

No edificio da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte impártense:

a) Grao en Educación Infantil

- b) Grao en Educación Primaria
- c) Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte

O edificio estruturase en tres plantas:

- Planta baixa. Se accede ó edificio a través dun longo pórtico cuberto dende unha pasarela que transcorre pola zona axardinada que rodea a edificación. Un amplo e luminoso hall serve de distribuidor ás distintas dependencias existentes nesta planta. Na parte esquerda do mesmo atópase por unha banda a zona de laboratorios e aulas de informática e por la outra se integra unha pista de atletismo, anexa a ela, un corredor dá acceso a un ximnasio, tatami, pavillón e unha zona de aseos. Á súa dereita, un corredor que discorre a carón da parede óeste do edificio, constituída por uns paneis transparentes despregables deseñados para o acondicionamento térmico, dá acceso a unha zona de aulas. Na zona máis próxima á entrada atópanse a conserxería e as dependencias de administración. Na súa parte central este hall dispón de dous tablóns de anuncios móbiles, dúas máquinas expendedoras de bebidas quentes e frías e produtos comestibles variados, casilleiros para o profesorado e unha fotocopiadora de servizo público que funciona por procedemento de tarxeta.

- Na primeira e segunda planta, a distribución é moi similar: a man dereita a mencionada parede acristalada con paneis despregables para o acondicionamento térmico e varias aulas para a docencia e na parte esquerda e central (tamén con cristaleira) se sitúan os despachos do profesorado así coma a zona de laboratorios e aula de graos. Nos corredores da parte central o alumnado dispón de mesas e cadeiras para traballar. En ambas plantas hai unha fotocopiadora para o persoal docente e investigador, que funciona mediante un código e na primeira planta hai tamén máquinas expendedoras de produtos e dous tablóns móbiles, igual que na planta baixa.

- Tódalas plantas teñen aseos masculinos e femininos e ademais na planta baixa, ó lado dos espazos deportivos hai aseos para o alumnado, adaptados a minusválidos, e para o persoal docente, así como taquillas para o alumnado (o profesorado dispón de taquillas na súa dependencia).

O edificio dispón de elevador e de escaleiras tanto pola parte central do hall como pola parte traseira da esquerda, nos espazos deportivos.

En tódalas dependencias existen papeleiras e en cada planta hai un contedor para a reciclaxe de papel.

8.8.1 Aulas

A actual Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte consta de 12 aulas; 4 teñen capacidade para 80 persoas, 2 para 120 e 6 para 56.

Se falamos de equipamento, habemos de dicir, respecto ó aulario, que existen dous tipos de espazos nos que se imparte docencia: a maioría das clases teñen cadeiras individuais "de pala" fronte ás aulas de "gradas" ou "mesas corridas" que son só 3 (2 para 120 persoas e 1 de 56).

En cada aula hai unha dotación tipo consistente nunha pizarra branca, retroproxector, multiprojector fixado no teito, ordenador (este material xestionado polo PAS), mesa para o profesor, equipo de reprodución de música (o equipamento audiovisual está integrado nun armario RAC (Recursos e Actividades Docentes); neste equipamento incluírase nun futuro próximo un reprodutor de vídeo para posibilita-la proxección directa do material)... por tanto, pódese considerar que existe un equipamento suficiente para facilita-las labores docentes.

O aula 6, polas súas dimensións, ten un carácter multifuncional e entre outras actividades nela realízanse as reunións de centro. Na Diplomatura a ocupación horaria é de 9 a 18 horas, xa que non se imparte docencia máis tarde desta hora.

Temos que mencionar outro tipo de aulas, con características "especiais", como son o Ximnasio (cuxas dimensións son de 15x25) e o Tatami (de 15x20); ambas están dotadas de equipamento material docente específico que se renova cada ano, existindo un espazo de almacenaxe para capacidades variables. Non debemos de esquecernos da zona de laboratorios de nova construción entre os que destacamos os laboratorios de ciencias naturais, fisioloxía e biomecánica, artes plásticas, e laboratorio de novas tecnoloxías, laboratorios imprescindibles para una docencia de calidade no marco do E.E.E.S.

Ademais hai que engadi-la existencia de equipos de música que están a disposición do profesorado para as súas clases. Empréganse ademais 3 aulas en edificios anexos, concretamente en E..T. de Forestais.

8.8.2 Espazos de traballo

Os seminarios 1 e 2, situados na primeira e segunda planta respectivamente, están pensados para albergar a unhas 15 persoas aproximadamente.

Presentan unha mesa de reunións, dous armarios, un retroproyector, un magnetoscopio, un monitor de TV; ademais, o seminario 2 posúe un atril.

O seminario 3, situado na segunda planta, utilizado tamén como aula de informática e consta de 27 ordenadores.

O Seminario 4, situado na segunda planta, e destinado ó traballo de becarios; está dotado de catro mesas, un armario, tres ordenadores, un escáner e unha impresora.

A Delegación de alumnos, situada na primeira planta, ten dúas mesas de traballo, dous armarios, cadeiras, unha mesa de ordenador, un ordenador e una impresora multifuncional.

O profesorado conta con despachos, nalgúns casos individuais (53) e noutros de dous ou tres persoas (16), cun material tipo consistente en mesa, cadeira, ordenador, teléfono e armarios para desenrola-los seus labores.

A Conserxería está dotada de dous ordenadores, armarios de distinta índole, mostrador e unha mesa.

Dispónse tamén de instalacións como o Centro Galego de Tecnificación Deportiva (CGTD) e a instalación do Instituto Municipal de Deportes (IMD), instalación que se usan tras convenios firmados.

8.8.3 Laboratorios, talleres e espazos experimentais

Os laboratorios teñen unha capacidade para 50 persoas e os grupos son de 25. O espazo e o equipamento dos mesmos se adecúan ó número de alumnos e ás actividades programadas no desenrolo do programa formativo.

Existe un laboratorio de montaxe de vídeo, con sete postos de traballo consistentes nun ordenador cun programa de edición dixital. Así mesmo existe material para montaxe de audio, mesa de mestura e un sistema de edición de vídeo analóxico.

Os laboratorios de nova construción teñen una capacidade para 25 alumnos e son orientados a docencia de: fisioloxía e biomecánica, de ciencias naturais, de plástica, de novas tecnoloxías e de

informática.

8.8.4 Biblioteca e fondos documentais

Non hai biblioteca específica pero si Biblioteca Central do Campus, situada a 100 m da Facultade. A calidade, cantidade e accesibilidade da información/fondos da biblioteca adecúase ós requirimentos do programa formativo. O público pode acceder ás fontes sen realizar ningún tipo de solicitude; a solicitude do préstamo se realiza a posteriori.

8.8.5 Planos do Edificio

Amósanse de seguido tres planos do edificio da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte e as súas dependencias; o primeiro se corresponde coa planta baixa, o segundo coa primeira e o terceiro coa segunda planta.

8.8.5.1 Plano da planta baixa

4.8.5.2 Plano da planta primeira

I

4.8.5.3 Plano da planta segunda

8.9. Programas de mobilidade

8.9.1 Sócrates-Erasmus

8.9.1.1 ¿Que é?

Sócrates é o programa da Unión Europea para a cooperación no ámbito da educación. Foi aprobado o 14 de marzo de 1995. Sócrates financia oito accións. A segunda delas é a denominada Erasmus, adicada ó ensino superior. Erasmus financia, entre outras actividades, a mobilidade de estudantes entre universidades europeas participantes no programa.

8.9.1.2 Mobilidade de estudantes (OMS)

Os estudantes que inicien un programa de estudos nunha universidade asociada poderán ser recoñecidos como estudantes Erasmus sempre que reúnan as seguintes condicións:

Deberán ser cidadáns dos quince países membros da UE, de Islandia, Liechtenstein e Noruega e en

reserva dos acordos correspondentes: Bulgaria, República Checa, Estonia, Hungría, Letonia, Lituania, Polonia, Rumanía, Eslovaquia, Eslovenia, Chipre, Malta e Turquía.

Ter completado o primeiro ano de estudos universitarios.

Deberán estar matriculados na Universidade de Vigo durante o curso no que gocen da bolsa.

O período de estudos cursado no centro asociado non pode ser inferior a tres meses nin superior a un ano.

O período de estudos no estranxeiro debe constituír unha parte integrante do programa de estudos do centro de orixe.

O período de estudos no estranxeiro deberá obter recoñecemento académico.

As universidades asociadas e cada estudante individualmente deberán concertar programa de estudos antes de que o estudante viaxe ó estranxeiro. O estudante deberá ser informado por escrito sobre o contido do acordo. Ó final do período de estudio no estranxeiro a universidade de acollida deberá entregar ó estudante e á universidade que o enviou un certificado no que confirme que seguiu o programa de estudos convido, así como unha relación dos resultados obtidos.

Non deberán pagarse taxas académicas no centro de acollida. O centro de orixe poderá continuar percibindo as taxas académicas dos estudantes que se despracen ó estranxeiro.

8.9.1.3 ¿Como solicitar unha bolsa Erasmus?

A convocatoria para solicita-las bolsas Erasmus na Universidade de Vigo faise pública no mes de febreiro para gozar da bolsa durante o curso seguinte. Deste xeito, selecciónanse ós estudantes e comunícaselles ás universidades de destino o nome destes estudantes con tempo suficiente para que reciban a información necesaria (programa de estudos, aloxamento, etc.). O número de prazas varía cada ano e é diferente en cada centro, polo que se deberá consulta-lo listado de prazas que oferta o centro no que se estea matriculado. A selección realizarase en cada centro.

8.9.1.4 Destinos Erasmus da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

A Facultade de Ciencias de la Educación e do Deporte de Pontevedra ten acordos firmados dentro do Programa Erasmus con 9 universidades de 6 países europeos, ofrecendo un total de 20 prazas de intercambio de estudantes.

UNIVERSIDADE DE DESTINO PAÍS Nº DE PRAZAS MESES

Universidade de Stavanger Noruega 1 5

University of Aberdeen Reino Unido 1 3

Universität Koblenz-Landau. Alemania 2 10

Université René Descartes-Paris Francia 1 6

Università degli Studi del Molise Italia 1 9

Università degli Studi del Molise Italia 1 10

Università degli Studi di Bologna Italia 1 9

Universidade de Tras-os-Montes e Alto Douro Portugal 2 6

Universidade do Porto Portugal 6 5

Universidade Lusófona de Humanidades e Tecnoloxías Portugal. 1 6

8.9.2 Sicue

8.9.2.1 ¿Cal é o obxectivo do programa?

O Sistema de Intercambio entre Centros Universitarios Españois (SICUE), pretende incrementa-la diversidade e a amplitude da oferta educativa no ensino superior, potencia-las facilidades para que unha parte dos estudos universitarios poidan seguirse en universidades distintas ás que o estudante estea matriculado, con recoñecemento inmediato no seu expediente académico dos créditos cursados, fomentar nas universidades a mobilidade dos estudantes, etc.; todo isto co obxectivo de mellora-la súa formación. Este sistema ten en conta o valor formativo do intercambio, ó facer posible que o estudante experimente sistemas docentes distintos, incluído o réxime de prácticas, así como os distintos aspectos sociais e culturais doutras Autonomías.

O intercambio de estudantes basearase na confianza entre as institución, a transparencia informativa, a reciprocidade e a flexibilidade.

8.9.2.2 ¿Quen pode beneficiarse?

Os alumnos matriculados en universidades públicas españolas que cursen estudos conducentes á obtención de títulos oficiais de Grao. Tamén poderán ser beneficiarios os estudantes matriculados en universidades ou centros adscritos de ensino superior de titularidade sen ánimo de lucro.

8.9.2.3 ¿Onde e cando presenta-la documentación?

Os estudantes que reúnan os requisitos anteriormente citados e desexen participar no programa de mobilidade SICUE, deberán presentar na Secretaría do centro desta Universidade, a seguinte documentación:

- Impreso de solicitude de mobilidade firmado polo
- Decano/Director e o Coordinador de Intercambios do centro
- de orixe (máximo 3 peticións por estudante)
- Memoria xustificativa da súa petición (máximo 2 folios)
- Fotocopia do expediente académico: facilitado na secretaría do
- centro
- Fotocopia da súa matrícula actual

Os impresos poderanse recoller na Secretaría do Decanato ou ben descargase da páxina web da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte:

<http://webs.uvigo.es/feduc/index.php?id=130,342,0,0,1,0>

8.9.2.4 Selección de candidatos

A selección de candidatos para participar no intercambio farase valorando os aspectos académicos e na xustificación e interese da proposta de mobilidade.

As solicitudes ordenaranse tendo en conta que cumpran os requisitos de intercambio SICUE -vistos anteriormente- Ós estudantes que non cumpran estes requisitos seralles denegada a petición sen entrar a valora-lo seu expediente académico.

A selección dos estudantes comprenderá dous apartados diferentes:

- a) Nota media de cualificación. A forma de calcula-la, detállase no impreso de solicitude.
- b) Memoria xustificativa (máximo 1 punto).

Para o cálculo da nota media teranse en conta as cualificacións obtidas ata setembro do último curso matriculado e ata decembro no caso de titulacións con convocatoria de decembro.

8.9.2.5 Concesión/Rexeitamento do Intercambio

Unha vez feita a selección, publicaranse as listas provisionais de intercambios concedidos e rexeitados antes do 18 de marzo. Nos rexeitamentos será obrigatorio publica-los motivos. Nas listas relacionaranse os estudantes por orde de puntuación dentro de cada Universidade e titulación.

A partir da publicación das listas provisionais, e en caso de rexeitamento da solicitude, o interesado poderá reclamar ante o mesmo órgano que a ditou, no prazo máximo de 10 días naturais, cando concorran unicamente algunha das circunstancias seguintes:

- a) Que se incorrera en erro por causa dunha interpretación equivocada dos documentos aportados ou da valoración do seu expediente académico.
- b) Que aparezan ou se aporten novos documentos de valor esencial para a resolución.
- c) Que na resolución influíran documentos de dubidosa validez.

Unha vez resoltas as reclamacións, a Universidade publicará e comunicará á os interesados e á CRUE a resolución definitiva de mobilidade SICUE e ó tempo, publicaranse as listas de espera. No momento de comunicar ás Universidades a aceptación de mobilidade, se lles informará da posibilidade de solicitar unha beca SÉNECA ou similar nos termos que procedan, e se lles adxuntará o impreso correspondente.

8.9.2.6 Outras cuestión

- Os alumnos poderán cursar materias nas dúas Universidades, mentres dure o intercambio tendo en conta que na Universidade de orixe poderán cursar materias suspensas, virtuais, a distancia etc.

- O estudante terá a condición de alumno na Universidade de orixe, na que abonará os prezos públicos por servizos académicos.

- Poderanse cursar optativas do plan de estudos da Universidade de destino, non incluídas no plan de estudos da Universidade de orixe, incorporándoas posteriormente ó expediente do alumno na Universidade de orixe como optativas ou como libre elección.

- Un mesmo beneficiario non poderá obter máis dun intercambio SICUE na mesma Universidade, nin máis de un en cada curso académico.

- Poderase solicitar intercambio para primeiro curso de titulacións de só segundo ciclo ou para un segundo ciclo que non sexa continuación directa do primeiro ciclo de orixe, sempre que cumpran os requisitos do intercambio SICUE.

8.9.2.7 Destinos SICUE da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

A Facultade de Ciencias da Educación e o Deporte de Pontevedra teñen acordos dentro do programa SICUE de intercambio de estudantes con 7 facultades españolas, ofrecendo aos seus estudantes un total de 24 prazas de intercambio por ano académico dentro deste programa

UNIVERSIDADE DE DESTINO CENTRO PRAZAS MESES

Málaga Facultade de Ciencias de la Educación 10 9
Illas Baleares Facultade de Ciencias de la Educación 4 9
Extremadura Facultade de Ciencias del Deporte. Cáceres 2 9
Valencia Facultade de Ciencias de la Actividade Física y el Deporte 2 9
León Facultade de Ciencias de la Actividade Física y el Deporte 2 9
Las Palmas de Gran Canaria Facultade de Ciencias de la Actividade Física y el Deporte (Las Palmas)
2 9
País Vasco Instituto Vasco de Educación Física (Vitoria) 2 9

8.9.3 ISEP

ISEP (International Student Exchange Programme) é unha rede de máis de 200 universidades de todo o mundo, que ten por obxectivo facilita-la mobilidade física de estudantes de últimos anos e posgrao. Gracias a este programa, no que participan só sete universidades españolas, o custo aparelado ó desenvolvemento dun cuadrimestre ou dun ano académico completo nos EEUU queda reducido a preto dunha décima parte.

A través do ISEP, os estudantes de 2º ou 3º ciclo da Universidade de Vigo poden realizar nunha universidade americana un curso completo (Agosto-Maio) ou un semestre (Agosto-December ou Xneiro-Maio), elixindo entre máis de 130 universidades estadounidenses e unha ampla gama de programas de estudos. A Universidade de Vigo ten asignado un cupo de 15 prazas anuais ou 30 dun semestre.

Os estudantes indicarán na súa solicitude ata un máximo de 10 universidades estadounidenses nas que desexen cursar estudos, así como os cursos ou programas de estudos nos que soliciten matricularse.

Os candidatos admitidos terán aloxamento e manutención gratuítos, segundo o sistema de reciprocidade institucional, durante a súa estadía na universidade estadounidense e non aboarán taxas de matrícula na universidade receptora. Na solicitude, os candidatos indicarán se optan pola modalidade de pagamento ou de familia. A Universidade de Vigo recibirá igualmente un grupo de estudantes norteamericanos que cursarán parte dos seus estudos nos centros da Universidade de Vigo.

A Universidade de Vigo e ISEP encárganse tamén da meirande parte dos trámites burocráticos (incluíndo o visado J-1) e facilitan a entrada do alumnado da Universidade de Vigo nas institucións estadounidenses.

Para máis información sobre o programa consulte na páxina web da universidade ou na páxina oficial do programa, <http://www.isep.org>; onde tamén atopar á un buscador das universidades de EEUU que participan en ISEP organizado por áreas de estudio.

8.10. Regulamento de Estudantes

A Universidade de Vigo desenvolve a súa actividade dentro do marco normativo establecido polos seus estatutos e os regulamentos que os foron concretando, tal e como o propio texto estatutario prevé na Disposición transitoria décimo sexta. Para cumprir o mandato estatutario e os acordos do Claustro, o presente regulamento, logo de definir o marco xeral de aplicación, recolle e desenvolve

os dereitos recoñecidos nos estatutos e no resto do ordenamento xurídico, facilitando así as condicións para a súa efectividade.

Ao mesmo tempo, recolle os deberes do estudiantado, baseados no respecto polos demais e na preservación das finalidades da institución universitaria.

TÍTULO I. MARCO XERAL DO REGULAMENTO E OS SEUS DESTINATARIOS/AS.

Artigo 1. Principios xerais.

1.- O Regulamento do estudiantado ten como finalidade desenvolver a normativa establecida ao respecto nas leis emanadas de diversos organismos internacionais, estatais, autonómicos e universitarios, nos temas relativos ao dereitos e deberes do alumnado.

2.- Como fundamento deste texto recoñécese a Declaración Universal dos Dereitos Humanos, así como as disposicións posteriores que a amplían e complementan.

3.- En particular, asúmese o texto do decreto sobre dereitos e deberes válido para o alumnado de calquera nivel educativo, segundo se recolle na lexislación vixente.

4.- Como principio xeral, todo o estudiantado terá os mesmos dereitos e deberes, sen máis distincións que as derivadas das ensinanzas que estean a cursar, sen discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, lingua, capacidade económica, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal, social e/ou política.

5.- Os dereitos e deberes exercitaranse de acordo cos fins propios da Universidade de Vigo e sen menoscabo dos dereitos dos demais membros da comunidade universitaria.

6.- Como norma xeral, e sen menoscabo de posteriores matizacións, a Universidade de Vigo velará porque as persoas con necesidades educativas especiais reciban atencións específicas acordadas coa súa demanda.

Artigo 2. Destinatarios/as.

1.- Para os efectos deste regulamento considéranse estudantes:

a. De primeiro e/ou segundo ciclo: aquelas persoas que estean matriculadas en cursos ou materias conducentes á obtención de titulacións oficiais de primeiro ou segundo ciclo.

b. De terceiro ciclo: aquelas persoas que estean a realizar os programas de doutoramento da Universidade de Vigo e tamén quen, nos tres anos seguintes ao remate dos programas, estean a realizar a tese de doutoramento con dedicación a tempo completo, acreditada polo departamento ou instituto, consonte os criterios fixados polos órganos de goberno da universidade.

c. A tódolos efectos, os estudantes que estean realizando o proxecto fin de carreira serán considerados como estudantes de primeiro ou, no seu caso, segundo ciclo.

2.- Os dereitos e deberes daquelas persoas que cursen estudos na Universidade de Vigo e non se atopen incluídos no apartado anterior serán regulados pola Xunta de Goberno.

TÍTULO II. DOS DEREITOS DO ESTUDANTADO.

Artigo 3. Dereitos básicos.

Establécense como dereitos básicos que desenvolve este regulamento os seguintes:

a) Recibir unha formación integral e unha docencia cualificada e actualizada, tanto nos seus contidos coma nos seus métodos pedagóxicos e vinculada á realidade histórica, social e económica de Galicia.

- b) Ser avaliado/a obxectivamente no rendemento académico.
- c) Participar no control da calidade da docencia e na elaboración dos criterios xerais de avaliación desta, consonte os procedementos previstos polos órganos de goberno da universidade.
- d) Posuír a propiedade intelectual dos traballos orixinais artísticos, científicos ou técnicos que realice no marco da súa actividade discente.
- e) Recibir orientación educativa e profesional a través dos servizos correspondentes.
- f) Que a súa actividade académica se desenvolva nas debidas condicións de seguridade e hixiene e que sexa protexido polo réxime de aseguramento establecido legalmente.
- g) Beneficiarse das distintas axudas ou subvencións que a universidade estableza e que se establezan medidas de acción positiva que garantan a igualdade real e efectiva de oportunidades.
- h) A confidencialidade daqueles datos persoais ou académicos legalmente protexidos.
- i) Formular peticións, reclamacións e/ou queixas.
- j) O uso do galego en todos os niveis e en todas as relacións coa universidade (realización de exames, traballos, prácticas e outros ámbitos, tal como recolle o art. 4º dos Estatutos da Universidade de Vigo).
- k) Recibir información permanente, mediante a difusión nos diferentes medios e soportes, sobre todas as cuestións que afecten á comunidade universitaria.
- l) Participar nos órganos de goberno da universidade.
- m) Organizar, promover e participar en actividades formativas, culturais, recreativas e a utilizar as instalacións e os servizos universitarios.
- n) Liberdade de asociación, sindicación, reunión, manifestación, folga e outros dereitos democráticos.
- o) Dispor de instalacións e medios materiais e económicos para permitir o normal desenvolvemento dos estudos e demais actividades de formación.

CAPÍTULO 1. DOS DEREITOS ACADÉMICOS

Sección 1ª. Dereito a recibir unha docencia de calidade e a unha avaliación xusta.

Artigo 4. Docencia de calidade.

O alumnado da Universidade de Vigo ten dereito a recibir unha formación integral e unha docencia cualificada e actualizada, así como a acceder aos diversos recursos bibliográficos, metodolóxicos e pedagóxicos de que se dispoña para ampliar a súa formación.

Artigo 5. Dereito ao ensino.

Terán dereito ao ensino universitario na Universidade de Vigo aqueles que cumpran os requisitos legais que establezan as disposicións vixentes e superen os procedementos de selección que poidan establecerse en aplicación do disposto no art. 26.1 da LRU.

Artigo 6. O acceso aos centros universitarios.

O acceso aos centros universitarios e aos seus diversos ciclos de ensino estará condicionado pola capacidade daqueles, que será determinada pola Universidade de Vigo, dacordo cos módulos obxectivos establecidos polo Consello de Universidades.

Para o ingreso nos centros universitarios nos que a demanda de prazas sexa superior á súa capacidade establecida, de acordo cos módulos aos que se fai referencia no apartado anterior, a Universidade de Vigo ordenará as solicitudes e adxudicará as prazas dispoñibles respectando as prioridades e en aplicación dos criterios de valoración que se establecen no RD 69/2000 do 21 de xaneiro polo que se regulan os procedementos para o ingreso nos centros universitarios.

Artigo 7. Aspirantes á matrícula.

Cando, como consecuencia do establecemento dos "currículos" flexibles, o número de aspirantes a matricularse nunha disciplina supere ao de prazas dispoñibles, con risco de claro deterioro da calidade do ensino en razón da escaseza de medios humanos e materiais, a Xunta de Goberno, de acordo co establecido no art. 26 da LRU, e a proposta do centro afectado, establecerá os criterios de selección para o efecto, informando posteriormente ao Claustro da universidade.

Artigo 8. Permanencia na universidade.

O Consello Social, por proposta da Xunta de Goberno e logo da audiencia dos representantes estudiantís no Claustro, determinará os requisitos mínimos esixibles para a permanencia dos estudantes na universidade.

Artigo 9. Dereito a recibir ensinanzas teóricas e prácticas.

É dereito dos estudantes a asistencia ás clases teóricas e prácticas propias de cada materia. Antes de comezar cada curso académico, todos os departamentos teñen a obriga de entregaren na secretaría do centro onde van impartir a súa docencia, os programas das materias que impartan, facendo referencia:

- a) á bibliografía necesaria para seguir as ensinanzas, así como á bibliografía complementaria.
- b) á forma de desenvolver a docencia.
- c) á metodoloxía e aos procedementos de avaliación do alumnado.
- d) ó número de exames ou probas parciais, así como ao tipo de exames ou probas.
- e) ás normas para a realización do exame.
- f) ó número de horas teóricas e prácticas.
- g) ó profesorado que vai impartir a docencia.
- h) ó lugar e ao horario das titorías.
- i) a calquera información que se considere necesaria.

Os centros farán o necesario para a publicación de balde dos programas; de isto non ser posible, os programas estarán a disposición dos estudantes nas fotocopiadoras de cada centro pero nunca en establecementos alleos á universidade.

Antes do comezo do proceso de matrícula, faranse públicos os horarios por curso e grupo, co obxecto de que sexan compatibles ao longo do curso, non podendo ser modificados senón por causa de forza maior mediando a aprobación da Xunta de Centro. Asemade, esta causa poderá fundamentar a petición de cambio de grupo.

Os horarios de clases e de exames serán fixados por unha comisión delegada da Xunta de Centro atendendo aos intereses de profesores/as e estudantes.

Co fin de garantir a asistencia á clase, a Xunta de Centro poderá conceder o cambio de grupo a aqueles estudantes que xustifiquen axeitadamente a imposibilidade de asistir ás actividades do grupo que lles fose asignado.

Artigo 10. Simultaneidade de estudos.

Os estudantes que desexen iniciar estudos universitarios de xeito simultáneo con outros xa iniciados, poderán ser admitidos se existisen prazas vacantes e se cumprisen os requisitos establecidos na normativa de ordenación académica.

Artigo 11. Dereito á avaliación xusta.

Os estudantes teñen dereito a seren avaliados dos seus coñecementos con criterios razoables e xustos. Ademais da función avaliadora da formación acadada polo alumno/a, as probas de avaliación tenderán a cumprir unha función docente de crítica e de mellora. Por iso, de se tratar de probas escritas os alumnos/as terán pleno acceso ao estudo do seu exame corrixido.

Os procedementos de cualificación deberán consistir nalgún ou en varios destes puntos:

- Participación activa e individualizada nas actividades teóricas, seminarios, traballos levados a cabo ou prácticas programadas.
- Exames parciais que, de existiren, poderán ter carácter liberatorio.
- Exames finais.
- Outros medios obxectivos de avaliación da actividade académica.

No caso de estudantes con discapacidades, deberáselles facilitar a realización de probas ou exames en condicións axeitadas ás súas capacidades.

Artigo 12. Exames.

Todos os estudantes matriculados nunha materia teñen dereito a realizar os exames finais.

Tamén poderán realizar os exames parciais que estivesen previstos cando reúnan os requisitos fixados para participar neles. De cara á realización dos exames os estudantes deberán identificarse, cando así o solicite o profesor/a encargado da súa avaliación.

Durante a realización das probas será obrigatoria a presenza do profesor/a responsable da materia, agás causas xustificadas.

Os criterios de cualificación e as normas para a realización dos exames deberán darse a coñecer antes do seu inicio.

Os exames finais deberán ser realizados nas datas e na modalidade aprobada pola Xunta de Centro con anterioridade ao prazo de matrícula, non cabendo máis modificacións que as derivadas de causas de forza maior. No caso de que se alteren as datas, garantirase o dereito a exame evitando as incompatibilidades.

Os estudantes teñen dereito, se o solicitan, a un xustificante documental que acredite terse presentado á proba ou exame. Aquela persoa que por enfermidade, lesión ou calquera outro impedimento temporal, fidedignamente demostrado, non poida efectuar un exame ou unha proba parcial, terá dereito a ser examinado noutra data.

Os traballos terán carácter voluntario cando non figuren expresamente como obrigatorios na parte do programa aprobada previamente polo departamento.

Os traballos deberán gardarse segundo o establecido pola Normativa de permanencia e achegaranse ao expediente do alumno/a en caso de avaliación curricular.

Artigo 13. Avaliación e cualificación.

A cualificación das probas farase pública polo responsable da materia mediante unha lista oficial, nos lugares previstos para tal efecto no centro e no prazo máximo fixado polos estatutos. Vixiarase por parte dos servizos da universidade a entrega das actas por parte do profesorado fóra do prazo establecido pola Xunta de Goberno para cada curso académico.

Naquelas materias nas que o número de aprobados entre xuño e setembro sexa inferior ao 20% de matriculados/as, o departamento deberá, antes da convocatoria de decembro, publicar un informe no que dará conta das causas que ao seu xuízo producen estes resultados e propondrá solucións.

Na Normativa de permanencia faise regular a avaliación curricular, cun novo método que se empregará na Universidade de Vigo para aqueles estudantes que estean na 5ª, 6ª ou 7ª convocatoria.

Artigo 14. Traballos de curso.

A data de entrega dos traballos deberá establecerse no momento da súa proposta.

Artigo 15. Participación no control de calidade.

Os estudantes participarán na avaliación da actividade docente levada a cabo pola universidade coas garantías técnicas suficientes.

Tamén participarán na avaliación institucional da calidade de titulacións e servizos, xa sexa directamente, xa a través dos seus representantes.

Os resultados dos métodos de avaliación docente serán tidos en conta polos órganos da universidade

e serán públicos nos termos aprobados polos órganos de goberno.

Artigo 16. Axudas e subvencións

Os estudantes terán dereito a beneficiarse das axudas e subvencións establecidas pola universidade ou por outras institucións, sempre de acordo co disposto nas oportunas convocatorias.

Sección 2ª. Dereitos de revisión e impugnación de exames

Artigo 17. Dereito de revisión.

As cualificacións provisórias obtidas polos estudantes deberán ser expostas antes de que transcorra un período máximo de trinta días despois da realización do exame e, en calquera caso, sete días antes da realización doutro exame da materia ou do establecemento da cualificación definitiva. O alumno/a terá dereito á revisión do seu exame, antes de que as súas cualificacións sexan definitivas, polo procedemento que estableza o Regulamento de réxime interno do centro e, no seu defecto, mediante a aplicación do establecido nos estatutos e no Regulamento do Tribunal de Garantías.

Artigo 18. Da impugnación das cualificacións.

1.- En caso de que o alumnado, tras coñecer a cualificación final e comentar a corrección das probas de avaliación co profesor/a responsable, estivese desconforme coa puntuación conferida pode, nun prazo de quince días naturais a partir da publicación das cualificacións, solicitar a revisión das probas a través do centro, que de seguido dará traslado da petición ao consello do departamento encargado da docencia. Este, no prazo de tres semanas a partir da recepción da reclamación no centro, analizará a solicitude e, de repútalalo conveniente a maioría simple dos membros do mesmo, designará un tribunal de tres profesores/as da área ou de áreas afíns que no prazo dunha semana revisará a cualificación podendo confirmala ou modificala. En ningún caso formar á parte do tribunal ningún dos profesores/as cuestionados, quen, asemade, deberán absterse de votar na sesión do consello do departamento no que se analice a solicitude de revisión.

Unha vez informado o decano/a ou director/a da resolución do tribunal, notificaralla por escrito ao interesado/a. No caso de resolución desfavorable, que ten que ser motivada, indicárselle ao interesado/a que no prazo de quince días pode recorrer de alzada perante o reitor/a da universidade. O reitor/ a, se o considera oportuno, pasaralle o expediente ao Tribunal de Garantías ou resolverá. No caso de resolución negativa o alumno/a pode dirixirse directamente ao dito tribunal no prazo de trinta días. O Tribunal de Garantías recollerá toda a información que precise do departamento implicado e, se o estima oportuno, promoverá a convocatoria dun tribunal de exame doutra universidade.

2.- O devandito procedemento aplicarase no caso de que concorran nun dos profesores/as avaliadores algunha das causas de recusación ás que se refiren os artigos 20 e 28 da Lei de procedemento administrativo.

Sección 3ª. Dereito á propiedade intelectual.

Artigo 19

(*)1. A FACULTADE DE CIENCIAS DA EDUCACIÓN E DO DEPOR

(*)

(*)

Cando a comezos da década dos noventa a Universidade de Vigo se beneficiou da expropiación dos terreos de A Xunqueira para novas instalacións universitarias, xa que con anterioridade xustificara a necesidade de ditas actuacións, cerrábase un ciclo e á vez abríase unha nova etapa marcada pola consolidación e proxección de futuro dun novo espazo educativo universitario, conformado coa denominación de Campus de Pontevedra.

Así, desta maneira, centros como a Escola Universitaria del Profesorado de EXB de Pontevedra, ata esta data integrada na Universidade de Santiago, empezaría este novo rumbo caracterizado por manter as mesmas estruturas que xa posuían, e implementando un novo plan de estudos no curso 1993-1994, composto polas especialidades de Educación Física, Educación Musical, Educación Primaria e Educación Infantil, que viñan a reafirmar o compromiso que por parte da Escola de Maxisterio tomara de cara a unha formación do alumnado cada vez máis integral e acomodada ás novas esixencias que a sociedade e o mercado laboral demandaba.

Coa consolidación deste novo plan de estudos emerxe a oportunidade e a conveniencia da creación da Facultade de Ciencias da Educación, integrada polas Diplomaturas de Maxisterio (con catro especialidades) e a Licenciatura de Ciencias da Actividade Física e o Deporte. Esta nova etapa, xa como Facultade, iníciase no ano 1998, sendo decano comisario por esta época Pedro Figueroa Dorrego, e que ata a data viu confirmar a relevancia deste novo centro dentro do entramado social, cultural e académico de Pontevedra, integrado por aproximadamente 1400 alumnos e arredor de 90 profesores.

Posteriormente e unha vez consolidadas as bases da Facultade, créase o órgano directivo da mesma, que estaría formado por Dª Mª Luisa Alonso Escontrela, como Decana do Centro, por Dª Antonia Blanco Pesqueira como Vicedecana de Organización Académica, D. Jorge Figueroa Dorrego como Vicedecano de Docencia, D. Leonardo Fuentes Blanco como Vicedecano de Practicum e por Dª Maria del Carmen Sánchez Rey como secretaria do equipo decanal. Posteriormente, no ano 2000 accedeu ó cargo D. José Mª Cancela Carral como Vicedecano de Docencia, quedando desta forma representado no equipo decanal todas as titulacións que se imparten na Facultade de Ciencias da Educación de Pontevedra.

O 26 de Febreiro de 2006, foi publicado no Diario Oficial de Galicia a ampliación do nome da Facultade, que ata este momento se denominaba Facultade de Ciencias da Educación, pasando a denominarse Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte.

O 15 de Decembro de 2006, tiveron lugar as eleccións a Decano na nova Ubicación da Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte (Campus A Xunqueira), sendo elixido o Prof. D. José Mª Cancela

Carral como decano da Facultade para un periodo de tres anos.

Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02M081V01101	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Intelectual	1c	3
P02M081V01102	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Motriz	1c	3
P02M081V01103	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Sensorial	1c	3
P02M081V01104	Resposta Organizativa do Centro Educativo e Servizos de Apoio	1c	3
P02M081V01105	O Deporte como Medio Integrador	1c	3
P02M081V01106	O Deporte Adaptado: Propostas para unha Integración Global	1c	3
P02M081V01107	Desenvolvemento Psicomotor e Discapacidade	1c	3
P02M081V01108	A Educación Física Adaptada como Ferramenta Formativa na Nenez	1c	3
P02M081V01201	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos Derivadas do Contexto Socio-Cultural	2c	3
P02M081V01202	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Dificultades Específicas de Aprendizaxe	2c	3
P02M081V01203	Metodoloxías para a Inclusión Escolar	2c	3
P02M081V01204	As TIC Aplicadas á Educación Inclusiva	2c	3
P02M081V01205	Alto Rendemento Deportivo: Os Paralímpicos	2c	3
P02M081V01206	A Actividade Física en Poboacións Especiais: Persoas con Discapacidade Física, Psíquica e Sensorial	2c	3
P02M081V01207	Exercicio Físico, Saúde e Calidade de Vida: Pautas para o seu Desenvolvemento	2c	3
P02M081V01208	Traballo Fin de Máster	2c	10
P02M081V01209	Prácticas Externas I	1c	12
P02M081V01210	Prácticas Externas II	2c	8

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Intelectual

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Intelectual			
Código	P02M081V01101			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa
Dpto. Externo
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	García Señorán, María del Mar			
Profesorado	Deaño Deaño, Manuel
García Señorán, María del Mar
Iglesias Sarmiento, Valentín
Ojea Rúa, Manuel			
Correo-e	msenoran@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/masterapoiopeducativo/			
Descrición xeral	A materia Intervención en necesidades educativas dos alumnos con discapacidade intelectual forma parte do módulo Aspectos Psicopedagóxicos da Educación Especial. Céntrase no desenvolvemento das persoas con discapacidade intelectual e trastornos xeneralizados de desenvolvemento; a avaliación e implicacións dos procesos cognitivos nas súas necesidades de apoio educativo e, nos sistemas de intervención que promoven a competencia persoal e a aprendizaxe significativa en estudantes con discapacidade intelectual e/ou trastornos xeneralizados do desenvolvemento.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.

- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a natureza cognitiva e neurolóxica dos procesos implicados na aprendizaxe nas persoas con discapacidade cognitiva	saber	A1
B1
Coñecer as distintas condicións experimentais da intervención sobre aprendizaxe escolar en discapacidade intelectual e/ou trastornos xeneralizados do desenvolvemento.	saber	A3
B2
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de instrución e aplicalos conforme ás condicións experimentais establecidas e ás necesidades de apoio dos persoas da aprendizaxe.	saber facer	A3
A4
B2

Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación de programas, valorando os resultados como achega ao coñecemento actual	saber
saber facer	A3
A4
A6
B4
Avaliar os resultados dos programas de intervención aplicados a persoas con discapacidade intelectual en termos do coñecemento actual do curso.	saber
saber facer
Saber estar / ser	A6
B2
Ser capaz de aplicar e comunicar os seus resultados a situacións de dificultades de aprendizaxe	saber facer
Saber estar / ser	A1
B3
B4

Contidos

Tema

Desenvolvemento, avaliación e intervención en persoas con discapacidade intelectual	Explicacións da discapacidade intelectual desde as concepcións de dominio xeral ou dominio específico
Avaliación da discapacidade intelectual
Intervención Educativa na discapacidade intelectual: PREP-L e PREP-M
O estudante con TDAH	O proceso atencional. Factores determinantes. Deficits da atención.
O trastorno con déficit de atención con hiperactividade (TDAH). Dificultades persoais e escolares
Avaliación e instrumentos para o diagnóstico do TDAH
Intervención para a mejoira do proceso atencional. Análise de programas.
Desenvolvemento, avaliación e intervención con persoas con trastornos xeneralizados do desenvolvemento	Explicacións do autismo: hipótese da Teoría da Coherencia Central Cognitiva. A teoría da percepción
Criterio diagnóstico: o Inventario do Espectro Autista (IDEA)
Intervención Educativa: Desenvolvemento cognitivo-emocional. Programa de integración Gestaltico
Programa de Desenvolvemento da Comprensión Social

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	5	0	5
Traballos de aula	7	7	14
Titoría en grupo	10	0	10
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Tutoría en grupo Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Tutoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou tutoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Alonso, C., et al. (2008). *Educación desde la discapacidad: experiencias de escuela*. Barcelona: Graó.

Álvarez, L., González-Castro, P., Soler, E., González-Pienda, J.A. y Núñez, J.C. (Coord.) (2004). *Aprender a atender (un enfoque aplicado)*. Madrid: CEPE.

Bal, E.; Harden, E., y Lamb, D. (2010). Emotion recognition in children with autism spectrum disorders: relations to eye and autonomic state. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 40 (3), 358- 370.

Bassedas, E. (2010). *Alumnado con discapacidad intelectual y retraso del desarrollo*. Barcelona: Graó.

Das, J.P., Deaño, M., García-Señorán, M.M. y Tellado, F. (2000). C.A.S. un instrumento para la mejora cognitiva de atención a la diversidad. *Educación, Desarrollo y Diversidad*, 3 (2), 83-107. ISSN: 1139-9899

Deaño, M. (2001) (Ed.). *Intervención psicopedagógica en la deficiencia mental*. Ourense: GERSAM.

- Deaño, M. (2005). *D.N.:CAS (Das-Naglieri: Sistema de Evaluación Cognitiva). Adaptación española*. Ourense: GERSAM
- Frith, U. (2004). *Autismo. Hacia una explicación del enigma*. Madrid: Alianza Editorial.
- García, J. (1997). *Psicología de la atención*. Madrid: Síntesis.
- García-Señorán, M.M, González, S.G. y Ramalho, J. (2007). PIHA (Programa de intervención en las habilidades atencionales). En M. Deaño (Ed.), *La función de apoyo educativo inclusivo para afrontar las dificultades en el aprendizaje* (pp.59-74).
- García-Señorán, M.M. (2002). Evaluación de los procesos cognitivos PASS subyacentes a las habilidades de cálculo mediante el CAS (Cognitive Assessment System). Ponencia presentada en M. Deaño (Coodinador), *Procesos cognitivos PASS y aprendizaje matemático: los usos del PASS para entender y mejorar las dificultades de cálculo*. Simposium realizado en el VII Congreso Internacional: Exigencias de la Diversidad. *Libro de Actas del VII Congreso Internacional Exigencias de la Diversidad* (pp. 79-82). Santiago de Compostela: VII Congreso Internacional Exigencias de la Diversidad.
- Luque, D. J. (2006). *Orientación educativa e intervención psicopedagógica en el alumnado con discapacidad: análisis de casos prácticos*. Archidona: Aljibe.
- Moreno, J. M. y Montero, P. J. (coords.) (2007). *Intervención educativa en la discapacidad intelectual: fundamentación teórica*. Madrid: EOS.
- Ojea, M. (2009). *Autismo, Asperger. Programa de Integración Gestáltico*. Málaga: Aljibe.
- Ojea, M. (2010). *Emociones en niños y niñas autistas. Programa de Desarrollo de la Comprensión Social*. Alicante: PL, Promolibro.
- Rivière, A., y Martos, J. (eds.) (1998). *El tratamiento del autismo. Nuevas perspectivas*. Madrid: APNA-IMSERSO.
- Schalock, R. (2009). La nueva definición de discapacidad intelectual, apoyos individuales y resultados personales. *Revista Española sobre Discapacidad Intelectual*, 40(1), 22-39.
- Tejedor-Tejedor, F.J., González-González, S.G. y García-Señorán, M.M. (2008). Estrategias atencionales y rendimiento académico en estudiantes de secundaria. *Revista Latinoamericana de Psicología*, 40 (1) 123-132.
- Vallés, A. (2006). *Alumnos con inatención, impulsividad e hiperactividad: intervención multimodal*. Madrid: EOS.
- Verdugo, M. A. (2011). *Discapacidad Intelectual: definición, clasificación y sistemas de apoyo* (11ª ed.). [*Intellectual Disability. Definition, Classification, and Systems of Supports. 11th Edition*]. Madrid: Alianza Editorial.
- Verdugo, M.A. y Bermejo, B.G. (2009). *Discapacidad intelectual. Adaptación social y problemas de comportamiento*. Madrid: Pirámide.
- Verdugo, M.A., Arias, B. e Ibáñez, A. (2007). *SIS. Escala de Intensidad de apoyos. Manual. Adaptación castellana*. Madrid: TEA Ediciones S.A. (Adaptación española de la escala de Thompson, J.R. y cols., (2004). *The supports intensity Scale (SIS): Users manual* Washington DC: American

Association on Mental retardation).

[Recomendacións](#)

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás tutorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Motriz

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Motriz			
Código	P02M081V01102			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Dpto. Externo
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Gonzalez Gonzalez, Salvador Guillermo			
Profesorado	Asensio Cubero, María Esther
Carrera Conde, Iria
Gonzalez Gonzalez, Salvador Guillermo			
Correo-e	salva@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiopeducativo/			
Descrición xeral	Nesta materia realízase unha abordaxe detallada dalgunhas das principais discapacidades motrices, así como dos diversos procedementos e estratexias para a avaliación, diagnóstico e intervención.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.

- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicarlos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a natureza cognitiva e neurolóxica dos procesos implicados nas necesidades específicas de apoio educativo das persoas con discapacidade motriz	saber	A1
B1
Coñecer as distintas condicións experimentais da intervención sobre aprendizaxe escolar en discapacidade motriz	saber	A3
B2
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de instrución e aplicarlos conforme ás necesidades de apoio específico das persoas con discapacidade motriz	saber facer	A3
A4
B2
Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento actual da discapacidade motriz.	saber facer	A3
A4
A6
B4
Avaliar os resultados dos programas de intervención aplicados a persoas con discapacidade motriz en termos do coñecemento actual do curso.	saber facer
Saber estar / ser	A6
B2

Ser capaz de aplicar e comunicar os seus resultados en situacións de dificultades de aprendizaxe derivadas de discapacidade motriz.	saber facer
Saber estar /
ser | A1
B3
B4 |
|---|-------------------------------------|----------------|

Contidos

Tema

Desenvolvemento, avaliación e intervención con persoas con discapacidade motriz.	Factores condicionantes das diversas discapacidades Motrices.
Desenvolvemento cognitivo e aprendizaxes instrumentais
Avaliación e diagnóstico da discapacidade Motriz.
Intervención educativa nas discapacidades Motrices.
Desenvolvemento, avaliación e intervención con persoas con parálise cerebral	Desenvolvemento cognitivo, desenvolvemento motor e comunicación e aprendizaxes instrumentais
Criterios diagnósticos: CAS e DSM-IV
Intervención educativa e desenvolvemento cognitivo-lingüístico e emocional
Patoloxía cerebral adquirida	Interpretación dos informes de avaliación e a súa utilidade
Intervención desde unha perspectiva multidisciplinar
Discusión de casos

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	5	0	5
Traballos de aula	7	7	14
Titoría en grupo	10	0	10
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

Descrición

Cualificación

Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Aguado, A.L., y Alcedo, M.A. (1995). Las personas con discapacidad física. En M.A. Verdugo (Dir.), *Personas condiscapacidad. Perspectivas psicopedagógicas y rehabilitadoras*. Madrid: Siglo XXI.

Basil, C., Soro-Camats, E. y Rosell, C. (1998). *Sistemas de signos y ayudas técnicas para la comunicación aumentativa y la escritura*. Barcelona: Masson.

Centro de Recursos de Educación Especial de Navarra (CREENA: Equipo de Motóricos). (2000). *Necesidades Educativas Especiales: Alumnado con Discapacidad Motórica*. Pamplona: Gobierno de Navarra. (<http://www.pnte.cfnavarra.es/publicaciones>)

Centro Nacional de Recursos para la Educación Especial (CNREE). (1990). *Las Necesidades Educativas Especiales del niño con Deficiencia Motora*. Madrid: M.E.C./CNREE.

Gallardo, M.V. & Salvador, M.L. (1994). *Discapacidad Motórica. Aspectos Psicoevolutivos y educativos*. Málaga: Aljibe.

Levitt, S. (2000). *Tratamiento de la Parálisis cerebral y del Retraso Motor*. 3ª ed. Buenos Aires: Médica Panamericana.

Martín-Caro, L. (2001). *Sistemas de comunicación y parálisis cerebral*. Madrid: ICCE.

O.M.S. (1993). *Fomento del Desarrollo del Niño con Parálisis Cerebral. Guía para los que trabajan con niños Paralíticos Cerebrales*. Ginebra: Autor.

Sánchez Montoya, R. (2002). *Ordenador y Discapacidad. Guía práctica de apoyo a las personas con necesidades educativas especiales*. Madrid: CEPE.

Sánchez, J. y Llorca, M. (2004). *Atención educativa al alumnado con Parálisis Cerebral*. Málaga: Aljibe.

Sanz Redín, C. (2004). *Aquí jugamos todos*. Madrid: Pila Teleña.

Xuntade Galicia. Consellería de Educación e Ordenación Universitaria (2006). *Alumnado con Discapacidade Motora*. Autor.

[Recomendacións](#)

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Sensorial

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Discapacidade Sensorial			
Código	P02M081V01103			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS
3	Carácter
OB	Curso
1	Cuadrimestre
1c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Dpto. Externo
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Rodríguez Rodríguez, Juan Luis			
Profesorado	Fernández Cons, M ^a de las Mercedes
Gayo Álvarez, María Elena
Rodríguez Rodríguez, Juan Luis			
Correo-e	juanluisrr@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiioeducativo/			
Descrición xeral	Esta materia pretende dar a coñecer as características do desenvolvemento e aprendizaxe correspondente ás diversas etapas educativas do alumnado con discapacidade visual e auditiva, co obxecto de ser capaz de deseñar diferentes sistemas de avaliación e intervención en función das necesidades educativas que presenta este tipo de alumnado.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.

- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a natureza cognitiva e neurolóxica dos procesos implicados na aprendizaxe nas persoas con discapacidade sensorial.	saber	A1
B1
Coñecer as distintas condicións da aplicación de programas en discapacidade sensorial.	saber	A3
B2
Sensibilizarse sobre a necesidade do uso da Lingua de Signos Española.	Saber estar / ser	A1
B1
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de intervención para o apoio das necesidades educativas específicas e aplicalos conforme ás condicións experimentais establecidas e ás necesidades de apoio das persoas con discapacidade visual ou auditiva, con especial referencia aos procesos lectores e comunicativos.	saber facer	A1
A2
A3
B2

Sintetizar e avaliar os principais resultados obtidos na aplicación, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento actual e ao estudante que aprende.	saber facer	A3
A4
A6
B4
Ser capaz de fomentar e aplicar os seus resultados a situacións de necesidades específicas de apoio lector e comunicativo.	saber facer
Saber estar /
ser	A1
B4

Contidos

Tema

Desenvolvemento, avaliación e intervención con persoas con discapacidade visual

- Desenvolvemento psicolóxico de persoas con discapacidade visual.
- Aspectos diferenciais Necesidades educativas especiais dos alumnos e alumnas con discapacidade visual.
- A avaliación psicopedagóxica de alumnos e alumnas con discapacidade visual.
- Actividades de estimulación para o alumnado con discapacidade visual.
- Atención educativa do alumnado con discapacidade visual e orientación a país.

Desenvolvemento psicolóxico, avaliación e intervención con persoas con deficiencias auditivas

- Desenvolvemento psicolóxico de persoas con discapacidade auditiva.
- Necesidades educativas especiais dos alumnos e alumnas con discapacidade auditiva.
- A avaliación psicopedagóxica de alumnos e alumnas con discapacidade auditiva
- Análise das intervencións en necesidades específicas de apoio educativo lecto-escritor e comunicativo. Introducción á LSE.
- Deseño da intervención en termos de NEE lecto-escritoras e/ou comunicativas.

Desenvolvemento psicolóxico, avaliación e intervención con persoas con sordoceguera

- Concepto de Sordoceguera: Clasificación, heteroxeneidade da poboación, forma de agrupar á poboación con sordocega,
- Principais sistemas alternativos de comunicación.
- Fundamentos teóricos e prácticos dos programas de intervención educativa con persoas sordocegas

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	5	0	5
Traballos de aula	7	7	14
Titoría en grupo	10	0	10
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.

Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Checa, F. J.; Marcos, M.; Martín, P.; Núñez, M. A. y Vallés, A. (2000). *Aspectos evolutivos y educativos de la deficiencia visual*. (2 vols.). Madrid: ONCE.

Collado, S. y otros (2007). *Discapacidad visual y destrezas manipulativas*. Madrid: ONCE.

Débora C. (1999) *Aprendiendo a Comunicarse: estrategias para desarrollar comunicación con infantes cuyas incapacidades múltiples incluyen incapacidad de la vista y el oído*. Universidad del Estado de California, Northridge V. 10, N. 5,. Publicado por el Departamento de Servicios Sordociegos de California. Recuperado de:

<http://www.osepideasthatwork.org/parentkit/24%20-20Learning%20to%20Communication%20%28Spanish%29.pdf>

Domínguez, A. B. y Alonso, P. (2004). *La educación de los alumnos sordos hoy: perspectivas y respuestas educativas*. Málaga:Aljibe

Fernández del Campo, J. E. (2005). *Del cálculo mental*. Madrid: ONCE.

García, J. M. y Pérez, J. (2001). *El niño con déficit auditivo en el aula. Desarrollo, comunicación e intervención*. Murcia: Diego Marín

Gómez P. (2000). *Lasordoceguera. Intervención Psicopedagógica*. En: Martínez, I. Y Villalba. *Aspectos evolutivos educativos de la Deficiencia Visual*. Madrid:Organización Nacional de Ciegos Españoles.

Gómez P., Romero E. (2004). *Sordoceguera. Un análisis multidisciplinar*. Madrid: Organización Nacional de Ciegos Españoles.

González, T., Sánchez, S. y Suárez, M. (1997). *Adquisición y desarrollo de conceptos básicos*. Madrid: ONCE.

Jiménez M. G. (2003). *Deficiencia auditiva. Evaluación, intervención y recursos psicopedagógicos*. Madrid: CEPE

Torres, A. L. (2006). *Atención al educando ciego o con deficiencias visuales*. Costa Rica:EUNED.

[Recomendacións](#)

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Resposta Organizativa do Centro Educativo e Servizos de Apoio

Materia	Resposta Organizativa do Centro Educativo e Servizos de Apoio			
Código	P02M081V01104			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación
Dpto. Externo
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia
de la Fuente Fernandez, Maria Adoracion
Deaño Deaño, Manuel			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiopeducativo/			
Descrición xeral	Esta materia cumpre un papel fundamental no programa do master derivado do seu carácter instrumental e formativo. O seu carácter instrumental porque traballa competencias necesarias para ofrecer respostas educativas inclusivas, de equidade e valores fundamentais para un íntegro desenvolvemento persoal e social. O carácter formativo porque aparece unha nova visión de como ensinar e como aprender nunha escola inclusiva dentro dunha sociedade que respecta e acolle o principio e dereito dunha educación para todos e todas. En definitiva, para que os profesionais con esta formación poidan, desde unha visión crítica e reflexiva, axudar ao alumnado con necesidades educativas específicas de apoio educativo, en calquera das súas manifestacións.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.

- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a natureza das adaptacións curriculares e a súa incidencia na aprendizaxe escolar normal e con apoio.	saber	A3
B2
Valorar a necesidade das adaptacións curriculares nas NNEE	saber facer
Saber estar / ser	A1
B2
Ser capaz de usar condicións nclusivas nas propostas de planificación curricular.	saber facer
Saber estar / ser	A2
A4
B2
B4
Valorar a mellora motivacional da aprendizaxe adaptada inclusivo	saber facer
Saber estar / ser	A2
A4
B4

Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación de propostas de acción organizativas, curriculares e sociais ás condicións inclusivas, valorando a súa achega ao coñecemento

saber facer A2
Saber estar / ser A6
B2
B4

Contidos

Tema	
Conceptualización da organización educativa e as necesidades educativas específicas	Organización de centros, servizos e apoios educativos para o alumnado con necesidades educativas específicas
Marco lexislativo	Regulación dos aspectos organizativos, apoios e servizos
A resposta organizativa do centro escolar	Os organos de goberno, participación e coordinación
A escolarización e atención educativa: procedementos, medidas, apoios
Documentos programáticos.
Servizos de apoio: a súa organización, funcións e actuacións e criterios para a súa intervención
Modelo PASS: un modelo de avaliación e intervención das necesidades educativas. Modelo de avaliación e a súa interpretación: D.N:CAS	Implicación da avaliación para a intervención dean as n.e.e
Sistema de intervención: organización da docencia en función de intervención en procesos PASS.
Resposta diferencial no aula

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	10	5	15
Traballos de aula	7	2	9
Titoría en grupo	5	0	5
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Ainscow.M. (2001), Desarrollo de escuelas inclusivas. Ideas, propuestas y mejoras para las instituciones educativas. Madrid: Narcea

Arnaiz, P. (2003). Educación inclusiva: una escuela para todos. Malaga:Aljibe

González, M.T. (2003). Organización y gestión de centros escolares. Madrid:Prentice-Hall

Moreno, J.M. (2004). Organización y gestión de centros educativos.Madrid:UNED

Satinback, S. y Stainback, W. (2004) Aulas inclusivas. Un nuevo modo de enfocar y vivir el currículo. Madrid: Narcea

Tharp, R.G. ; Estrada, P.; Dalton, S.;Yamauchi, L.A.; (2002). Transformar la enseñanza. Excelencia, equidad, inclusión y armonía en las aulas y las escuelas. Barcelona: Paidós

DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. (DOG núm. 242 de 21-12-2012).

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

O Deporte como Medio Integrador

Materia	O Deporte como Medio Integrador			
Código	P02M081V01105			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Garcia Soidan, Jose Luis			
Profesorado	Garcia Soidan, Jose Luis			
Correo-e	jlsoidan@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiioeducativo/			
Descrición xeral	Os distintos deportes poden ser vehículos integradores socio-educativos, mediante a participación e o desenvolvemento de "todas" as persoas, ademais de ser un fenómeno cultural e un medio global de comunicación e expresión de xénero, raza e idade. Por outra banda as persoas con discapacidade ou con enfermidades dexenerativas, atoparon no deporte adaptado unha forma adecuada de participación e integración social motivante, a través do desenvolvemento de programas e campañas de promoción e práctica adaptada de distintos deportes.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.

- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Coñecer as distintas metodoloxías que permiten dar resposta ás necesidades educativas especiais para facilitar o deporte como medio integrador.	saber	A3
	saber facer	B1
	Saber estar / ser	
Ser capaz de deseñar programas de intervención baseados en metodoloxías creativas e flexibles segundo as discapacidades do neno.	saber	A4
	saber facer	A6
B3
Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación de metodoloxías inclusivas e deportivas valorando a súa achega ao coñecemento actual.	saber	A3
	saber facer	A5
	Saber estar / ser	A6
B2
B3
B4
Evaluar os resultados dos programas de intervención deportiva aplicados con metodoloxías inclusivas a persoas con necesidades educativas especiais.	saber	A1
	saber facer	A4
A6
B2
B4

Ser capaz de focalizar a temática da integración/inclusión educativa de nenos con capacidades diferentes nas aulas das institucións escolares.	saber	A1
	saber facer	A2
	Saber estar /	A4
	ser	B1

Contidos

Tema	
1. Deporte Escolar Adaptado	1.1. Estado actual da cuestión.
1.2. Deportes adaptados no medio terrestre.
1.3. Deportes adaptados no medio acuático.
2. Deporte Recreativo Adaptado.	2.1. Deportes adaptados en espazos pechados.
2.2. Deportes adaptados en espazos abertos.
3. Deporte Terapéutico Adaptado	3.1. Deportes terapéuticos segundo as distintas franxas etarias.
4. Deporte Competitivo Adaptado .	4.1. Deporte competitivo local.
4.2. Deporte competitivo de alto rendemento.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	5	0	5
Traballos de aula	7	7	14
Titoría en grupo	10	0	10
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Exposición en pequeno grupo (ata 5), dun tema relacionado co deporte como medio integrador
Traballos de aula	Realizar ou responder de forma individual a un problema plantexado na aula.
Titoría en grupo	Reunións de traballo en pequenos grupos

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Atención individualizada e/ou en pequenos grupos, para discutir temas, problemas e exercicios expostos en clase, nos horarios que se establezan para este fin.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	(*)Traballos de aula Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados no aula e/ou das actividades autónomas do estudante. Realización de traballos en grupos de 2 o 3 alumnos.	20
Seminarios	(*)Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas no aula. Respostas a pequenos tests plantexados na aula.	40
Traballos e proxectos	(*)Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do *módulo correspondente.	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

(*)

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en *cadaprueba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da *calificaciónen ese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas&*nbsp; *oactividades&*nbsp; poderán presentarse á avaliación do primeiro *cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, *acorde ao programa de *lamateria.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se *evaluarán *lascompetencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Barbieri, Aldo, Deporte y recreación accesibles : plena accesibilidad para personas con capacidades diferentes , 1, 2007

Blasco, Josefa., Metodologías de investigación en las ciencias de la actividad física y el deporte : ampliando horizontes . , 1, 2007

Consejo Superior de Deportes, Violencia, deporte y reinserción social , 1, 2007

Cumellas Riera, Montserrat, Discapacidades motoras y sensoriales en Primaria : la inclusión del alumnado en Educación Física : 181 juegos adaptados. Unidad Didáctica : deporte adaptado , 1, 2006

Escudero Escorza, T, La construcción de la investigación evaluativa : El aporte desde la educación , 1, 2011

Jiménez Martín, Pedro, Manual de estrategias de intervención en actividad física, deporte y valores , 1, 2008

La Caixa: Obra Social, Deporte, salud y calidad de vida , 1, 2009

Mishchenko, Victor, Fisiología del deportista : (bases científicas de la preparación, fatiga y recuperación de los sistemas funcionales del organismo de los deportistas de alto nivel) , 1, 1995

Santos, J.A. y Balibrea, E., Mujer, deporte y exclusión : experiencias europeas de inserción por el deporte , 1, 2005

Wells, Christine L, Mujeres, deporte y rendimiento : (perspectiva fisiológica) , 1, 1992

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

O Deporte Adaptado: Propostas para unha Integración Global

Materia	O Deporte Adaptado:
Propostas para unha Integración Global			
Código	P02M081V01106			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	1c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Dpto. Externo
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Maceira Gago, Antonio Delfin			
Profesorado	Herrera Pino, Jorge Alfredo
Maceira Gago, Antonio Delfin			
Correo-e	amaceira@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoioeducativo/			
Descrición xeral	Esta materia trata de presentar os coñecementos actuais sobre os procesos cognitivos e funcións executivas e a súa aprendizaxe e desenvolvemento para a participación adecuada no deporte. Así mesmo trata de desenvolver os procesos de regulación da conduta como actividade cognitiva e social organizada para tal participación.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.

- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicarlos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Coñecer os fundamentos teóricos do deporte adaptado e a súa aplicación á educación	saber	A3
B1
Sensibilizarse ante as diferenzas deportivas e físicas e competencias comunicativas co deporte adaptado	Saber estar / ser	A1
B1
Ser capaz de deseñar programas de intervención baseados en metodoloxías deportivas adaptadas e flexibles segundo as necesidades do neno.	saber facer	A3
B2
Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación de programas deportivos adaptados de metodoloxías inclusivas valorando a súa achega ao coñecemento actual.	saber facer
Saber estar / ser	A3
A6
B2
B4
Avaliar os resultados dos programas de intervención en deportes adaptados e de integración global a persoas con necesidades educativas especiais	saber facer
Saber estar / ser	A6
B2

Contidos

Tema

Procesos cognitivos e deporte adaptado	Atención, memoria e funcións executivas para a adaptación deportiva.
Aprendizaxe dos procesos para a participación adecuada no deporte
Avaliación do deporte adaptado	Avaliación dos procesos e funcións executivas necesarias para a participación adecuada no deporte
Intervención educativa	Aprendizaxe dos mecanismos de regulación da conduta para a actividade deportiva e social organizada.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	10	5	15
Traballos de aula	7	2	9
Titoría en grupo	5	0	5
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

[Bibliografía. Fontes de información](#)

Cecchini Estrada, J.A., González González-Mesa, C., & Montero Méndez, J. (2007). Participación en el deporte y fair play. *Psicothema*, 19 (1), 57-64.

Cervelló, E. (1999). Variables psicológicas relacionadas con la elección de tareas deportivas con diferente nivel de dificultad: Consideraciones para el diseño de programas motivacionales de entrenamiento psicológico en el deporte. *Revista Motricidad*, 5, 35-52.

Estévez-González, A., García-Sánchez, C., & Barraquer-Bordas, Ll. (2000). Los lóbulos frontales: El cerebro ejecutivo. *Revista de Neurología*, 31, 566-577.

García-Molina, A., Tirapu-Ustárriz, J., & Roig-Rovira, T. (2007). Validez ecológica en la exploración de las funciones ejecutivas. *Anales de Psicología*, 23 (2), 289-299.

Herrera Pino, J. A., Gutiérrez del Álamo, F. J., & García Álvarez, A. R. (2009). Fundamentos neuropsicológicos del trastorno por déficit de atención e hiperactividad. En F. J. Quintero Gutiérrez del Álamo, J. Correas Lauffer, & F. J. Quintero Lumbreras (Eds.). *Trastorno por déficit de atención a lo largo de la vida (3ª Ed.)*. Madrid: Elsevier.

Hyde, A.L., Doerksen, S.E., Ribeiro, N.F., & Conroy, D.E. (2010). The independence of implicit and explicit attitudes toward physical activity: Introspective access and attitudinal concordance. *Psychology of Sport and Exercise*, 11, 387-393.

Martínez-Selva, J.M., Sánchez-Navarro, J.P., Bechara, A., & Román, F. (2006). Mecanismos cerebrales de la toma de decisiones. *Revista de Neurología*, 42, 411-418.

Mirsky, A.F., Anthony, B.J., Duncan, C.C., Ahearn, M.B., & Kellam, S.G. (2001). Analysis of the elements of attention: A neuropsychological approach. *Neuropsychology Review*, 2 (2), 109-145.

Moreno Murcia, J.A., Cervelló Gimeno, E., & González-Cutre Coll, D. (2006). Motivación autodeterminada y flujo disposicional en el deporte. *Anales de Psicología*, 22 (2), 310-317

Muñoz-Céspedes, J.M. & Tirapu-Ustárriz, J. (2004). Rehabilitación de las funciones ejecutivas. *Revista de Neurología*, 38, 656-663.

Pistoia, M., Abad-Mas, L., Etchepareborda, M.C. (2004). Abordaje psicopedagógico del trastorno por déficit de atención con hiperactividad con el modelo de entrenamiento de las funciones ejecutivas. *Revista de Neurología*, 38 (Supl 1), S149-S155.

Posner, M.I. & Rothbart, M.K. (2007). *Educating the human brain*. Washington (DC): American Psychological Association.

Barkley, R.A. (2001). The executive functions and self-regulation: An evolutionary neuropsychological perspective. *Neuropsychology Review*, **11** (1), 1-20.

Rebollo, M.A. & Montiel, S. (2006). Atención y funciones ejecutivas. *Revista de Neurología*, **42** (Supl 2), S53-S57.

Rees, T., Ingledewb, D.K., & Hardy, L. (2005). Attribution in sport psychology: Seeking congruence between theory, research and practice. *Psychology of Sport and Exercise*, **6**, 189-204.

Sastre-Riba, S. (2006). Condiciones tempranas del desarrollo y el aprendizaje: El papel de las funciones ejecutivas. *Revista de Neurología*, **42** (Supl 2), S143-S151.

Soprano, A.M. (2003). Evaluación de las funciones ejecutivas en el niño. *Revista de Neurología*, **37**, 44-50.

Tirapu-Ustárroz, J., García-Molina, A. Luna-Lario, P., Roig-Rovira, T., & Pelegrín-Valero, C. (2008). Modelos de funciones y control ejecutivo (II). *Revista de Neurología*, **46**, 742-750.

Tirapu-Ustárroz, J., García-Molina, A. Luna-Lario, P., Roig-Rovira, T., & Pelegrín-Valero, C. (2008). Modelos de funciones y control ejecutivo (I). *Revista de Neurología*, **46**, 684-692.

Tirapu-Ustárroz, J., Muñoz-Céspedes, J.M., & Pelegrín-Valero, C. (2002). Funciones ejecutivas: Necesidad de una integración conceptual. *Revista de Neurología*, **34**, 673-685.

Tsai, C.L. (2009). The effectiveness of exercise intervention on inhibitory control in children with developmental coordination disorder: Using a visuospatial attention paradigm as a model. *Research in Developmental Disabilities*, **30**, 1268-1280.

[Recomendacións](#)

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Desenvolvemento Psicomotor e Discapacidade

Materia	Desenvolvemento Psicomotor e Discapacidade			
Código	P02M081V01107			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	1c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Dosil Diaz, Joaquin			
Profesorado	Barcala Furelos, Roberto Jesus
Diaz Pereira, Maria del Pino
Dosil Diaz, Joaquin			
Correo-e	jdosil@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiioeducativo/			
Descrición xeral	Nesta materia realízase un abordaxe detallado do desenvolvemento psicomotor na infancia e a na adolescencia, así como das dificultades que poden xurdir ao ancho deste desenvolvemento, e a diversos procedementos e estratexias para a súa avaliación e intervención.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.

- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a natureza do desenvolvemento psicomotor nas persoas con discapacidade.	saber	A1
B1
Coñecer as distintas condicións experimentais da intervención en desenvolvemento en persoas con discapacidade	saber	A3
B2
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de intervención e aplicalos conforme ás ás necesidades de apoio específico dos persoas con necesidades psicomotrices.	saber facer	A3
A4
B2
Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento actual.	saber facer	A3
A4
A6
B4
Avaliar os resultados dos programas de intervención aplicados en termos do coñecemento actual do curso.	saber facer
Saber estar / ser	A3
A4
A6
B4
Ser capaz de comunicar e aplicar os seus resultados en situacións de apoio educativo	saber facer
Saber estar / ser	A1
B3
B4

Contidos

Tema	
Enfoques do desenvolvemento psicomotor.	*
Factores condicionantes do Desenvolvemento Psicomotor.	*
Dificultades no Desenvolvemento Psicomotor.	*
Avaliación das dificultades no desenvolvemento psicomotor.	*
Intervención nas dificultades do desenvolvemento psicomotor.	*

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	5	0	5
Traballos de aula	7	7	14
Titoría en grupo	10	0	10
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40

Traballos e proxectos Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos 40 estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bidabe, L. y Lollar, J.M., (1990). MOVE. Proceso de mejora en la movilidad mediante una educación integral. Madrid: Distesa.

Bobath, B. y Bobath, K. (1987). *Desarrollo Motor en distintos tipos de Parálisis Cerebral*. Buenos Aires: Panamericana.

Cabrerizo, J. & Rubio, M. J. (2008). *Atención a la diversidad: teoría y práctica*. Madrid: Pearson.

Levitt, S. (2000). *Tratamiento de la Parálisis cerebral y del Retraso Motor*. 3ª ed. Buenos Aires: Médica Panamericana.

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

A Educación Física Adaptada como Ferramenta Formativa na Nenez

Materia	A Educación Física Adaptada como Ferramenta Formativa na Nenez			
Código	P02M081V01108			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	1c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Dpto. Externo
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Maceira Gago, Antonio Delfin			
Profesorado	Herrera Pino, Jorge Alfredo
Maceira Gago, Antonio Delfin			
Correo-e	amaceira@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoioeducativo/			
Descrición xeral	Esta materia trata de habilitar a través da adaptación correspondente para a elaboración, planificación e execución das accións no ser humano, procesos que se presentan como deficitarios en persoas con diversos tipos de discapacidade.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.

- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicarlos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a natureza da educación física adaptada como ferramenta formativa na nenez.	saber	A3
B1
Coñecer as distintas condicións experimentais da intervención en educación física adaptada como ferramenta formativa.	saber	A3
B2
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de intervención na educación física adaptada como ferramenta formativa e aplicarlos conforme ás necesidades de apoio específico dos persoas con necesidades físicas.	saber facer	A3
A4
B2
Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento actual.	saber
saber facer	A3
A4
A6
B4
Avaliar os resultados dos programas de intervención aplicados en termos do coñecemento actual do curso.	saber facer
Saber estar / ser	A3
A4
A6
B4

Ser capaz de comunicar e aplicar os seus resultados en situacións de apoio educativo	saber facer
Saber estar /
ser | A1
B3
B4 |
|--|-------------------------------------|----------------|

Contidos

Tema	
Fundamentos e procedementos da educación física adaptada.	Conceptos explicativos dos patróns de conduta motriz grossa
Conceptos explicativos dos patróns de motriz fina
Avaliación da conduta e da lateralidade e direccionalidad	Criterios de avaliación da lateralidade
Criterios de avaliación da direccionalidad
Criterios de valoración da conduta motriz grossa
Criterios de valoración da conduta motriz fina
Adaptación e intervención desde a perspectiva tendo en conta os coñecementos actuais das funcións executivas	A adaptación da educación física desde os coñecementos actuais sobre as funcións executivas
Adaptar para elaborar para planificar e executar accións

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	5	0	5
Traballos de aula	7	7	14
Titoría en grupo	10	0	10
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20

Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do primeiro cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Artiga-Pallarés, J., Rigau-Ratera, E., & García-Nonell, C. (2007). Relación entre capacidade de intelixencia límite e trastornos del neurodesarrollo. *Revista de Neurología*, 44, 739-744.

Bundens S.P. (2000). *Brain Gym and its effect on the reading comprehension of third grade students with learning disabilities*. Tesis de Magister: Rowan University.

Campos, A.L. (2010). Neuroeducación: Uniendo las neurociencias y la educación en la búsqueda del desarrollo humano. *La Educ@ión: Revista Digital*, 143, 1-14.

Cardona Orozco, G.M. & Cardona Henao, J.F. (2007). La lúdica como estrategia tricerebral para lograr aprendizajes significativos en población con dificultades de aprendizaje. *Memorias. Revista de Investigaciones*, 77-83.

Castro-Volio, I. & Cuenca-Berger, P. Trastornos del neurodesarrollo (síndrome X frágil) y neurodegenerativos (síndrome de temblor/ataxia) asociados al 'crecimiento' de un gen. *Revista de Neurología*, 40, 431-437.

Deutsch, G. & Springer, S.P. (1985). *Cerebro derecho, cerebro izquierdo (2da Edición)*. Barcelona (ES):

Ducassou Varela, A. (2006) Cuatro aproximaciones a la importancia del movimiento en la evolución y desarrollo del sistema nervioso. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y el Deporte*, 6 (22), 87-98.

Gesell, A.L. (1956). *El niño de 1 a 5 años: Guía para el estudio del niño preescolar*. Barcelona (ES): Paidós Ibérica, S.A.

Gottlob, S. & Oka, Y. (2007). Movement Curriculum for pre-school children with emotional disturbances: A three-stage developmental approach. *Journal of Dance Education*, 7 (1), 14-24.

Kephart, N.C. (1971). *The slow learner in the classroom (2nd Edition)*. Columbus (OH): Charles Merrill.

Kephart, N.C. (1968). *El alumno retrasado*. Barcelona (ES): Luis Miracle.

Knobloch, H. & Pasamanick, B. (1974). *Gesell and Amatruda's Developmental Diagnosis (3rd Edition)*. Hagerstown (ML): Harper & Row Publishers. (Versión en español de la Editorial Paidós),

Lázaro Lázaro, A. (2000). La inclusión de la psicomotricidad en el proyecto curricular del centro de educación especial: De la teoría a la práctica educativa. *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, **37**, 121-138.

Linares, P. (1997). Motricidad en un grupo de personas con necesidades especiales. *Revista Motricidad*, **3**, 197-207.

Marcionese, M.C. (2005). *Visual motor coordination and reading: A correlational analysis Part II*. Tesis de Magíster: Rowan University.

Narbona, J. & Reynoso, C. (2007). Pronóstico de los trastornos del neurodesarrollo a través de la clínica: movimientos generales. *Revista de Neurología*, **44** (Supl 3), S39-S42.

Pinto, F. (2008). Lo maravilloso y mágico del neurodesarrollo humano. *Revista Chilena de Pediatría*, **79** Supl (1), 18-20.

Ratti S. G., Rearte S. N., Alvarez, E. O. (2006). Perspectivas filogenéticas del uso de la mano, asimetría cerebral y capacidad de lecto-escritura. *Revista Médica Universitaria*, **2** (2).

Ruiz, L.M., Mata, E., & Jiménez, F. (2005). Percepción visual y problemas evolutivos de coordinación motriz en la edad escolar. *Archivos de Medicina del Deporte*, **22** (107), 213-224.

Ruiz, L.M., Mata, E., & Moreno, J.A (2007). Los problemas evolutivos de coordinación motriz y su tratamiento en la edad escolar: Estado de la cuestión. *Motricidad. European Journal of Human Movement*, **18**, 1?17.

Ruiz, L.M., Mata, E., Jiménez, F., & Moreno, J.A (2007). Moverse con dificultad en el gimnasio: Consideraciones en torno a un problema educativo y de salud. *Apunts. Medicina de L ' Esport*, **153**, 47-54.

[Recomendacións](#)

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos Derivadas do Contexto Socio-Cultural

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos Derivadas do Contexto Socio-Cultural			
Código	P02M081V01201			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	2c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa
Dpto. Externo
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Conde Rodriguez, Maria Angeles			
Profesorado	Brandin Feijoo, Camilo
Conde Rodriguez, Maria Angeles
Fariña Rivera, Francisca
Mosqueda Bueno, Olegaria			
Correo-e	angelesconde@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiioeducativo/			
Descrición xeral	Con esta materia trátase de sensibilizar aos futuros profesionais da educación de como os condicionamentos socioculturais, etnicos, económicos, de violencia e/o xénero impactan diferencialmente na aprendizaxe xerando con frecuencia necesidades educativas especiais.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.

- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a natureza cognitiva dos procesos implicados en aprendizaxe nas persoas con diversidade socio-cultural.	saber	A1
B1
Comprender os procesos de identidade cultural e a diversidade que supón para a aprendizaxe e o desenvolvemento humano	saber	A1
B1
Coñecer distintos programas para o apoio específico educativo á aprendizaxe destas persoas.	saber
saber facer	A1
B1
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de apoio baseados en estratexias de aprendizaxe e aplicalos conforme ás necesidades motivacionais e de apoio dos persoas con diversidade socio-cultural.	saber facer	A3
A4
B2

Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento actual.	saber
saber facer	A3
A4
A6
B4
Avaliar os resultados dos programas aplicados en termos de estratexias para persoas con diversidade cultural.	saber
saber facer	A6
B2
Ser capaz de comunicar e aplicar os seus resultados a situacións de dificultades de aprendizaxe.	saber facer
Saber estar /
ser	A1
B3
B4

Contidos

Tema

Familia e sociedade: Incidencia dos factores socio-económicos na aprendizaxe	Formas de análise e avaliación
Educación e igualdade de oportunidades.
Intervención para a prevención do fracaso e a mellora do rendemento
Explicación da influencia dos estereotipos de xénero nas traxectorias académicas	Expectativas sociais, identidades e traxectorias académicas de alumnos e alumnas.
A coeducación e o sistema educativo
Orientacións para a intervención
Os malos tratos infantís. Contexto familiar e contexto educativo	Formas de análises e avaliación
Intervención ante os malos tratos infantís
Intervención para a prevención e tratamento das condutas violentas
Condutas disruptivas, desadaptación social de nenos e novos e as súas consecuencias na aprendizaxe e a desadaptación escolar	Personalidade e Conduta social
Desadaptación social e problemas escolares
Sistemas de regulación e inhibición da conduta disruptiva
Inmigración e escola	Metodoloxías e técnicas de traballo máis adecuadas para o traballo con inmigrantes
Análises de casos. Sistemas de intervención e mellora para as dificultades de aprendizaxe

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	10	5	15
Traballos de aula	7	2	9
Titoría en grupo	5	0	5
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Tutoría en grupo Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Tutoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou tutoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Armas, M. (2007). *Prevención e Intervención ante problemas de conducta. Estrategias para centros educativos y familias*. Madrid: Wolters Kluwer España.

Baráibar, J.M. (2005) *Inmigración, familias y escuela en educación infantil*. Madrid. MEC.

Espinosa, M.A., Ochaíta, E. y Espinosa, A. (1999). *La educación para la igualdad*. Volúmenes I y II. Madrid: Dirección General de la Mujer de la CAM.

Fernández, J. (coord.). (1988). *Nuevas perspectivas en el desarrollo sexual y de género*. Madrid: Pirámide.

EURYDICE (2004) *La integración escolar del alumnado inmigrante en Europa*. Dirección General de Educación y Cultura de la Comisión Europea.

Lahire, B. (2003). *Los orígenes de la desigualdad escolar*. En Á. Marchesi y C. Hernández (eds.), *El Fracaso escolar: Una perspectiva internacional* (pp. 61-71). Madrid: Alianza.

Mañeru, A. (2002). *La diferencia sexual en la educación. En Niñas: La discriminación invisible*. Madrid: UNED.

Sandoval, M. y Simón, C. (2007). *Los alumnos con problemas de conducta*. Claves para la formación del profesorado. *Contextos Educativos*, 10, 91-100

Santos Guerra, M.A. (2000). *El harén pedagógico. Perspectiva de género en la organización escolar*. Barcelona: Graó.

Siguán, M. (1998). *La escuela y los inmigrantes*. Barcelona: Paidós

Simón, C. (2006). Hacia la comprensión de las dificultades de comportamiento y adaptación en el aula, en el marco de una educación que promueva la inclusión. En A. Moreno y M. Soler (Coords.). *La disrupción en las aulas, problemas y soluciones* (pp. 189 - 199). Madrid.

[Recomendaciones](#)

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Dificultades Específicas de Aprendizaxe

Materia	Intervención en Necesidades Educativas dos Alumnos con Dificultades Específicas de Aprendizaxe			
Código	P02M081V01202			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS
3	Carácter
OB	Curso
1	Cuadrimestre
2c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Dpto. Externo
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Tellado Gonzalez, Fernando			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia
Deaño Deaño, Manuel
Tellado Gonzalez, Fernando			
Correo-e	ftellado@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiopeducativo/			
Descrición xeral	Nesta materia trataremos os disitintos procesos neuropsicolóxicos e cognitivos implicados na lectura, escritura e cálculo e que nos poden explicar as dificultades que aparecen nos neno/as nos contextos escolares. Estas dificultades constitúen no seu conxunto o que se coñece como dificultades específicas de aprendizaxe.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.

- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a natureza cognitiva dos procesos implicados na aprendizaxe da lectura, a escritura e o cálculo nas persoas con dificultades de aprendizaxe específicas.	saber	A1
B1
Coñecer distintos programas para o apoio específico educativo á aprendizaxe destas persoas.	saber	A3
B2
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de apoio e aplicalos conforme ás necesidades motivacionais e de apoio dos persoas con dificultades específicas de aprendizaxe.	saber facer	A3
A4
B2

Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento	saber facer	A3
A4
A6
B4
Avaliar os resultados dos programas aplicados en termos de beneficios para a aprendizaxe das persoas en termos do coñecemento actual do curso.	saber facer
Saber estar / ser	A6
B2
Ser capaz de comunicar e aplicar os seus resultados a situacións de dificultades de aprendizaxe específicas.	saber facer
Saber estar / ser	A1
B3
B4

Contidos

Tema

Desenvolvemento, avaliación e intervención nos procesos neuropsicolóxicos implicados na lectura	Procesos lectores (perceptivos, lexicales, sintácticos, semánticos)
Avaliación das dificultades lectoras. Como deben ser avaliadas as dificultades lectoras. Instrumentos a utilizar
Intervención nas dificultades lectoras: nivel perceptivo, léxico, sintáctico e semántico
Dificultades de aprendizaxe en lectura ou dislexia	Teorías explicativas da dislexia: déficit fonolóxico, dobre déficit, déficit de automatización
Subtipos disléxicos
Avaliación da dislexia baseada en procesos cognitivos
Programas de intervención para a mellora da dislexia: PREP-L
Dificultades de aprendizaxe en matemáticas ou discalculia	Explicación neurolóxica, cognitiva e de desenvolvemento
Avaliación da discalculia. Criterios de identificación.
Instrumentos adecuados.
Sistema de intervención: PREP-M
Dificultades de aprendizaxe na escritura ou disgrafía	Procesos básicos e dificultades na aprendizaxe da escritura.
Explicación desde a psicoloxía cognitiva e a neuropsicoloxía
Avaliación da disgrafía. Identificación das dificultades disgráficas.
Sistema de intervención: intervención nos procesos de produción do texto.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	10	5	15
Traballos de aula	7	2	9
Titoría en grupo	5	0	5
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.

Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Arbones, B. (2005). *Detección, Prevención y Tratamiento de dificultades del aprendizaje. Cómo descubrir, tratar y prevenir los problemas en la escuela (1ª ed)*. Vigo: Ideas Propias Editorial.

Armenta, F. y Rodríguez, C. (2010). *Necesidad específicas de apoyo educativo: Teoría, programas, adaptaciones curriculares, las nuevas tecnologías y las competencias básicas*. Sevilla: Fundación Ecoem.

Borregón, S. (2008). *E. LECTOES: enseñanza de la lectoescritura por método fonético: prevención y tratamiento de la dislexia: manual para padres y educadores*. Madrid: Ciencias de la Educación Preescolar y Especial.

Botías, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F. (2012). *Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos*. Madrid: Wolters Kluwer Educación.

- Cuetos, F. (2008). *Psicología de la lectura*. Bilbao: Wolters Kluwer España.
- Cuetos, F. (2009). *Psicología de la escritura*. Bilbao: Wolters Kluwer España.
- Cuetos, F., et al. (2007). *PROLEC-R: batería de evaluación de los procesos lectores, revisada*. Madrid: TEA.
- Cuetos, F., Ramos, J. L. y Ruano, E. (2004). *PROESC: evaluación de los procesos de escritura (2ª ed.)*. Madrid: TEA.
- Deaño, M. (2000). *Como prevenir las dificultades del cálculo*. Málaga: Aljibe
- Deaño, M. (2005). *D.N.: CAS (Das. Naglieri: Sistema de Evaluación Cognitiva). Adaptación Española*. Ourense: Gersam Ediciones.
- Deaño, M. y Alfonso, S. (2007). Estilos de aprendizaje CAS y necesidades educativas específicas. En M. Deaño (Ed.), *Discapacidad y Familia. XXXIV Reunión Científica Anual*. Ourense: AEDES.
- Deaño, M., Alfonso, S. y Fernández, M. J. (2006). El D.N: CAS como sistema de evaluación cognitiva para el aprendizaje. En M. Deaño (Ed.), *Formación del profesorado para atender a las necesidades específicas de apoyo educativo. XXXII Reunión Científica Anual*. (pp.159-182). Ourense: AEDES.
- Defior, S. (2007). *Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo*. Málaga: Aljibe.
- García Madruga, J. A. (2006). *Lectura y conocimiento*. Barcelona: Paidós.
- Gispert, D. y Ribas, L. (2010). *Alumnado con dificultades en el aprendizaje de la lectura*. Barcelona: Graó.
- González, M. J. (coord.) (2012). *Prevención de las dificultades de aprendizaje*. Madrid: Pirámide.
- González, M. J. y Martín, I. (2011). Intervención temprana de la lectoescritura en sujetos con dificultades de aprendizaje. *Revista Latinoamericana de Psicología*, 43 (1), 35-44.
- González-Pienda, J. Nuñez, J.C. (1998). *Dificultades de aprendizaje escolar*. Madrid: Pirámide
- Hernández, V. (ed.) (2005). *Prevención e intervención en los problemas de aprendizaje en la educación infantil y primaria*. Madrid: Universidad Pontificia de Comillas, D. L.
- Iglesias-Sarmiento, V. (2009). *Dificultades de aprendizaje en el dominio aritmético y en el procesamiento cognitivo subyacente*. (Doctoral dissertation, University of Vigo, 2008). Ann Arbor, MI: ProQuest LLC/ UMI Dissertation Publishing.
- Molina, S. ; Sinués, A. Deaño, M. (1998). *El fracaso en el aprendizaje escolar (II). Dificultades específicas de tipo neuropsicológico*. Málaga: Aljibe
- Porrás, J. (2011). *Aproximación al alumnado con necesidades específicas de apoyo educativo*. Madrid: Visión Libros.
- Sánchez, E. (coord.) (2010). *La lectura en el aula. Qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer*. Barcelona: Graó.
- Veiga, M. (2006). *Dificultades de aprendizaje. Detección, Prevención y Tratamiento (1ª ed.)*. Vigo: Ideas Propias Editorial.

Vieiro, P. (2005). *Psicología de la lectura*. Madrid: Pearson

Viv East, L. E. (2010). *Guía práctica de necesidades educativas especiales*. Madrid: Morata.

[Recomendacións](#)

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Metodoloxías para a Inclusión Escolar

Materia	Metodoloxías para a Inclusión Escolar			
Código	P02M081V01203			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	2c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación
Dpto. Externo
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia
Deaño Deaño, Manuel
Martinez Figueira, Maria Esther			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoioeducativo/			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo capacitar aos estudantes para valorar as situacións do alumnado con necesidades educativas, a análise de metodoloxías de atención á diversidade e o desenvolvemento de programas que faciliten unha educación inclusiva.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.

- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a ASC e Atención educativa hospitalaria (AEH) como unha estratexia educativa que contribúe a fomentar a participación e a mellora da calidade de vida desde a intervención para a atención á diversidade; como unha metodoloxía de intervención con capacidade para integrar a diferentes colectivos, estimulando a participación e ou desenvolvemento persoal e grupal e	saber	A3
A5
B2
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de ASC, ATH e aplicalos conforme ás necesidades de apoio específico dous persoas con necesidades específicas de apoio educativo.	saber facer	A1
B2
Sintetizar vos principais resultados obtidos na aplicación, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento actual.	saber
saber facer	A6
B4
Avaliar vos resultados dous programas de intervención aplicados en termos do coñecemento actual do curso.	saber facer
Saber estar / ser	A6
B2
Coñecer as distintas condicións experimentais da intervención sobre animación sociocultural e atención hospitalaria.	saber	A3
B1
Ser capaz de comunicar e aplicar os seus resultados en situacións de apoio educativo	saber facer
Saber estar / ser	A1
B3
B4

Contidos

Tema	
Cara a unha pedagogía da autonomía	Instrucción educativa inclusiva.
Aprendizaxe mediado. Fortalezas e debilidades
Potencial de aprendizaxe
Planificación dun programa de apoio educativo específico con persoas con N.E.E.	Fases no deseño de programas
Implementación do deseño
Avaliación de programas de intervención
Elaboración do informe
Os servizos educativos	Os servizos educativos en e para a comunidade
Os servizos sociais comunitarios
Os servizos sanitarios ante a discapacidade
Os servizos culturais e de tempo libre
A atención educativa hospitalaria como estratexia educativa	A pedagogía hospitalaria e a educación especial.
As necesidades educativas especiais dos nenos enfermos.
A organización dos servizos educativos para nenos con enfermidades crónicas e de longa duración.
Achegas da pedagogía hospitalaria á contorna socio-familiar

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	10	5	15
Traballos de aula	7	2	9
Titoría en grupo	5	0	5
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

Descrición

Cualificación

Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Deaño, M. y Tellado, F. (2009). Instrucción basada en los procesos PASS. En A. Barca (Coord.) *Motivación y Aprendizaje en Contextos Educativos* (pp. 369- 398). Granada: Grupo Editorial Universitario.

Deaño, M., Tellado, F., Iglesias-Sarmiento, V., Alfonso, S., Gayo, E. y Conde, A. (Marzo-Abril, 2011). Contribuciones inclusivas y diferenciales para el aprendizaje matemático. Simposium presentado al *VI Congreso Internacional de Psicología y Educación y III Congreso Nacional de Psicología y Educación*.

Domínguez Alonso, J. (2009). *Atención a la diversidad en la educación Primaria*. Barcelona: Editorial Da Vinci.

Echeitia, G. (2006). *Educación para la inclusión o educación sin exclusiones*. Madrid: Narcea.

Grau Rubio, C. y Ortiz González M.C. (2001). *La pedagogía hospitalaria en el marco de una educación inclusiva*. Archidona (Málaga): Aljibe.

Guillén Cumplido M. y Mejía Asensio, A. (2002). *Actuaciones educativas en aulas hospitalarias: atención escolar a niños enfermos*. Madrid: Narcea.

Ruíz, L. (2003). *Animación y discapacidad. La integración en el tiempo libre*. Salamanca, Amarú.

Vila, A. (2005). *Los hijos "diferentes" crecen. Cuando las personas deficientes se hacen mayores*. Madrid: Narcea.

Huguet, T. (2006). *Aprender juntos en el aula. Una propuesta inclusiva*. Barcelona: Graó.

Macarulla, I. y Sáiz, M. (2009). *Buenas prácticas de escuela inclusiva la inclusión del alumnado discapacitado: un reto, unanecesidad*. Barcelona: Graó.

Pereiró, S. (coord.) (2008). *Multiculturalidad escolar y convivencia educativa*. Alicante: ECU.

Vega, A. (2007). De la dependencia a la autonomía: ¿dónde queda la educación? *Educación XX1*, 10, pp. 239-264. <http://www.uned.es/educacionXX1/pdfs/10-11.pdf>

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

As TIC Aplicadas á Educación Inclusiva

Materia	As TIC Aplicadas á Educación Inclusiva			
Código	P02M081V01204			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	2c
Idioma	Castelán
Galego
Inglés			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Martinez Figueira, Maria Esther			
Profesorado	Martinez Figueira, Maria Esther
Raposo Rivas, Manuela			
Correo-e	esthermf@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoioeducativo/			
Descrición xeral	Nesta materia preséntanse as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) como un recurso importante para atender ás persoas con necesidades especiais de apoio educativo. Particularmente, abordamos aplicacións tecnolóxicas e informáticas específicas e ferramentas para a intervención e axuda no aula.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.

- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Explotar didácticamente programas educativos informatizados e recoñecer unha metodoloxía de uso adecuada para a integración no aula destes recursos.	saber	A2
	saber facer	A4
B3
Valorar a necesidade de realizar unha adecuada selección destes recursos para unha mellor integración curricular deles.	saber facer	A2
	Saber estar / ser	A4
B4
Ser conscientes das posibilidades e limitacións dos programas educativos informatizados dentro dos contextos instrucionais para poder utilízalos con criterios de calidade.	saber	A2
	saber facer	A4
	Saber estar / ser	B2
Ser capaz de buscar, seleccionar, avaliar ou deseñar e construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características e capacidades dos estudantes.	saber	A2
	saber facer	A3
	Saber estar / ser	A4
		B4

Contidos

Tema

Aspectos introductorios: As TIC na escola inclusiva	Lexislación e e-inclusion
TAD e PA: concepto, clasificación, vantaxas, oportunidades, barreiras e retos
Aplicacións tecnolóxicas e informáticas para as necesidades específicas de apoio educativo	Para a atención a distintas capacidades sensoriais e mentais
Para a aprendizaxe da lectura, a escritura, o cálculo, habilidades cognitivas...
Para o deseño de recursos tecnolóxicos específicos
Ferramentas para a intervención e axuda na aula.	Accesibilidade ao ordenador: sistema operativo e periféricos
Accesibilidade ao contido na web
As TIC como apoio á labor profesional	Para a investigación sobre educación inclusiva
Para a presentación de informes

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	10	5	15
Traballos de aula	7	2	9
Titoría en grupo	5	0	5
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40

Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos 40 estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

AINSCOW, M. (2001). Desarrollo de escuelas inclusivas. Madrid: Narcea.

AINSCOW, M. (2005) El próximo gran reto: la mejora de la escuela inclusive. Ponencia. Congreso sobre Efectividad y Mejora Escolar. Barcelona, Enero.

ARNÁIZ SÁNCHEZ, P. (2003). Educación inclusiva: una escuela para todos. Madrid: Ediciones Aljibe.

CABERO, J.; Córdoba, M. y Fernández, J.M. (2007): Las TIC para la igualdad. Nuevas tecnologías y atención a la diversidad. Sevilla: MAD.

CEBRIAN DE LA SERNA, M.; GALLEGO ARRUFAT, M.J. (2011): Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento, Madrid: Pirámide.

ECHEÍTA, G. (2006). La educación para la inclusión o la educación sin exclusiones. Madrid. Narcea.

ECHEITA, G. (2008). Inclusión y exclusión educativa. Voz y Quebranto. En REICE, Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación, 6 (2), 9-18.

ESCUADERO, J.M. (2005). "Fracaso escolar, exclusión educativa:¿de qué se excluye y cómo?" Profesorado, revista de currículum y formación del profesorado, 1(1).

GARCÍA PONCE, F. J. (2006). Nuevas Tecnologías y Contenidos Educativos para la Educación Especial. Red Digital. Revista de Tecnologías de la Información y Comunicación, 6 [En línea]. Disponible en http://reddigital.cnice.mec.es/6/Articulos/articulo_resumen.php?articulo=6

GARCÍA PONCE, F.J.et.al. (coord.). Accesibilidad, TIC y educación. Madrid. MEC. Serie Informes, nº 17. <http://ares.cnice.mec.es/informes/17/index.htm>

LEY 51/2003, de 2 de diciembre, de igualdad de oportunidades, no discriminación y accesibilidad universal de las personas con discapacidad (BOE nº 289 de 3 de diciembre de 2003).

MARTÍNEZ SÁNCHEZ, F. y PRENDES ESPINOSA, Mª P. (coord.) (2008). Nuevas Tecnologías y Educación. Madrid: McGrawHill.

PARRILLA, A. (2002). "Acerca del origen y sentido de la educación inclusiva", en Revista de

Educación, 327, pp.11-30.

PARRILLA, A. (2007). "La construcción del proceso de exclusión social en jóvenes: Guía para la detección y evaluación de procesos de exclusión (Sevilla)". I+D+I 2004-07 del Ministerio de Educación y Ciencia. Ref.: SEJ2004-06193-C02-01/EDUC.

PARRILLA, A. (2008). El Desarrollo Local de proyectos educativos Inclusivos. Perspectiva CEP, nº 14,

PARRILLA, A. (2009). ¿Y si la investigación sobre inclusión no fuera inclusiva? Apuntes desde una investigación biográfico-narrativa. En Revista de Educación, 343,101-117.

PARRILLA, A. (2010). Ética para una investigación inclusiva. Revista Educación Inclusiva. 3 (1), 165-174.

PARRILLA, A. (dir.) (2008). "Análisis de los procesos de inclusión/exclusión educativa en la educación obligatoria. Desarrollo de proyectos locales de cambio y mejora escolar". Memoria Técnica para proyectos tipo A y B. Referencia. EDU2008-06511-C02-01.

PARRILLA, A. y SUSINOS, T. (2005). "La construcción del proceso de exclusión social en las mujeres: origen, formas, consecuencias e implicaciones formativas" Expte. 90/02 0000245 1 010112003. Informe de Investigación Instituto de la Mujer.

PARRILLA, A. y SUSINOS, T. (2007). "La construcción del proceso de exclusión social en jóvenes: Guía para la detección y evaluación de procesos de exclusión (Cantabria y Sevilla)". I+D+I 2004-07 del Ministerio de Educación y Ciencia. Ref.: SEJ2004-06193-C02-02/EDUC.

PARRILLA, A. y SUSINOS, T. (2010). "Desarrollo de proyectos locales de cambio y mejora escolar en tres Comunidades Autónomas", comunicación presentada en el Congreso Internacional La Educación Inclusiva hoy: escenarios y protagonistas, Cantabria, 24 a 26 de marzo de 2010.

PRENDES ESPINOSA, M.P. (2000). Nuevas tecnologías aplicadas a la educación especial. En Y continuamos avanzando. Las nuevas tecnologías para la mejora educativa (pp. 733-753). Sevilla: Kronos.

PUIGDELLÍVOL, I. (2004a). Incluir es sumar. Comunidades de Aprendizaje como modelo de escuela inclusiva. Aula de innovación educativa, 131, 47-50.

PUIGDELLÍVOL, I. (2004b). "La oportunidad de reforzar la formación de los maestros y las maestras". En Aula de innovación educativa, 133-134, 74-82.

PUJOLÁS, P. (2004). Aprender juntos alumnos diferentes. Barcelona, Octaedro.

RAPOSO RIVAS, M.; MARTÍNEZ FIGUEIRA, M.E.; Baamonde Paz, M.L. (2010). "Un Proyecto Inclusivo de Mejora Escolar: claves formativas y constitutivas", comunicación presentada en el I Congreso Internacional: Reinventar la Formación Docente, Málaga, 8 a 10 de noviembre de 2010.

SÁNCHEZ, José. (1997). Software educativo para alumnos con necesidades educativas especiales. Revista Píxel Bit nº 9 <http://www.sav.us.es/pixelbit/>

WEBGRAFÍA

Portal ARASAAC - Portal Aragonés de Sistemas Aumentativos y Alternativos de Comunicación

<http://www.catedu.es/arasaac/>

Portal CERMI (Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad),
<http://www.cermi.es/>

Portal CNICE-EE <http://ares.cnice.mec.es/nnee/index.html>

Portal CREDA. recursos EE en Cataluña <http://www.xtec.es/creda/index.htm>

Portal CREENA Centro de Recursos de EE de Navarra <http://www.pnte.cfnavarra.es/creena/>

Portal Evalúa. Software sobre Educación Especial <http://paidos.rediris.es/needirectorio/>

Portal NEEDdirectorio <http://www.needirectorio.com/>

Portal XTEC: EAPs: <http://www.xtec.net/eap/index.htm> ;diversitat i NEE:
<http://www.xtec.net/dnee/index.htm>

Nota:

En las sesiones de clase se entregará bibliografía complementaria.

[Recomendacións](#)

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes.
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Alto Rendemento Deportivo: Os Paralímpicos

Materia	Alto Rendemento Deportivo: Os Paralímpicos			
Código	P02M081V01205			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martinez Patiño, Maria Jose			
Profesorado	Martinez Patiño, Maria Jose			
Correo-e	mjpatino@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiioeducativo/			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é o deseño programas de participación competitiva de alto rendemento, a valoración das intervencións realizada sobre a motivación e colaboración dos participantes			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Recoñecer e valorar a necesidade de que a escola e os seus profesionais participen en xerar ambientes deportivos que propicien o desenvolvemento das competicións e convivencias que favorezan as potencialidades sociais e físicas dos estudantes con n.e.e.	saber
Saber estar /
ser	A4
A5
B3
Integrar os coñecementos adquiridos sobre o alto rendemento deportivo en propostas creativas e eficaces de intervención e desenvolvemento persoal.	saber facer	A2
A4
A6
B4
Diseño de ambientes de competición paralímpica.	saber facer	A4
B2
Identificar os elementos crave do traballo en grupo que permitan o desenvolvemento de proxectos e actividades competitivas de alto rendemento.	saber facer	A3
A4
B3
Aplicar estratexias de comunicación (debate, argumentación, negociación e consenso en equipo) e de xestión (planificación e organización) necesarias para o desenvolvemento de proxectos de tipo competitivo.	saber facer
Saber estar /
ser	A3
A4
B3
Desenvolver habilidades de aprendizaxe autónoma que permita seguir profundando no coñecementos sobre a educación inclusiva e buscando solucións para o desenvolvemento de proxectos eficaces en atención á diversidade.	saber facer	A2
A3
A4
B4

Contidos

Tema	
Sistema Español de Alto Rendemento Paralímpico	Introdución
Comité Paralímpico Español paralímpico
Plan ADOP	Que é o plan ADOP
Deportistas que integran o plan ADOP
Deportes Paralímpicos	Deportes de verán
Deportes de inverno
Sistema de clasificación deportiva
Alto Rendemento Paralímpico	Introdución
Natación, Ciclismo e Atletismo como exemplos de alto rendemento
Xogos Paralímpicos
Deportes exclusivos de persoas con discapacidade	Boccia
Goalball
Proceso de integración	*

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	5	0	5
Traballos de aula	7	7	14
Titoría en grupo	10	0	10
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20

Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

A. Alfonso- HP Sport Consulting. *Análisis y valoración del modelo de trabajo desarrollado por el Comité Paralímpico Español durante el ciclo 2005-2008*- Madrid, 2008.

Cooper RA, Quatrano LA, Axelson PW, Harlan W, Stineman M, Franklin B, Krause JS, Bach J, Chambers H, Chao EY, Alexander M, Painter P. Research on physical activity and health among people with disabilities: a consensus statement. *J Rehabil Res Dev*. 1999 Apr;36(2):142-54.

McArdle WD, FL Katch, VL Katch. *Exercise physiology: Energy, nutrition and Human performance* 5º ed., USA, Lippincott Williams Wilkins, 2006.

S.K.Powers and E.T Howley. *Exercise Physiology: Theory and application to fitness and performance*, 4º ed., Madrid, editorial McGraw Hill-Interamericana, 2001.

Vanlandewijck Y. Sport science in the Paralympic movement. *J Rehabil Res Dev*. 2006 Nov-Dec;43(7):xvii-xxiv.

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de

avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

A Actividade Física en Poboacións Especiais: Persoas con Discapacidade Física, Psíquica e Sensorial

Materia	A Actividade Física en Poboacións Especiais: Persoas con Discapacidade Física, Psíquica e Sensorial			
Código	P02M081V01206			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	2c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Biología funcional e ciencias da saúde
Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martinez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Machado de Oliveira, Iris
Martinez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiopeducativo			
Descrición xeral	A materia é un compendio da evidencia actual dispoñible e a experiencia acreditada de profesionais e institucións, cuxo obxectivo último é conseguir a mellor práctica docente en Actividade Física para Poboacións Especiais.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.

- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a natureza do desenvolvemento en persoas con discapacidade física, psíquica e sensorial.	saber	A1
B1
Coñecer as distintas condicións experimentais da intervención sobre o desenvolvemento en persoas con discapacidade física, psíquica e sensorial.	saber	A3
B2
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de intervención no desenvolvemento en persoas con discapacidade física, psíquica e sensorial. e aplicalos conforme ás ás necesidades de apoio específico dos persoas con estas necesidades específicas de apoio educativo.	saber facer	A3
A4
B2

Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento actual.	saber facer	A3
A4
A6
B4
Avaliar os resultados dos programas de intervención aplicados en termos do coñecemento actual do curso.	saber facer
Saber estar /
ser	A3
A4
A6
B4
Ser capaz de comunicar e aplicar os seus resultados en situacións de apoio educativo	saber facer
Saber estar /
ser	A1
B3
B4

Contidos

Tema

1. Análise e valoración de composición corporal en Poboacións Especiais (PE) *
2. Análise e valoración de forza-resistencia corporal en PE *
3. Análise e valoración de capacidade cardiorespiratoria en PE *
4. Análise e valoración da flexibilidade e mobilidade articular en PE. *
5. Análise e valoración postural en PE. *
6. Análise e valoración funcional en PE. *

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	5	0	5
Traballos de aula	7	7	14
Titoría en grupo	10	0	10
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

Descrición

Tutoría en grupo Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou tutoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40
Traballos e proxectos	Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente	40

Outros comentarios e segunda convocatoria

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuadrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Matías-Guiu, J. Vázquez, J. y Leira R. (1990). *Escalas de valoración neurológica y funcional, isquemia cerebral y migraña*. Barcelona: Prous.

Norkin, C. C. & White, J. (2006). *Goniometría: evaluación de la movilidad articular*. Madrid: Marbán

Segovia, J.C; López-Silvarrey, F.J. y Legido, J.C (2008). *Manual de valoración funcional : aspectos clínicos y fisiológicos* 2ª ed. Madrid: Elsevier.

Winnick, JP & Short, F.X. (1999). *The brockport physical fitness test*. Human Kinetics.

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Exercicio Físico, Saúde e Calidade de Vida: Pautas para o seu Desenvolvemento

Materia	Exercicio Físico, Saúde e Calidade de Vida: Pautas para o seu Desenvolvemento			
Código	P02M081V01207			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	3	OP	1	2c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martinez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Martinez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiioeducativo/			
Descrición xeral	A materia é un compendio da evidencia actual dispoñible e a experiencia acreditada de profesionais e institucións en promoción de Exercicio Físico Saudable , cuxo obxectivo é adquirir competencias para a prescrición de AF e Exercicio no ámbito das actividades da vida diaria (AVD) de poboacións especiais.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.

- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Comprender a natureza do exercicio físico, a saúde e calidade de vida: en persoas con discapacidade.	saber	A1
B1
Coñecer as distintas condicións experimentais da intervención do en actividade físico, a saúde e calidade de vida: en persoas con discapacidade	saber	A2
B2
Ser capaz de elaborar e deseñar programas de intervención no natureza do exercicio físico, a saúde e calidade de vida: en persoas con discapacidade e aplicalos conforme ás ás necesidades de apoio específico dos persoas	saber facer	A3
A4
B2
Sintetizar os principais resultados obtidos na aplicación, conforme ás condicións do deseño, valorando a súa achega ao coñecemento actual.	saber facer	A3
A4
A6
B4
Avaliar os resultados dos programas de intervención aplicados en termos do coñecemento actual do curso.	saber facer
Saber estar / ser	A3
A4
A6
B4

Ser capaz de comunicar e aplicar os seus resultados en situacións de apoio educativo	saber facer
Saber estar /
ser | A1
B3
B4 |
|--|-------------------------------------|----------------|

Contidos

Tema

- 1) Analise e Valoración da Marcha en Poboacións Especiais (PE). *
- 2) O uso do podómetro na prescripción de exercicio físico de camiñar en PE. *
- 3) A marcha con bastóns ou Nordic Walking en PE. *
- 4) Prescripción de exercicio físico para control de peso corporal en PE. *

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	3	0	3
Seminarios	5	0	5
Traballos de aula	7	7	14
Titoría en grupo	10	0	10
Traballos e proxectos	0	43	43

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesorado do contido principal dos temas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre temas específicos da materia e á análise dos procedementos utilizados na formulación sobre o tema.
Traballos de aula	Desenvolvemento de exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do docente. Pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos seminarios, sesións maxistras e/ou o traballo autónomo dos estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios	Valoración da participación activa do estudante na discusión de documentos científicos, casos ou outras actividades propostas na aula	20
Traballos de aula	Avaliación dos exercicios ou proxectos realizados na aula e/ou das actividades autónomas do estudante	40

Traballos e proxectos Elaboración e presentación oral e escrita de informes, por parte dos 40 estudantes, relacionados cos contidos e/ou procedementos do módulo correspondente

[Outros comentarios e segunda convocatoria](#)

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación nese apartado

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas ou actividades poderán presentarse á avaliación do segundo cuatrimestre, que se celebrará no período oficial establecido, acorde ao programa da materia.

Haberá unha segunda convocatoria no mes de xullo na que se avaliarán as competencias non adquiridas polo estudante durante o curso académico.

[Bibliografía. Fontes de información](#)

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA:

ACSM (2000). *Manual de consulta para el control y la prescripción de ejercicio*. Champaign, IL Human Kinetics

Ibañez,J., Eseverri, E. y Gorostiaga, E. (2005). *Ejercicio físico en la prevención y tratamiento de la obesidad*. Edit. Gobierno de Navarra.

Willhem ,A., Nuereuther, C. y Mittermaier, R. (2009). *Manual práctico de Nordic Walking*. Edit. Tutor.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

ACSM (1999), *Manual ACSM para la valoración yprescripción del ejercicio*, Champaign, IL Human Kinetics

López,J.; López,L. (2008). *Fisiología clínica del ejercicio*. Madrid: Editorial Médica Panamericana.

SEMFYD (2006). *Prescripciónde ejercicio en el tratamiento de enfermedades crónicas*. Barcelona: SemfycEdiciones.

Simard, C.;Caron,F.;Skrotzky,K. (2003). *Actividad FísicaAdaptada*, Barcelona: INDE

Svensson, M. (2009). *Nordic Walking* , Champaign, IL HumanKinetics.

[Recomendacións](#)

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación

xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Traballo Fin de Máster

Materia	Traballo Fin de Máster			
Código	P02M081V01208			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS
10	Carácter
OB	Curso
1	Cuadrimestre
2c
Idioma	Castelán
Galego			
Departamento	Dpto. Externo
Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Conde Rodriguez, Maria Angeles			
Profesorado	Conde Rodriguez, Maria Angeles
Dosil Diaz, Joaquin
Gayo Álvarez, María Elena
Rodriguez Rodriguez, Juan Luis			
Correo-e	angelesconde@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoioeducativo/			
Descrición xeral	O Traballo Fin de Máster é un traballo tutelado que se realizará durante o segundo cuadrimestre e ten como obxectivo a aplicación dos coñecementos adquiridos neste Máster para a elaboración e deseño dun proxecto de intervención no contexto das prácticas externas.			

A este traballo correspóndelle un total de 10 créditos e para superalo é necesario a elaboración dunha memoria de intervención e a súa defensa pública

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.

- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Aplicar os coñecementos adquiridos na elaboración e deseño dun programa aplicado en Psicoloxía da Educación	saber facer	A1
A4
B2
Adquirir habilidades para obter e analizar críticamente a información científica e construír un marco teórico que sustente conceptualmente un programa de intervención	saber facer	A2
A3
A6
B2

Ser capaz de planificar, deseñar e levar a cabo unha intervención educativa no campo profesional	saber facer	A1
A2
A3
A4
B1
B2
B4
Comunicar de forma científica os resultados do traballo profesional	saber facer
Saber estar / ser	A1
B2
Preparar o informe final para a súa comunicación e publicación	saber facer	A1
B2
B3

Contidos

Tema

Os procesos implicados na programación educativa por competencias para a intervención en necesidades específicas de apoio educativo	Deseño do ensino (programación, secuencias didácticas, adaptacións curriculares)
Estrutura e elementos das tarefas e proxectos
Integración da metodoloxía de avaliación das competencias básicas
Experiencias de traballo
Elaboración e defensa de informes.	Propostas prácticas para programar por competencias
Pautas para a elaboración e defensa dos informes de proxectos.
Escritura e comunicación en contextos académicos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	0	175	175
Titoría en grupo	35	0	35
Presentacións/exposicións	10	20	30
Actividades introdutorias	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos tutelados	Revisión bibliográfica, elaboración e desenvolvemento dun proxecto de intervención.
Titoría en grupo	Entrevistas que os estudantes manteñen co titor/a para o asesoramento e resolución de dúbidas no desenvolvemento do proxecto de intervención e a memoria fin de máster.
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa ante un tribunal da investigación realizada polo estudante.
Actividades introdutorias	Presentación e orientacións do traballo fin de máster, directrices a seguir, criterios de avaliación, presentación e defensa.

Atención personalizada

	Descrición
Traballos tutelados	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas dos Traballos Fin de Máster

Titoría en grupo Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas dos Traballos Fin de Máster

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Seguimento e avaliación por parte do titor/a do traballo realizado polo estudante ata a elaboración da memoria final	50
Presentacións/exposicións	Presentación oral do traballo ante un tribunal formado por tres profesores/as do máster.
Valorarase a presentación final e a exposición e defensa oral.	50

Outros comentarios e segunda convocatoria

Aqueles estudantes que non superen o traballo fin de máster na avaliación do segundo cuadrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

AA.VV (2007). *Las competencias básicas y el currículo: orientaciones generales*, Cuadernos de Educación 2, Consejería de Educación de Cantabria.

AA.VV (2008). *Hacia un enfoque de la educación EN COMPETENCIAS*. Consejería de Educación y Ciencia de Asturias.

COLOMA . A.. M.I.. JIMÉNEZ., M.L SÁEZ (2008). *Metodologías para desarrollar competencias y atender a la diversidad guía para el cambio metodológico y ejemplos desde infantil hasta la universidad*. PPC

CABRERIZO, J., RUBIO, M. J. y CASTILLO, S. (2007): *Programación por competencias. Formación y práctica*. Madrid. Pearson

CABRERIZO, J. y RUBIO, M. J. (2007): *Atención a la diversidad. Teoría Práctica*. Madrid. Pearson

CASTILLO, S. y CABRERIZO, J. (2010): *Evaluación educativa de aprendizajes y competencias*. Madrid. Pearson

PELLICER, C.y ORTEGA, C. (2009) *La evaluación de las competencias básicas propuestas para evaluar el aprendizaje*. PPC

VILA A. y POBLETE. M. (2007) (Dirs.). *Aprendizaje basado en competencias. Una propuesta para la evaluación de las competencias genéricas*. Bilbao: Mensajero/ICE de la Universidad de Deusto

ZABALA, A. y ARNAU, L. (2007). *Cómo aprender y enseñar competencias*. Colección Ideas Claves. Graó. Barcelona

Los recursos bibliográficos estarán relacionados con las actividades específicas que los estudiantes realicen

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas Externas II/P02M081V01210

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Prácticas Externas I/P02M081V01209

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prácticas Externas I

Materia	Prácticas Externas I			
Código	P02M081V01209			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS
12	Carácter
OB	Curso
1	Cuadrimestre
1c
Idioma	Castelán
Galego
Inglés			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación
Didácticas especiais
Dpto. Externo			
Coordinador/a	Martinez Lemos, Rodolfo Ivan
Martinez Figueira, Maria Esther			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia
Martinez Figueira, Maria Esther
Martinez Lemos, Rodolfo Ivan
Vidal Ojea, María del Carmen			
Correo-e	esthermf@uvigo.es
ivanmartinez@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoiopeducativo/			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo que os estudantes coñezan de modo práctico institucións, centros e servizos que traballen con colectivos de persoas con necesidades específicas de apoio educativo			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.

- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicalos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Coñecer a estrutura e finalidade dos servizos e institucións nos que se realicen as prácticas e a documentación básica na que se sustente a actividade do servizo ou institución.	saber	A3
A4
B2
Observar sistematicamente as actuacións dos profesionais en diferentes contextos educativos, sociais, comunitarios, etc., e colaborar con eles no que se considere pertinente	saber facer
Saber estar /
ser	A2
A4
B4
Diagnosticar necesidades e problemas educativos especiais e deseñar algunha proposta de intervención específica de inclusión e normalización especialmente de grupos específicos	saber facer	A3
A4
B2

Detectar e intervir a través de actividades co fin de favorecer o desenvolvemento e aprendizaxe e as persoas con discapacidade	saber facer	A2
A4
B2
Coñecer a aplicación e o funcionamento das TIC no desenvolvemento profesional e como ferramentas para a intervención	saber
saber facer	A4
B1
B3
Adquirir destrezas e actitudes vinculadas á comunicación, traballo colaborativo con profesionais de diferente formación e responsabilidades e o asesoramento interpersoal en ámbitos socioeducativos	saber facer
Saber estar /
ser	A5
A6
B4
Adquirir condutas de respecto e axuda, en especial con persoas ou colectivos en risco de exclusión social ou de marxinação	Saber estar /
ser	A1
B2
Ser capaz de elaborar unha memoria que reflecta as aprendizaxes máis importantes adquiridos no practicum, seguindo unha estrutura recomendada polo titor/a do máster.	saber facer
Saber estar /
ser	A2
A3
A4
B1

Contidos

Tema

Coñecemento das características dos centros de prácticas	Obxectivos, programas, accións, recursos humanos e materiais, etc. para o desenvolvemento de actividades de aprendizaxe e deportivas dirxidas a poboacións con necesidades específicas de apoio.
Familiarización coas actividades que levan a cabo nos centros	Distintos tipos de actividades académicas con poboacións con necesidades específicas de apoio
Actividade física e deportiva con poboacións con necesidades específicas de apoio educativo
Deseño de actividades e programas	Proposta, programación e desenvolvemento de programas e accións nos centros de prácticas.
Avaliación e seguimento de programas de intervención
Elaboración de memorias de progreso	Avaliación e seguimento de programas de intervención

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	5	5	10
Titoría en grupo	10	15	25
Prácticum	110	115	225
Informes/memorias de prácticas	20	20	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Orientacións sobre a planificación, deseño e realización das actividades prácticas realizadas en centros, servizos e organizacións relacionados coas necesidades de apoio educativo
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos prácticas e/ou as memorias que deben realizar os estudantes.
Prácticum	Traballo independente tutorizado de prácticas en institucións, organizacións e centros educativos que inclúan poboacións con necesidades de apoio educativo

Atención personalizada

	Descrición
Prácticum	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría ou de forma non presencial (correo electrónico ou campus virtual) sobre cuestións relacionadas coas propostas de prácticas e as memorias
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría ou de forma non presencial (correo electrónico ou campus virtual) sobre cuestións relacionadas coas propostas de prácticas e as memorias

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticum	Informe dos titores/as externos sobre a asistencia e realización das distintas actividades prácticas	50
Informes/memorias de prácticas	Elaboración dunha memoria sobre as actividades de prácticas de acordo a unhas criterios previamente sinalados	50

Outros comentarios e segunda convocatoria

O Practicum I terá unha duración de 120h que os estudantes realizarán en varios centros, servizos e organizacións que traballan con persoas con discapacidade tanto no ámbito educativo como deportivo.

Previamente o alumnado recibirá a información e documentación necesaria para levar a cabo estas prácticas, sobre as que terán que realizar unha memoria final.

Para superar a materia é necesario obter un 5 no Informe do Titor e un 5 na Memoria Final.

As actividades non superadas en primeira convocatoria poderán ser superadas ou recuperadas na convocatoria de Xullo.

Bibliografía. Fontes de información

CID SABUCEDO, A., DOMÍNGUEZ PRIETO, E. y RAPOSO RIVAS, M. (1998). La práctica reflexiva como medio de construcción del pensamiento práctico de tutores y tutorandos. En M. A. ZABALZA BERAZA (ed.), Los tutores en el practicum: Funciones, formación y compromiso institucional (219-234). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.

GARCÍA FERNÁNDEZ, A. (2006). La tutoría y la relación profesor-alumno en la formación para la inserción laboral. Revista de Educación (Madrid), 341, 197-211.

GUTIÉRREZ CUENCA, L., CORREA GOROSPE, J. M., JIMÉNEZ DE ABERASTURI APRAIZ, E. y IBÁÑEZ ETXEBERRIA, A. (2009). El modelo reflexivo en la formación de maestros y el pensamiento narrativo: estudio de un caso de innovación educativa en el Practicum de Magisterio. Revista de Educación (Madrid), 350, 493-505.

IGLESIAS FORNEIRO, M. L. (2005). La tecnología audiovisual al servicio del practicum: el vídeo y la fotografía digital. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas (1211-1214). Santiago: Unidixital.

LATORRE MEDINA, M. J. (2007). El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros. *Revista de Educación* (Madrid), 343, 249-273.

LOBATO FRAILE, C. (ed.) (1996). *Desarrollo profesional y prácticas/practicum en la universidad*. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco.

MARTÍNEZ FIGUEIRA, M. E. (2010b). Ser tutor, ¿Cuestión de personalidad o de profesionalidad?. *Revista Educativa de Orientación y Psicopedagogía*, 21 (3), 1-6.

MOLINA RUIZ, E., IRANZO GARCÍA, P., LÓPEZ LÓPEZ, M. C. y MOLINA MERLO, M. A. (2008). Procedimientos de análisis, evaluación y mejora de la formación práctica. *Revista de Educación* (Madrid), 346, 335-361.

RAPOSO RIVAS, M. (2002). Contribuciones de las Tecnologías de la Información y la Comunicación al desarrollo del practicum de futuros docentes. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), *Desarrollo de competencias personales y profesionales en el practicum* (1-21). Lugo: Unicopia.

RAPOSO RIVAS, M. y SARCEDA GORGOSO, M.C. (2007). La integración de las TIC en la supervisión del Practicum. En A. CID SABUCEDO, M. MURADÁS LÓPEZ, M. A. ZABALZA BERAZA, M. GONZÁLEZ SANMAMED, M. RAPOSO RIVAS y L. IGLESIAS FORNEIRO (coord.), *Buenas prácticas en el practicum* (1091-1101). Santiago de Compostela: Imprenta universitaria.

SCHÖN, D.A. (1992). *La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones*. Barcelona: Paidós-MEC.

ZABALZA BERAZA, M. A (1989). *Teoría de las Prácticas. La formación práctica de los profesores*. En M. A. ZABALZA BERAZA (coord.), *Actas del II Symposium sobre prácticas escolares* (15-40). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.

— (2004). Condiciones para el desarrollo del practicum. En *Profesorado, Revista de curriculum y formación del profesorado*, 8 (2), 1-22.

— (2005). El aprendizaje experiencial como marco teórico para el Practicum. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), *El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas* (19-34). Santiago: Unidixital.

— (2007). Buenas prácticas en el practicum: bases para su identificación y análisis. En A. CID SABUCEDO, M. RAPOSO RIVAS y A. PÉREZ ABELLÁS, *El practicum: buenas prácticas en el Espacio Europeo de Educación Superior* (7-34). Santiago: Tórculo.

ZEICHNER, H. (1993). *A formação reflexiva de professores: ideias e práticas*. Lisboa: Educa.

[Recomendacións](#)

Materias que continúan o temario

Prácticas Externas II/P02M081V01210

Traballo Fin de Máster/P02M081V01208

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.
- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Prácticas Externas II

Materia	Prácticas Externas II			
Código	P02M081V01210			
Titulación	Máster Universitario en Necesidades Específicas de Apoio Educativo			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	8	OB	1	2c
Idioma	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martinez Lemos, Rodolfo Ivan			
Profesorado	Martinez Figueira, Maria Esther
Martinez Lemos, Rodolfo Ivan			
Correo-e	ivanmartinez@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masterapoioeducativo/			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo que os estudantes coñezan de modo práctico institucións, centros e servizos que traballen con colectivos de persoas con necesidades específicas de apoio educativo.			

Competencias de titulación

Carácter A Código Competencias Específicas

- A1 Saber aplicar sistemas de avaliación e intervención á determinación das necesidades educativas especiais dos estudantes con discapacidade intelectual, motriz e sensorial; de dificultades de aprendizaxe derivadas do contexto sociocultural, de discriminación por razóns de xénero, clase e etnia e de dificultades de aprendizaxe específicas (lectura, escritura e cálculo) delimitando os ámbitos prioritarios de actuación e os apoios requiridos para promover a aprendizaxe significativa e relevante.
- A2 Saber detectar e analizar posibles barreiras para o acceso ao currículo, a aprendizaxe e a participación do alumnado con necesidades educativas especiais e problemas de aprendizaxe.
- A3 Coñecer os sistemas adecuados para intervir na mellora da competencia persoal do alumnado naqueles ámbitos do seu desenvolvemento psicolóxico, social, de actividade física e deportivo que poidan relacionarse coas súas necesidades educativas especiais.
- A4 Xerar destrezas para aprender a deseñar, en colaboración co profesorado de aula, plans de traballo individualizado para o alumnado con necesidades educativas específicas integrados na resposta organizativa do centro e nos servizos de apoio, utilizando as TIC e favorecidos por actividades de deporte adaptado ou paralímpico e que potencien actividades de saúde e calidade de vida.
- A5 Aprender a colaborar cos servizos psicopedagóxicos e de orientación familiar, promovendo a mellor resposta educativa.
- A6 Saber avaliar as implicacións do uso de diferentes respostas educativas ante os problemas derivados da atención á diversidade.

Carácter B Código Competencias Transversais

- B1 Saber aplicar os coñecementos adquiridos sobre o funcionamento dos procesos neuropsicolóxicos, das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, a través de respostas axustadas de tipo organizativo, curricular e social dos centros educativos e os servizos de apoio, incluíndo a actividade física para poboacións especiais.
- B2 Ser quen de sintetizar e integrar os coñecementos adquiridos sobre avaliación e intervención para aplicarlos en contextos sociais e de aprendizaxe do estudante, conforme ás necesidades de apoio das persoas con necesidades específicas, así como a promoción da actividade física tendo en conta a poboacións especiais, fomentado melloras na súa saúde e calidade de vida, desde a intervención para a atención á diversidade sen diferenciar en canto a xénero, oportunidades e accesibilidade para todos.
- B3 Desenvolver e saber comunicar adecuadamente o resultado dos seus programas de asesoramento e de intervención educativa coas familias de persoas con dificultades de aprendizaxe e desenvolvemento, fomentado a participación como unha metodoloxía para a integración, e estimulando a realización de proxectos que, tendo en conta os valores democráticos da sociedade europea actual, inclúan as Tics, o deporte adaptado e a actividade física para persoas con distintas capacidades.
- B4 Saber xeneralizar a distintos contextos e situacións o coñecemento e as destrezas adquiridas e continuar estudando en gran medida de modo autónomo como procura de solucións e alternativas ás cuestións expostas, axustando as habilidades pertinentes de aprendizaxe autodirixida, incluíndo reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas que supón a atención á diversidade.

Competencias de materia

Competencias de materia	tipoloxía	Competencias
Coñecer a estrutura e finalidade dos servizos e institucións nos que se realicen as prácticas e a documentación básica na que se sustente a actividade do servizo ou institución.	saber	A3
A4
B2
Observar sistematicamente as actuacións dos profesionais en diferentes contextos educativos, sociais, comunitarios, etc., e colaborar con eles no que se considere pertinente	saber facer
Saber estar /
ser	A2
A4
B4
Diagnosticar necesidades e problemas educativos especiais e deseñar algunha proposta de intervención específica de inclusión e normalización especialmente de grupos específicos	saber facer	A3
A4
B2
Detectar e intervir a través de actividades co fin de favorecer o desenvolvemento e aprendizaxe e as persoas con discapacidade	saber facer
Saber estar /
ser	A2
A4
B2
Coñecer a aplicación e o funcionamento das TIC no desenvolvemento profesional e como ferramentas para a intervención	saber
saber facer	A4
B1
B3
Adquirir destrezas e actitudes vinculadas á comunicación, traballo colaborativo con profesionais de diferente formación e responsabilidades e o asesoramento interpersoal en ámbitos socioeducativos	saber facer
Saber estar /
ser	A5
A6
B4
Adquirir condutas de respecto e axuda, en especial con persoas ou colectivos en risco de exclusión social ou de marxinación	Saber estar /
ser	A6
B4

Ser capaz de elaborar unha memoria que reflicta as aprendizaxes máis importantes adquiridos no practicum, seguindo unha estrutura recomendada polo titor/a de o máster.	saber facer
Saber estar /
ser | A2
A3
A4
B1 |
|---|-------------------------------------|----------------------|

Contidos

Tema

As prácticas externas como instrumento de desenvolvemento dos profesionais en formación e noveis	Toma de decisións e programación de actividades e programas axustados ás necesidades dos usuarios e contextos
Dinamización de programas e accións nos centros
Contextualización das prácticas: descrición da institución ou servizo	Características do centro de prácticas: obxectivos, programas, accións, recursos... en relación coa educación e o deporte.
Familiarización coas actividades que se xeran no centro e recursos de que dispón
Elaboración de memorias de progreso e desenvolvemento de programas de intervención	Programación de actividades e programas
Avaliación e seguimento das propostas de intervención

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	5	4	9
Prácticum	80	80	160
Titoría en grupo	10	15	25
Cartafol/dossier	0	6	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Orientacións sobre a planificación, deseño e realización das actividades prácticas realizadas en centros, servizos e organizacións relacionadas coas necesidades de apoio educativo
Prácticum	Traballo independente do estudante titorizado de prácticas nunha institución ou servizo educativo ou deportivo de persoas con necesidades específicas de apoio educativo
Titoría en grupo	Atención en pequenos grupos para reflexionar sobre os temas, discutir actividades ou tarefas dos prácticas e/ou as memorias que deben realizar os estudantes.

Atención personalizada

	Descrición
Prácticum	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.
Titoría en grupo	Orientacións ao alumnado de forma presencial en aula ou titoría e de forma non presencial (correo electrónico, campus virtual, teléfono ou videoconferencia) sobre cuestións relacionadas coas propostas de seminario, os traballos ou calquera actividade de aula.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticum	Informe do titor/a profesional sobre as actividades realizadas no centro de prácticas e a calidade das mesmas	50
Cartafol/dossier	Realización dun portafolio que recolla todo o proceso de realización das prácticas.
Incluirá tamén e o informe de autoavaliación do estudante sobre a súa actuación nas actividades realizadas no centro de prácticas	50

Outros comentarios e segunda convocatoria

O practicum II terá unha duración de 80h que os estudantes realizarán en varios centros, servizos e organizacións que traballan con persoas con discapacidade, tanto no ámbito educativo como deportivo.

Previamente o alumnado recibirá a información e documentación necesaria para levar a cabo estas prácticas, sobre as que terán que realizar unha memoria final.

As actividades non superadas en primeira convocatoria poderán ser superadas poderán ser recuperadas na convocatoria de Xullo.

Bibliografía. Fontes de información

CID SABUCEDO, A., DOMÍNGUEZ PRIETO, E. y RAPOSO RIVAS, M. (1998). La práctica reflexiva como medio de construcción del pensamiento práctico de tutores y tutorandos. En M. A. ZABALZA BERAZA (ed.), Los tutores en el practicum: Funciones, formación y compromiso institucional (219-234). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.

GARCÍA FERNÁNDEZ, A. (2006). La tutoría y la relación profesor-alumno en la formación para la inserción laboral. Revista de Educación (Madrid), 341, 197-211.

GUTIÉRREZ CUENCA, L., CORREA GOROSPE, J. M., JIMÉNEZ DE ABERASTURI APRAIZ, E. y IBÁÑEZ ETXEBERRIA, A. (2009). El modelo reflexivo en la formación de maestros y el pensamiento narrativo: estudio de un caso de innovación educativa en el Practicum de Magisterio. Revista de Educación (Madrid), 350, 493-505.

IGLESIAS FORNEIRO, M. L. (2005). La tecnología audiovisual al servicio del practicum: el vídeo y la fotografía digital. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas (1211-1214). Santiago: Unidixital.

LATORRE MEDINA, M. J. (2007). El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros. Revista de Educación (Madrid), 343, 249-273.

LOBATO FRAILE, C. (ed.) (1996). Desarrollo profesional y prácticas/practicum en la universidad. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco.

MARTÍNEZ FIGUEIRA, M. E. (2010b). Ser tutor, ¿Cuestión de personalidad o de profesionalidad?. Revista Educativa de Orientación y Psicopedagogía, 21 (3), 1-6.

MOLINA RUIZ, E., IRANZO GARCÍA, P., LÓPEZ LÓPEZ, M. C. y MOLINA MERLO, M. A. (2008). Procedimientos de análisis, evaluación y mejora de la formación práctica. *Revista de Educación* (Madrid), 346, 335-361.

RAPOSO RIVAS, M. (2002). Contribuciones de las Tecnologías de la Información y la Comunicación al desarrollo del practicum de futuros docentes. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), *Desarrollo de competencias personales y profesionales en el practicum* (1-21). Lugo: Unicopia.

RAPOSO RIVAS, M. y SARCEDA GORGOSO, M.C. (2007). La integración de las TIC en la supervisión del Practicum. En A. CID SABUCEDO, M. MURADÁS LÓPEZ, M. A. ZABALZA BERAZA, M. GONZÁLEZ SANMAMED, M. RAPOSO RIVAS y L. IGLESIAS FORNEIRO (coord.), *Buenas prácticas en el practicum* (1091-1101). Santiago de Compostela: Imprenta universitaria.

SCHÖN, D.A. (1992). *La formación de profesionales reflexivos. Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones*. Barcelona: Paidós-MEC.

ZABALZA BERAZA, M. A (1989). Teoría de las Prácticas. La formación práctica de los profesores. En M. A. ZABALZA BERAZA (coord.), *Actas del II Symposium sobre prácticas escolares* (15-40). Pontevedra: Diputación Provincial de Pontevedra.

— (2004). Condiciones para el desarrollo del practicum. En *Profesorado, Revista de curriculum y formación del profesorado*, 8 (2), 1-22.

— (2005). El aprendizaje experiencial como marco teórico para el Practicum. En L. IGLESIAS FORNEIRO, M. A. ZABALZA BERAZA, A. CID SABUCEDO y M. RAPOSO RIVAS (coord.), *El practicum como compromiso institucional: los planes de prácticas* (19-34). Santiago: Unidixital.

— (2007). Buenas prácticas en el practicum: bases para su identificación y análisis. En A. CID SABUCEDO, M. RAPOSO RIVAS y A. PÉREZ ABELLÁS, *El practicum: buenas prácticas en el Espacio Europeo de Educación Superior* (7-34). Santiago: Tórculo.

ZEICHNER, H. (1993). *A formação reflexiva de professores: ideias e práticas*. Lisboa: Educa.

[Recomendacións](#)

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Traballo Fin de Máster/P02M081V01208

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Prácticas Externas I/P02M081V01209

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás titorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes

- O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.